BONDIA ARUBA

E
Parlamento temporal por…
Haci algo util…?

Diasabra 5 di October 2024 www.bondia.com Email: noticia@bondia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044 1,75 Florin

Shoconan ta confrontando temponan dificil y mester di fondonan pa proyecto di preservacion

Pagina 2

- **Cuido integral pa nos adultonan mayor: Un plan pa enfrenta e desafio di dubbele vergrijzing** Pagina 6
- **Nine Lives Aruba Foundation tin 47 pushi disponibel pa su Adoption Day di awe** Pagina 3
- **Horcan manera Helene ta mortal ora cu nan ta golpia y ta sigui golpia aña tras aña** Pagina 16

Parlamentario Raoul White di Tweede Kamer cu pregunta tocante rapport di Amnesty International

Pagina 4

Gabinete Schoof I a hera collapse un biaha caba, segun reportahe

Pagina 9

Republica Dominicana ta aumenta expulsion di migrante Haitiano

Pagina 11

Shoconan ta confrontando temponan dificil y mester di fondonan pa proyecto di preservacion

Mediante un comunicado, Aruba Birdlife Conservation ta informa cu na e momentonan aki tin un necesidad di fondonan pa por continua pone neishinan artificial y asina sigui preserva e Shoconan.

Den ultimo añanan, Shoconan ta bin enfrentando desafionan cada biaha mas grandi na luganan di reproduccion sigur y adecua na varios area di e isla.

Tera Cora, e zona patras di campo di golf di Tierra del Sol, algun biaha tabata un zona di biodiversidad halto y tambe tabata un di e luganan di reproduccion mas importante pa Burrowing Owl (Athene cunicularia arubensis) localmente yama "Shoco."

Na 2019, pa mehora e posibilidadnan di sobrevivencia di e Shoco, a instala e 20 prome neishi artificial na e campo di golf na Tierra del Sol. E motibo principal ta pa brinda na e Shoconan e oportunidadnan di reproduccion alternativo debi na e destruccion sistematico di nan neishi natural na Tera Cora, pa via di uso no regula di actividadnan di UTV y ATV.

Mas di 90% di nan neishi natural na Tera Cora a ser destrui den algun aña, despues di introduccion di turismo di aventura y te e fecha hopi Shoco ta muri pa e coremento imprudente di autonan todo tereno. Ta conoci cu tanto na nivel internacional como local, turismo insostenibel di Aruba, incluyendo e asina yama turismo di "aventura" a yega na un costo hopi halto pa medio ambiente y biodiversidad di e isla.

Awor, despues di cinco aña, nan ta contento di informa cu e buraconan aki ta haciendo un diferencia y ta yudando na mehora e oportunidad di sobrevivencia di e Shoconan.

Te cu awor, nan a logra pone mas cu 60 buraco artificial. Nan meta ta pa alcansa 500 den e proximo añanan, poniendo nan rond di e isla na luganan sigur pa duna na e Shoconan un oportunidad alternativo pa haci neishi.

Pa logra e meta aki nan mester di fondo y acercando na e ultimo kwartaal di 2024, nan lo ta gradici si companianan, organisacionnan, clubnan y otro por considera inclui e Proyecto di Conservacion di Shoco den nan lista di donacion. Pa nan cada contribucion ta haci un diferencia.

Na cuminsamento di e aña aki, a inicia discusionnan cu e doñonan nobo di e cancha di golf pa loke ta trata e proyecto di conservacion di Shoco existente. E doñonan nobo, e grupo Iberostar, a bay di acuerdo pa sigui sostene e proyecto y ta compromete na hib'e un stap mas leu.

Mantencion lo ta realisa riba e neishi artificial existente segun cu e cancha di golf ta pasa den renobacion y mehoracion, y 12 neishi artificial nobo lo ser agrega na luganan sigur rond di e cancha di golf aumentando e cantidad total na 32.

E proyecto specifico di conservacion di Shoco aki, dirigi pa Aruba Birdlife Conservation, lo ta integra den e diseño y marca nobo di e cancha di golf, treciendo un componente educativo como parti di e experencia general pa e golfistanan.

Informacion tocante e proyecto di conservacion di Shoco lo ta disponibel na e pro shop y riba medionan social, yudando pa conscientisa e bishitantenan, golfistanan local, y personal, cu lo ser entrena pa contesta e hopi pregunta cu bishitantenan hopi biaha tin.

E iniciativa aki ta engrandece e experiencia general di golf di Aruba pa bishitantenan y localnan mientras ta duna na e Burrowing Owl den peliger di extension un miho chens di sobrevivi.

E organisacion no gubernamental (NGO) Aruba Birdlife Conservation (ABC) Foundation regularmente tambe ta trece dilanti nan preocupacionnan pa loke ta trata proteccion di medio ambiente, como tambe casonan unda naturalesa y animalnan cu ta sali perhudica.

Na juli ultimo Bon Dia Aruba a publica cu riba nan pagina di Facebook ABC tabata lamenta e daño cu algun shoco ta sufri.

E fundacion a indica e luna di juni e shoconan a encontra diferente dificultad, tres a muri di veneno, un a muri durante mantenemento di caya y dos a ser golpia pa vehiculo. E NGO ta remarca cu esaki ta solamente e casonan cu nan ta na altura di dje y cu pues e cifra di mortalidad ta probablemente mas halto pasobra no tur caso ta ser comparti cu nan.

"Nos ta contento ora nos por yuda esnan cu a sobrevivi pa bolbe na e bida silvestre di parha di Aruba. Pero, algun caso ta rekeri tratamento intensivo, algo cu por tuma mas di un aña prome cu un shoco por ser libera of parcialmente libera back den naturalesa. Ta rekeri conocemento specialisa y gran dedicacion pa yega na e punto di debolbe un Shoco na su habitat natural," ABC a resalta.

E potretnan cu nan a publica na juli tabata ilustra un shoco cu claramente a perde bista di un banda di wowo y otro shoco cu tabata parce cu el a perde bista parcialmente di e otro wowo.
ABC ta splica cu e shoconan mester di nan bista pa nan por busca nan cuminda. Si nan por logra esaki exitosamente nan por mantene nan neishi di shoconan baby di e miho manera posible. Pero ora nan bista ta parcialmente perhudica, e ta rekeri di mas esfuerso di e shoco pa e por cuida su mes y su famia.
E fundacion ta duna algun tips y manera con hende por yuda pa evita cu e shoconan ta sufri accidentenan cu ta prevenible.

Ta importante pa chauffeurnan core cu mas cautela na momento cu nan ta cerca di un neishi di shoco of ora cu nan wak uni cerca. Tambe ora cu haci "off-road" cu ATV of UTV, mester sigura cu e vehiculonan aki ta keda riba e caminda indica ya cu neishinan di shoco no ta facil pa wak y ta mas facil pa perhudica of destrui un neishi.

Nine Lives Aruba Foundation tin 47 pushi disponibel pa su Adoption Day di awe

Awe ta un dia di fiesta na Jaburibari 8B caminda Nine Lives ta bay tin su adoption day den conexion cu Dia Internacional di Bestia e cual a ser celebra ayera dia 4 di october.

Awe tardi for di 4or di atardi te cu 7or di anochi, cada hende cu lo drenta na e fundacion lo haya informacion di dos clinica cu ta Animal Care Clinic Aruba y Veterinary Speciality Hospital Aruba (VSH) cu nan veterinarionan y specialistanan pa asina aclaria cualkier pregunta of duda cu esnan cu ta bay adopta un pushi lo por puntra.

Sra Zoeyn Conijn di Luna Foundation tambe ta bay ta presente pa motibo cu algun luna pasa nan a rescata un cacho y door cu e fundacion aki tabata full caba, Nine Lives a tum'e y ora a haya luga e cacho a bay cerca Luna Foundation.

"Nos tin tur clase di pushi, baby, junior cats, adult cats, tur sorto di color cu nan kier tambe tin, nos porta ta habri pa nos pushinan por haya nan mesun hogar," Sra. Geraldine Toro vice-presidente di Nine Lives a bisa.

Na e momentonan aki nan tin basta pushi den nan fundacion y loke nan kier ta pa nan wordo adopta y asina ey nan por sigui yuda e otro pushinan riba caya "si ta adopta un pushi, nos por tuma un otro pushi di caya den e fundacion."

Normalmente, Nine Lives ta tene nan Adoption Day tur luna pero e biaha aki nan a dicidi di haci uno special invitando specialistanan den area como veterinario y otro fundacionnan manera a menciona caba.

Den fundacion aworaki tin 47 pushi y na Colony Cats tin 110, den e Colony Cats aki tin e pushinan cu hotelnan of restaurant no kier y nan ta trapa nan y sterilisa nan pa por hiba nan na Colony Cats "tur anochi nos tin nos boluntarionan cu sin falta un dia, nos pushinan ta warda ora nan ta yega pa duna nan cuminda, akinan nos ta papiando di feral cats, kiermen cu nan no ta mucho amigabel, tin otronan cu si ta mas trankilo, nan ta biba eynan, nan ta sigur y nan tin cuminda y awa."

Tocante e proceso di adopcion, normalmente nan ta pidi un adoption fee di 100 florin pero door cu ayera tabata Dia di Bestia nan ta lag'e na 75 florin, esaki ta encera cu ora ta adopta un baby pushi, e ta haya un medicamento pa purga y carpata. Den seis luna Nine Lives ta yama e doño pa informa cu e pushi a yega na seis luna y nan a traha un afspraak pe na veterinario pa asina hib'e y sterilis'e. Ora e pushi ta sterilisa, e ta haya su micro chip.
E fee ta pa djis cubri un parti di sterilisacion pa motibo cu normalmente sterilisa un pushi muhe ta costa 125 florin "e ta pa yuda nos y un tiki nos ta cover e resto, pa nan por yuda cu e gastonan," Toro a splica.

Recientemente a ser crea un fundacion denomina Paws United e cual hunto cu otro fundacionnan manera Animal Welfare Alliance Aruba (AWA) cu ta sterilisa y castra, Luna Foundation, Nine Lives, entre otro, ta bin hunto y drenta den e barionan pa sterilisa e pushinan y cacho, na augustus nan a drenta na Madiki unda nan a sterilisa mas cu 500 pushi y cacho den nuebe dia.

Awor den luna di october y november nan ta bay bishita e bario di Dakota un biaha mas pa nan bolbe sterilisa y castra, asina combati e crecemento di pushi cu cacho.

Tocante e situacion riba caya di pushi cu cacho, Toro a sigura cu e situacion ta bin mehorando "pero e por miho, vooral pasobra nos ta wak cu den nos hendenan grandi, nos ta hayando hopi melding, cu ta bisa cu por lo menos tin 20 of 25 pushi. E problema ta cu ora e prome pushi a yega nan no a sterilisa y un pushi den un aña e por haya 3 biaha baby. P'esey nos ta papiando aworaki cu e pensionadonan pa ora nan please ripara cu pushi a bin, contact nos pa nos bay sterilisa y no warda pa e bira grandi unda cu cos por bay for di man."

Tin casonan di un cas cu na e momentonan aki tin 110 pushi y na otro cas tin 75 "e ta bira hopi y vooral ora bo ta pensionado cu por ta nan ta sinti nan so y nan ta haya compania," el a declara.

Pa finalisa, el a duna como mensahe pa Dia di Bestia "ban nos tur respeta nos bestianan, pasobra nan tambe tin sentimento, nan tambe ta sinti y pa corda semper, sterilisa bo mascota."

Parlamentario Raoul White di Tweede Kamer cu pregunta tocante rapport di Amnesty International

Recientemente, Amnesty International a publica un rapport tocante e situacion di Venezolanonan na Aruba, den cual a haci un yamado pa mas proteccion pa nan. E rapport, titula "Regla pero no proteccion: desvelando gap den proteccion di refugiado pa Venezolano na Aruba', ta resalta e falta di legislacion specifico relaciona cu refugiado na Aruba, problemanan asocia cu detencion di solicitante di asilo y refugiado, y preocupacion tocante e trato di solicitante di asilo Venezolano, incluyendo mucha.

Parlamentario di GroenLinks-PvdA, Raoul White, a dirigi un serie di pregunta na Secretario di Estado pa Relacionnan di Reino, Zsolt Szabo, tocante violacion di derechonan humano di refugiadonan Venezolano na Aruba.

Pa cuminsa, White ta puntra e Secretario di Estado si e ta na altura di e noticia "Amnesty: Hulanda complice den violacion di derechonan humano na Aruba."

E rapport di Amnesty International tabata inclui un seccion titula "Participacion di gobierno Hulandes", den cual tabata bisa cu "Amnesty International ta opone e deportacion di Venezolano for di Aruba y ta preocupa tocante e proteccion di Venezolanonan na Aruba," segun Dagmar Oudshoorn, kende ta director di Amnesty International Hulanda. "E organisacion di derechonan humano tambe tin preocupacion tocante e participacion di gobierno Hulandes den e acomodacion di refugiado na Aruba."

Gobierno Hulandes ta duna sosten na Aruba den acomodacion di refugiadonan Venezolano. E sosten aki ta consisti di ayudo financiero y tecnico. A paga pa vuelonan usa pa deporta Venezolanonan, loke ta nifica cu Hulanda posiblemente a contraveni e principio di no-devolucion tambe.

Documentonan di ambos gobierno ta duna evidencia di esaki. Sosten di gobierno Hulandes ta enfoca principalmente riba tracing di Venezolano y nan detencion y deportacion, na lugar di nan proteccion, segun AI.

Principio di no-devolucion

Parlamentario White tambe ta puntra e Secretario di Estado si "por reflexiona riba e afirmacion di Amnesty cu na Aruba a viola e principio di no-devolucion" y si e ta di acuerdo cu esaki.

Den e rapport di AI, ta bisa cu mientras cu ta compronde cu condicionnan ta dificil pa un isla manera Aruba, a ratifica tratadonan internacional di derechonan humano cu ta implica cierto derecho y obligacion relaciona cu refugiado y asilo. Aruba ta parti di e Convencion di Refugiado di 1951 y mester cumpli cu su obligacionnan, manera e principio di no-devolucion, cu ta prohibi pa debolbe hende na paisnan unda nan por encontra persecucion, tortura y otro violacion di derechonan humano, manera ta e caso na Venezuela.

White ta puntra e Secretario di Estado, si e ta di acuerdo cu e afirmacion di AI cu a viola e principio di no-devolucion na Aruba, ki accion concreto ta bay tuma? Y si e no ta di acuerdo, pakico no, y pa fundamenta su contesta legalmente. Tambe a haci e pregunta si e por reflexiona riba e afirmacion di AI cu Hulanda a contribui na e violacion di e principio di no-devolucion na Aruba, y si e ta di acuerdo cu esaki. Si e ta di acuerdo, ta puntra e Secretario di Estado si e ta dispuesto pa investiga con esaki por a sucede, y con ta bay evita cu ta bolbe viola e principio den futuro. Y si acaso no ta di acuerdo, pa fundamenta su contesta legalmente.

Tocante e ponencia menciona anteriormente, unda AI ta bisa cu Hulanda a paga pa vuelo pa deporta Venezolanonan, White ta puntra si "ta berdad cu Hulanda a duna sosten financiero pa Aruba pa vuelonan di deportacion di Venezolano?" y ta puntra si esaki ta e caso, con ta concilia esaki cu e principio di no-devolucion.

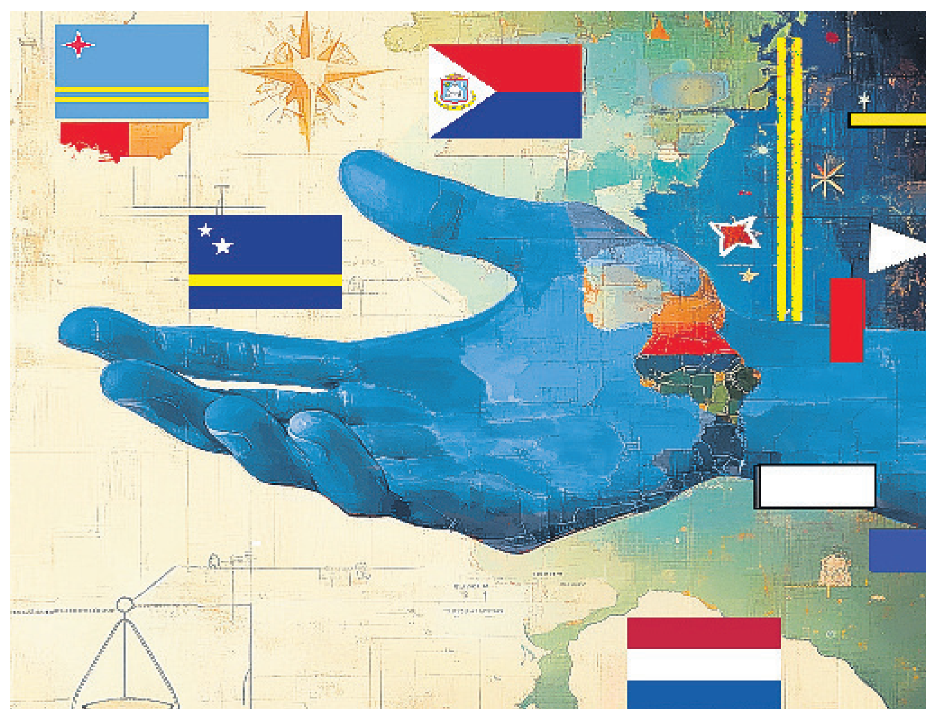
Tambe den e mesun nota ta puntra si ta berdad cu e ayudo proporciona pa Hulanda pa Aruba tabata centra principalmente riba localisa Venezolanonan y detene y deporta nan. Si esaki no ta asina, ta pidi e Secretario di Estado pa splica pakico e no ta berdad.

Mas directamente ta puntra e Secretario di Estado si e ta al tanto di e rapport "Regla pero no Proteccion" di Amnesty, particularmente capitulo 8 cu ta bay tocante e rol di Hulanda. Ta pidi pa reflexiona riba cada paragraf di e contenido di e capitulo aki, cu entre otro, ta indica cu documentonan di gobierno tanto di Aruba como di Hulanda ta indica cu posiblemente a contraveni e principio di no-devolucion.

White tambe ta puntra si den virtud di articulo 43, paragraf 2 di Statuut di Reino, Secretario di Estado por indica cua ta e rol di Reino na momento cu ta viola e principio di no-devolucion na un di e paisnan? Di ki manera gobierno di Reino por contribui pa preveni violacion di derechonan na un di e paisnan, y specificamente, den e situacion di e violacion di derecho di e refugiadonan na Aruba?

Articulo 43, paragraf 2 di Statuut di Reino ta bisa cu "salvaguardia e derecho, libertad, seguridad huridico y calidad di gobernacion aki ta responsabilidad di Reino." Como ultimo pregunta, White ta pidi e Secretario di Estado pa contesta e preguntanan aki di manera separa, prome cu e tratamento plenario di e presupuesto di Relacionnan di Reino.

Mientras ta keda pendiente pa un contesta di e Secretario di Estado, ta destaca e hecho cu na Aruba ningun parlamentario a menciona e rapport aki di Amnesty International te ainda, ni a manda pregunta pa e mandatarionan concerni.

BONDIA ARUBA

Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V. Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager
Mariette Engelhart

Redaccion
noticia@bondia.com
Pilar Flores (hefe di redaccion)
Angenette Figuereo (closer editor)
Leo Maduro
Andreina Morillo
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Ehecutivo di Benta
sulaika.croes@cspnv.com
Sulaika Croes

Aviso y Arte
Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Departamento Digital
Juan Luis Pinto

Administracion
accounting@bondia.com
Martha Arteta de Ariza

Distribucion
Jenny Kelly

Coleccion
Evelinda de Cuba - Tromp

Pre Press
Luis Fernando Arenas (Hefe)
Pablo Libre

Press
Roland Schenker (Hefe)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirksz

Colaboracion
Assiociated Press
Ret Karibense
Data Key

Afiliacion
Sociedad Interamerica di Prensa (SIP)

DIRECCION
Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram:bondiaaruba

Editorial

Parlamento temporal por… Haci algo util…?

Pa un periodo masha cortico nos tin un situacion special den nos parlamento, unda presidente di e organo no ta di e partido mas grandi den un coalicion o di un partido cu ta goberna su so. E situacion aki muy probablemente no ta bay dura tanto tempo, pasobra eleccion na december proximo lo por percura pa un otro composicion den parlamento, cual lo conduci na un gobierno nobo, loke lo resulta den eleccion di un presidente segun e custumber referi.

Esey ta haci cu pa un periodo di algun luna tin un parlamento cu por scoge un agenda diferente, dependiendo di e partidonan cu a sostene e eleccion di e actual presidente. Pero, kico lo ta e agenda di un parlamento asina? Ta continua cu tratamento di e proyectonan di ley pendiente? Presupuesto por ehemplo? Pa por haci esey lo mester existi un base minimo di confianza entre gabinete y parlamento. E colaboracion durante tratamento di presupuesto ta intensivo, siendo e ley cu ta exigi mas tempo cada aña di parlamento. No ta parce nos cu e base minimo ey ta existi y por lo tanto presupuesto 2025, a pesar di ta den man di parlamento, no ta haya tratamento. Esaki lo tin poco sentido tambe pasobra en principio eleccion na december por resulta den un gobierno di caracter diferente, aunke esey no necesariamente ta e caso, cu lo desea di revisa e presupuesto entrega recientemente. Esey ta implica cu por spera tratamento di ley di presupuesto den promer parti di 2025. Y esey ta implica tambe cu no lo cumpli cu e normanan di supervision financiero, cu ta stipula cu mester tin un presupuesto aproba pa 15 di december di cada aña. No mester mira esey necesariamente como un drama; mas importante ta si e ley ta cumpli cu e norma y recomendacionnan duna pa e colegio di supervision, pa despues no tin reaccion negativo di parti di gobierno di Reino.

Otro tratamento di proyecto di ley cu ta na parlamento caba en principio lo por tuma lugar, pero den caso di propuesta entrega pa e gabinete demisionario ta depende di e ministro encarga si e ta dispuesto pa participa den e proceso aki, defendiendo su proyecto dilanti di un sala cu posiblemente no ta comparti su vision y unda no tin un base garantiza manera ta e caso ora e gabinete tabata funciona ainda. Kico ta resta anto? Algun proyecto di ley di iniciativa? Na e momento aki segun nos no tin nada pendiente cu lo por ser trata den e situacion actual. Kico si anto, parlamento por haci? Reunion di caracter informativo, manera esun ya comenta tocante e sucesonan na e fundacion pa subsidio deportivo. Invita un mandatario den e circunstancianan extraordinario aki no lo ta asina facil. Un ministro no lo nenga redondamente di aparece, pero lo tin algun motibo, creible of no dependiendo di cada ken nan pensamento, pero reunion publico pa cuestiona maneho di un mandatario lo no tin sentido si esaki lo bira mas bien un show politico electoral.

E pregunta ta naturalmente si por tin un situacion mas faborable pa reuni como parlamento. Na Hulanda nos por a mira un situacion un poco diferente, unda un parlamento (nobo) ta ricibi y trata informacion di un ministro o secretario di estado, cu ambos banda ta considera importante. Esey por cierto a sucede algun tempo pasa, unda e secretario di estado pa asunto di Reino a presenta un informe tocante e situacion di e momento ey di e relacion entre gobierno Hulandes y gobierno di e islanan. Y si no tin ningun tema parecido pendiente, anto nos tin un bon sugerencia. Na april 2024 Conseho Consultivo (Raad van Advies) a entrega un conseho amplio riba un gama amplio di asunto cu tin relacion cu reforma pa haci gobernacion en general mas eficiente y eficaz, haciendo uso mas razonable di e recursonan financiero y humano disponible. E conseho aki ta toca varios tema cu ta di importancia tambe pa e deliberacionnan cu ta tumando lugar den cuadro di e Landspakket cu Hulanda. Nos no ta pretende di duna aki un resumen di e relato extenso aki (36 pagina), pero si algun ehemplo di e asuntonan trata. RvA entre otro ta trata e cuadro general pa maneho di e emtidadnan liga na gobernacion, manera e empresanan estatal, e fundacionnan y e entidadnan autonomo, e asina yama 'zelfstandige bestuursorganen' (zbo) manera AZV, SVB, Aruba Fair Trade Authority (AFTA) y Banco Central.

Tambe RvA ta toca e tema di e tradicion cu e crece unda den cada formacion nobo ta sigui un 'reshuffle' di ministerionan, unda no semper e composicion nobo ta garantiza e mihor forma pa coordina trabao gubernamental. Tin vez e composicion nobo ta percura pa perhudica colaboracion y comunicacion na lugar di scoge pa ministerio cu un paquete logico di cartera. Sigur awor den tempo di eleccion lo ta bon pa politico nobo y esnan experimenta tuma nota di loke nan propio asesor constitucional ta trece dilanti na 'food for thought'. Invita nan pa expone nan conseho y mustra algo di e union cu siquiera di vez en cuando por mustra pueblo.

Lotto ta buscando e miyonario di Lotto 5!

Pa e sorteo di diasabra 13 di juli 2024

Diabierna 13 di juli, e resultado di Lotto 5 a ser conoci unda cu e numbernan cu a sali tabata 08-15-25-27-30 Joker: 29 y Letter: E. E mesun anochi a bira conoci cu tabata tin 1 solo ganado di e jackpot miyonario cu a gana e suma di 1 miyon 650 mil florin.

Tur premio di Lotto cu wordo gana, e hungado por cobra su premio dentro di 90 dia pero den caso di e premio aki di Lotto 5 ainda e feliz miyonario aki no a pasa oficina di Lotto pa cobra su premio.

E ticket ganado aki a wordo cumpra na Sunshine Lottery situa na Noord. Si abo lo por a cumpra bo ticket di Lotto 5 na Sunshine Lottery, check bo ticket pa wak si abo lo por tin e ticket ganado pa asina cobra e premio miyonario aki prome cu diabierna 11 di october!

Lotto, E Loteria di Aruba tin diferente wega, Catochi, Big 4, 1-OFF, Zodiac, Wega di Number di Korsou di Lotto, Lucky 3, Multi-X, Lotto di Dia, Lotto 5, Mini Mega y cu su Mega Plus, y e diferente weganan di Raspa y Gana y Instacash. Tambe lo por hunga Lotto Online door di bishita: play.lottoaruba.com pa por registra. Cumprando Lotto bo ta contribui na deporte riba nos isla. E meta ta pa organisa loteria, cambia bida di su hungadonan y na mes momento inverti den deporte local pa medio di donacionnan na e comision di subsidio.

Minister Ursell Arends:

Cuido integral pa nos adultonan mayor: Un plan pa enfrenta e desafio di dubbele vergrijzing

October ta luna di Adulto Mayor, un luna dedica pa honra nos adultonan mayor y pone enfoke riba e reto y necesidadnan cu nan ta encontra. Minister di Asuntonan di Adulto Mayor ta elabora ariba e bienestarnan di nos adultonan mayor, mirando e crecemento continuo di e populacion di 60 aña y mas, y tambe e fenomeno di "dubbele vergrijzing" cu ta un aumento di persona cu ta pasa di 80 aña.

Un embehecimento comun ta ora cu bo comunidad ta haya mas hende ariba di 65 aña compara cu e cantidad di baby cu ta nace pa aña. Un dubbele vergrijzing ta ora cu den e grupo di 65+ aki, e number di hende cu 80 aña pay ariba, tambe ta crece.

Durante e evento 'Dia Internacional di Hende Grandi' cual ta marca e luna di Adulto Mayor, Minister Arends a trece atencion na e prioridad cu nos mester duna na e cuido di nos grandinan. Aruba ta enfrenta cu un reto relaciona cu e necesidad di cuido, cu ta cada bes mas halto y caro. Minister di Asuntonan di Adulto Mayor a desaroya un plan integral pa combati e

problematica di nos cuido di adulto mayor.

A traha cu expertonan di Aruba como tambe di afo pa por desaroya un plan integral pa combati e problematica di nos cuido. E maneho 'Deltaplan' ta basa riba e concepto cu cuanto mas tempo un persona por keda biba den su propio ambiente, manera su cas of cu su famia cerca, tanto miho lo su salud ta pa un periodo mas largo. Un di e meta mas importante cu e maneho ta persigui ta e desaroyo di un "zorgzwartepakket", unda ta investiga y dividi e tipo di cuido segun intensidad y costo pa por evalua con por atende e poblacion cu ta embeheciendo.

E segundo punto central di e plan ta enfoca riba mehoracion di cuido den e adulto mayor su mes un cas. Ta importante pa nos grandinan keda den nan entorno propio. Pa haci esaki posibel nos mester educa y prepara famia pa nan por duna apoyo na e adulto mayor. Adicionalmente por fortifica red socialnan pa yuda cu salud fisico y mental. Tambe a lansa e proyecto PASADIA cu ta duna e adultonan mayor un espacio pa participa den actividadnan di recreacion y socialisacion, manera terapia di musica, weganan di mesa y combersa cu demas miembro. Tres ubicacion di Pasadia ta habri actualmente, den colaboracion cu organisacionnan manera Wit Gele Kruis, FCCA, SABA, Buurtzorg, Cas Marie, YMCA y Rode Kruis.

Den e contexto di luna di Adulto Mayor, minister a pone atencion cu e esfuerso aki ta mustra cu nos grandinan ta merece nos atencion, amor y respet. "Nos no por lubida cu e adultonan mayor a construi e pais cu nos ta gosa awe. Aki nos ta mustra nos gratitud y ta duna bek na nan," minister a conclui.

Cu e plan integral aki y e diferente proyecto y colaboracionnan, Aruba ta duna un paso crucial pa atende e necesidadnan creciente di nos adultonan mayor y yuda nan mantene nan dignidad y bienestar.

Asina bon

Nos Papiamento ta...?

Tocante 'bedlegerig' ('mara na cama') y mas...

Den nos edicion di e siman aki di nos column tocante nos idioma nacional, atencion pa e fenomeno regularmente presente di palabra o concepto Hulandes pa cual nos, segun nos promer impresion, no tin un traduccion y ta adopta esun Hulandes mes. Esey no ta ningun problema, den un idioma manera di nos, nos ta usa loke ta conveni pa por comunica. E siman aki nos a topa por ehemplo cu e palabra 'bedlegerig' cu ta aparece den publicacion relaciona cu e situacion di pacient den nos sistema di cuido medico. Esaki ta principalmente e caso cu persona di edad cu den forma mas o menos permanente ta 'na cama'. Pero, no ta esey ta exactamente e concepto corecto na Papiamento? Ora nos ta referi na un persona cu 'a coy cama' nos ta papiando di un persona cu ta na cama permanentemente: "El a coy cama varios luna pasa caba y ayera el a fayece." Un anuncio o comentario den e estilo aki nos por tende regularmente den nos comunidad.

Kico nos kier bisa cu e ehemplo aki? Cu hopi biaha, si nos pensa un rato y trata di formula o decribi loke nos tin nos dilanti, nos ta yega hopi leu den haya e contesta cu nos ta busca. Awor, claro cu hende ta liber pa keda usa 'bedlegerig', sigur den un ambiente profesional, pero nos tin un equivalente propio pa esey. Naturalmente nos tin otro ehemplo di esaki tambe, cu ta un tiki diferente den e sentido cu nos no ta usa un variante propio di Papiamento, aunke no ta asina dificil pa crea uno. Por ehemplo, nos ta usa e termino 'belastingaangifte' tal manera cu e ta, sin recuri na un 'traduccion' deriva di Spaño. Nos nunca ta bisa cu nos a bay entrega nos 'declaracion di impuesto'. Esaki a pesar cu 'impuesto' ta den uso regular den otro contexto; como variante Spaño banda di 'belasting', tambe pa indica varios tipo specifico di belasting: 'impuesto di importacion'; 'impuesto di salario', etc. E tipo di variacion den uso di un cierto idioma na un momento pa despues recuri na e otro ta loke ta haci nos idioma asina interesante.

'Di' o 'for di'?

Nos ta topa regularmente cu e uso incorecto di 'for di' na lugar di simplemente 'di'. Por ehemplo, si nos bisa: "E persona a fayece for di un stroke," esey ta incorecto o excesivo, pasobra e forma corecto ta: "E persona a fayece di un stroke." Pa splica den ki situacion si ta usa 'for di', ta bon pa splica su origen. E 'for' tin su origen den Portugues ('fora'), equivalente di 'fuera' na Spaño. Fora ta significa na Portugues loke ta keda na exterior, loke cerca nos ta existi tambe: 'pafo(r). Sin embargo, cerca nos e 'for' a haya otro funcion tambe; nos ta usa esaki pa indica algo cu ta similar na 'desde' (na Spaño) den sentido fisico y figurativo. Un conocido frase den e Aruba di ayera tabata loke emisora radial tabata usa hopi: "For di nos studionan instala na ...., ta transmiti ..." Na Spaño e frase lo ta: "Desde nuestros estudios en..." Tambe tin e forma usa den sentido figurativo: "For di tempo cu el a bay studia, e no a bolbe mas."

Flota o fleta?

Confusion entre palabra cu ta parce mescos na Ingles y Spaño tambe ta hiba nos tin ora na eror evitable. Un ehemplo asina nos a topa recientemente, unda a confundi, aparentemente, entre e palabra ingles 'fleet' y e palabra na Spaño 'flete'. E palabra corecto na Papiamento (y Spaño) ta 'flota' y no 'fleta'; e ultimo aki na Papiamento ta e equivalente di 'flete' na Spaño: e cargamento di un barco o tambe e costo di e transporte maritimo di henter e barco o un parti.

A diagnostica dos caso di mpox na un instituto pa hende cu descapacidad na Eindhoven

(NLTimes)—E virus di mpox a surgi na e instituto Lunet na Eindhoven pa hende cu descapacidad. Dos persona na un sitio residencial riba Eckartdal a ser diagnostica cu mpox, segun Lunet a anuncia diahuebs. Segun e Eindhovens Dagblad, esaki ta envolvi un empleado y un residente.

GGD Brabant Zuid-oost ta calcula actualmente e riesgo di plamamento como abao. E servicio di salud ta monitoriando e situacion cuidadosamente. “Como precaucion, ta usando ekipahe protectivo na e sitio. Nos ta haciendo esaki pa preveni mas plamamento,” Lunet a bisa. “Pa loke ta e sitio en cuestion, ta preveniendo contacto cu otro sitionan te ora cu haya sa di e resultadonan di test.”

Segun ED, a bira claro diahuebs cu un empleado di Lunet a contrata e virus mientras e tabata riba vakantie. A diagnostica un residente mas despues.

Mpox ta plama via contacto

fisico. Te awo na Hulanda, e virus ta plama mayormente entre hende homber cu ta tene relacion sexual cu otro hende homber. Pero e por plama tambe durante e cuido diario di hende cu mester hopi cuido, manera ta e caso cu hopi di e residentenan bibando den e sitio di Eckartdal na Lunet.

Hulanda a pasa den un brote di mpox na 2022 y te awo tabatin par caso sporadico di e virus e aña aki. Pero e variante nobo cu ta plamando rapidamente den West y Centro Africa tin autoridadnan di salud global alerta pa e virus. E variante aki tambe a aparece na Suecia den augustus.

Recientemente e parlamento Hulandes a presiona minister di Salud Fleur Agema pa dona 13,200 vacuna di mpox na e paisnan afecta den Africa. E minister kier a keda cu e vacunanan, cual tin un duracion limite, den reserva, en caso di Hulanda mester di nan. Pero un mayoria den parlamento a haya cu ta importante pa mustra solidaridad cu e paisnan afecta y pa preveni un brote na Hulanda por medio di combati’e na su fuente.

Hulanda: Partido NSC kier investigacion den e deseo creciente entre hobennan pa haya eutanasia

(NLTimes)—E partido di coalicion NSC kier investigacion conduci riba eutanasia den casonan di sufrimento psicologico, y e cantidad di peticion pa eutanasia entrega pa hobennan cu ta sufri mentalmente. Estadisticonan ta mustra cu esaki a resulta den un aumento significante di peticionnan pa asisti den caba cu propio bida durante e ultimo par añanan.

Esaki ta inclui mas y mas hende bao di 30 aña di edad, cu e aumenta mayormente prevalente den hende muhe jong. Parlamentario di NSC, Rosanne Hertzberger, a nota cu tin un practica di eutanasia cuidadoso na Hulanda pero e ta preocupa tocante e trend nobo y a entrega un nota di iniciativa riba e asunto aki ayera.

Hertzberger a bisa cu tin atencion grandi den media riba sufrimento psicologico den hobennan y esnan cu ta desea pa caba cu nan propio bida mas trempan. E atencion den media ta mustra un banda di medaya, el a bisa.

El a referi na un estudio cual a mustra cu tin relativamente mas atencion presta riba casonan “sensacional” di eutanasia den hobennan cu ta sufriendo psicologicamente. Segun e, esaki a resulta den comportamento “copy-cat”.

Pa basta tempo, e cantidad di peticion pa eutanasia anualmente for di hende bao di 30 aña tabata aproximadamente 30 den total. Pero na 2023, e cifra aki a subi exponencialmente pa 895 pa aña. Esaki ta aplica tambe pa e cantidad di peticion aproba: 52 den e ultimo cuatro aña, compara cu cinco caso den 2020.

E Centre of Expertise on Euthanasia and the Dutch Association of Mental Health and Addiction Care ta kere cu e atencion den media ta resulta den un ola di peticion, Hertzberger a skirbi. E parlamentario ta apela pa un liña di guia di media manera kico ta existi actualmente pa cobertura di suicidio.

Media di comunicacion na Hulanda sa referi boluntariamente e liña di prevencion di suicidio, of otro fuente unda nan audiencia por busca ayudo. Ademas, reporteroredactornan ta omiti of no ta publica algun representacion sensacional of detayenan specifico boluntariamente.

Ademas, Hertzberger kier pa conduci varios investigacion pa haya mas conocemento den sufrimento psicologico y e motibo pa e peticionnan pa eutanasia. Tambe el a nota e situacion dificil di organisacionnan di salud mental debi na, por ehempel, falta di empleado.

Tin un lista di espera largo pa hende cu problema psicologico por haya tratamento, cu hopi hoben riba e lista. Hertzberger tambe ta defende pa un comite di specialista cu por investiga e concepto di desesperacion como un criterion, y e rol cu dokternan ta hunga, incluyendo esnan cu no semper ta bay den acuerdo cu otro. Tambe e kier sa si tin solucionnan alternativa pa hobennan cu tin problema di salud mental y no kier biba mas.

Corsou ta pone meta di yega status Tier 1 den lucha contra contrabanda di hende

(CuraçaoChronicle) - Gobierno di Corsou a introduci politica nobo ambicioso pa combati contrabanda di hende, cu e meta di logra status Tier 1 den Merca su evaluacion anual di contrabanda di hende.

E plan nobo, cual ta core for di 2024 pa 2026, ta enfoca riba prevencion, proteccion di victima y medidanan mas estricto contra traficantenan.

Na e curason di e esfuerso aki ta e establecimento di e organisacion PATH, cual ta para pa Prevenshon di Abusu i Trafikashon di Hende.

PATH lo hunga un rol central den coordina esfuersonan contra contrabanda di hende na Corsou, treciendo conscientisacion publico y sosten na profesionalnan cu ta trahando pa combati e crimen aki.

E politica tambe ta tuma accion contra 3 obhetivo clave: preveni trafico humano, identifica y provee sosten rapidamente na victimanan y castiga e criminalnan. Esaki ta inclui metanan concreto manera training di profesionalnan, lansa campañanan di conscientisacion y mehora e facilidadnan pa sosten di victima.

Atencion particular lo ser duna na proteha e gruponan vulnerabel, manera empleadonan migrante y victimanan di explotacion sexual. Enfasis special lo ser poni tambe riba combati explotacion criminal, specialmente entre hubentud cu ta obliga drenta actividadnan manera trafico di droga. Segun e Ministerio di Husticia, e forma aki di trafico no ta bon representa den esfuersonan di autoridad y persecucion te cu awo.

Den 2023, Corsou a ser poni riba e watchlist di Tier 2 di Merca su rapport Trafficking in Persons cu ta ser haci anualmente, unda ta evalua e paisnan su esfuerso pa combati contrabanda di hende. E meta di e politica nobo aki ta di eleva Corsou na status di Tier 1 den e añanan binidero, señalando cumplimento completo cu e standardnan internacional.

Corte lo evalua peticion pa persecucion criminal di Corsou su Minister di Finanzas

(CuraçaoChronicle) - Gemeenschappelijk Hof van Justitie lo bolbe evalua n caso dia 29 di october cu ta involucra Fundashon Dos bui pa Korsou, un fundacion cu a ser estableci pa e reportero Yves Cooper.

E fundacion ta pidiendo un ordo di corte pa haci cu Ministerio Publico (OM) tuma accion criminal contra Minister di Finanzas Javier silvnaia pa e "pordon" di impuesto for di 2017 y prome.

Un audiencia inicial priva a tuma luga dia 3 di september, durante cual a pospone e caso pa 4 siman. Corte awo a pone fecha nobo, indicando cu mas tempo ta necesario pa por procesa e caso.

Cooper no a haci ningun comentario adicional tocante e caso, di acuerdo cu loke a acorda cu corte. E fundacion tambe a acerca corte despues di no ricibi respuesta for di OM pa un keho entrega den april di 2024, iniciando un proceso legal conoci como e procedura di Artikel 15.

E problema di pordona aproximadamente 3 biyon florin den debe di impuesto ta un topico di debate andando. Silvania den varios ocasion a ser pidi pa provee documentacion cu ta sostene e decision di cancela e debenan.

Den januari di 2023, e minister a dicidi di cancela e debenan, un movida cu segun oposicion ta ilegal y ta faborece un grupo chikito di persona cu a evadi impuesto. Nan ta argumenta cu e decision aki ta den violacion di ley, citando decisionnan di corte di apelacion dia 10 di augusuts 2023 y conseho di SER dia 19 di juni 2023.

Parlamento di Corsou unanimemente a aproba amienda di ley di prizon

(CuraçaoChronicle) - Parlamento di Corsou a aproba di forma unanime un amienda na e ley di prizon.

Tur 14 miembro di Parlamento presente a vota na fabor di e legislacion, mientras cu 7 miembro tabata ausente, representando varios partido cu ta inclui PAR, PNP, Trabou pa Korsou y MFK. E ley nobo, ken su proceso di desaroyo a cuminsa den 2019, awo a yega su conclusion.

Un aspecto notabel ta e provicion cu ta permiti e prizoneronan ricibi bishita sin supervision, incluyendo bishita for di nan parehanan. En principio, e bishitanan intimo por tuma luga semanal, mientras cu riba otro dianan e amigonan y familiarnan por bishita nan ser keri encarcela. E Ministerio di Husticia tambe a menciona cu e espacio pa bishitanan sin supervision tin mester di mas desaroyo.

E ley aregla tambe ta tuma na cuenta modanan internacional, mirando cu un cantidad aumentando di prizon cu ta permiti e uso di telefon y computer. Den e caso aki, uso di telefon lo ta limita pa mehora e reintegracion den sociedad y fortalece e lasonan familiar.

Pa garantisa seguridad den prizon, Ministerio di Husticia conhuntamente cu e maneho di Sentro di Detenshon i Korekshon Korsou (SDKK), lo establece regla pa e uso di telefon. Pa awo, uso di computer ta permiti pa propositonan di educacion, cual ta keda un obhetivo clave den e sistema di prizon.

Gabinete Schoof I a hera collapse un biaha caba, segun reportahe

(NLTimes) – Menos di dos luna despues di su incepcion, Gabinete Schoof I a casi collapse fin di augustus. Durante un reunion den anochi tocante e presupuesto nacional, partidonan di coalicion, VVD y NSC tabata diametricamente opuesto te na e punto cu lider di VVD, Dilan Yesilgoz a propone anuncia collapse di e gabiente, segun fuentenan cercano na e coalicion a bisa Nieuwsuur.

Lider di PVV, Geert Wilders a logra mantene tur hende hunto.

Esaki a sucede durante anochi di 29 pa 30 di augustus. Ya tabata conoci cu tabata un reunion hopi mas largo y dificil di loke a spera, y cu lider di NSC, Pieter Omtzigt a bira hopi emocional. Pero awo fuentenan a bisa Nieuwsuur cu e actornan principal tabata casi cla pa tira e serbete. Un collapse tabata mustra "inevitable" e anochi ey, segun fuentenan di e programa a bisa.
E argumento tabata tocante poder di compra. VVD tabata kier pa trahadornan mira e aumento mas grandi di poder di compra e siguiente aña. NSC a pensa cu tabata importante pa desempleado y pensionado ricibi mas.

E conflicto a escala te na e punto cu Omtzigt a anuncia cu su partido no lo sostene presupuesto. El a cita e naturalesa extra-parlamentario di e Gabinete, sugeriendo pa VVD, PVV y BBB haya sosten pa e presupuesto for di partidonan di oposicion den parlamento, segun e fuentenan.

Esey tabata inaceptable pa Yesilgoz y prome minister Dick Schoof pasobra e lo nifica cu minister di Finanzas, Eelco Heinen (VVD) lo mester presenta su presupuesto na parlamento – un debate notoriamente dificil – sin sosten di e coalicion. Yesilgoz a propone pa bay cerca prensa hunto y anuncia cu e coalicion a collapse.

Den un ultimo intento pa mantene gobierno hunto, Wilders a bay papia cu Omtzigt un biaha mas. Loke a bisa no tabata cla, pero a caba cu Omtzigt bayendo back na mesa y sosteniendo presupuesto sin mas splicacion. Segun fuentenan di Nieuwsuur, Omtzigt a bandona e discusionnan inmediatamente despues di expresa su sosten. E tambe a retira temporalmente como lider di NSC menos di dos siman despues, citando motibo di salud.
Segun reportero politico di NOS, Arjan Noorlander, esaki ta mustra e diferencianan politico mayor entre e cuatro partido di coalicion. "Gabinete tabata a cargo apenas un luna e tempo ey, y toch e fin diripiente tabata na bista," el a bisa. "Desde esey, e partidonan di coalicion ta bin rondonando otro. Tin duda pa papia cu otro tocante asunto politico pasobra hende tin miedo di cay den e mesun situacion atrobe."

Segun Noorlander, esaki ta splica pakico discusion riba migracion y asilo diripiente ta bayendo asina slow. "Nan ta cumprando tempo pa preveni zonido y problema nobo pa un tempo."

Minister ta bay pone borchi bisando "nos ta trahando pa manda bo back" na centronan di asilo Hulandes

(NLTimes) – Minister di Asilo, Marjolein Faber (PVV) kier pone borchi di advertencia na centronan di solicitud di asilo Hulandes, bisando algo manera "nos ta trahando pa manda bo back," fuentenan a bisa RTL Nieuws.

E minister di PVV kier pa e borchinan laga cla cu solicitantenan di asilo por keda solamente temporalmente na Hulanda.

Faber a bin cu e idea ora el a bishita un centro di detencion na Dinamarca pa solicitantenan di asilo cu a caba cu tur remedi legal y ta wardando deportacion. El a bisa cu el a mira un borchi similar eynan, pero oficialnan no a logra hay'e, segun fuentenan di e noticiero a bisa.
Durante su bishita na Dinamarca, Faber a yama e pais "un fuente di inspiracion." Dinamarca ta haya considerablemente menos aplicacion di asilo cu Hulanda, en parti pasobra ta otorga solamente permiso di residencia temporal, te hasta dos aña.
Segun e noticiero, Faber tabata particularmente interesa den con e Danesnan ta deporta solicitantenan di asilo. Un ehemplo cu el a bisa cu definitivamente e lo sigui na Hulanda ta laga inmediatamente cla na solicitantenan di asilo cu rechaso di nan aplicacion ta un posibilidad real.

Polemica na Bolivia pa orden di detencion contra Evo Morales cu despues a ser anula

(France 24) - Husticia di Bolivia a emiti un orden di aresto contra ex-presidente di Bolivia Evo Morales pa supuesto crimen di violacion legal y trafico di hende. Sinembargo, algun ora despues, e orden ey a keda anula pa medio di un apelacion pa "accion di libertad." E fiscal di e region di Tarija, Sandra Gutierrez, a sigura diaranson ultimo cu Ministerio Publico a kit'e for di su funcion y a ordena pa stop e orden di aresto.

E caso pa cual Evo Morales ta ser investiga ta pa e supuesto delito di "traficacion di hende" y "lo a sucede" ora cu e supuesto victima "tabatin 15 aña di edad" den un provincia di Tarija, aunke Ministerio Publico ta omiti detaye ora ta trata di un menor di edad cu ta envolvi.
Fiscal regional, Sandra Gutierrez, a sigura cu ya caba a forma un comision di fiscal pa cuminsa cu e investigacion y ehecuta e orden di detencion contra e ex-mandatario.

Pero, un "accion di libertad" presenta na ciudad di Santa Cruz de la Sierra a anula e procedura y despues, Oficina di Procurador General a haya instruccion pa "stop e caso" pa motibo cu Oficina di Fiscal Special pa Crimen Basa riba Genero lo a tuma encargo di e investigacion, segun Gutierrez a indica.

E accion pa libertad ta un recurso di proteccion na Bolivia contra privacion arbitrario, indebido of ilegal di libertad fisico of di movecion, comparabel cu 'habeas corpus'.

Despues di a haya sa di e orden di aresto, fiscal regional Sandra Gutierrez a informa diaranson ultimo cu e hefe di Ministerio Publico a kit'e for di su funcion y a ordena pa stop e orden di aresto contra di e ex-mandatario.

Den declaracion na medionan di comunicacion, Gutierrez a splica cu prome el a ricibi instruccion di e Fiscal General di Estado, Juan Lanchipa, pa stop e caso y disolve e comision crea pa investiga esaki pa motibo di Fiscal Special pa Crimen Basa riba Genero cu supuestamente lo ta encarga.

Di acuerdo cu Gutierrez, e instruccion di Lanchipa tambe a indica cu e mester "anula cualkier disposicion emiti cu ta contra e instruccionnan aki," loke a nifica "anula e comision," ya cu, el a sigura, nan a menas'e cu "procedemento penal y disciplinario si e no haci'e."

E awor ex-fiscal a splica cu riba e dia aki dos di e tres fiscal den e comision ey a ricibi "memorandum di gratitud" pa nan servicionan y cu el a ser kita for di e funcion despues di a nenga di tuma su retiro.

Gutierrez a sigura cu e persona nobo encarga cu e caso "a bini pa preveni, pa deshaci di e formacion aki y pa stop absolutamente tur e investigacion cu nos tabata realisando."

E abogado, ken tabata minister di Husticia den e administracion presidencial di Morales na 2014, a splica cu nan no sa "con" e orden di aresto a leak "pasobra e no a wordo manda na ni un hende."

Remedinan ta birando inaccesibel pa un cantidad creciente di Argentinonan

(Infobae)—Prijs di remedi a subi riba inflacion general y na un ritmo mas halto cu e entrada di mayoria di e poblacion Argentino den e ultimo aña, manera varios estudio tanto publico como priva ta mustra.

Pa loke ta trata datonan oficial, e cifranan publica pa Instituto Nacional di Stadistica y Censo (Indec) ta indica cu entre juli 2023 y e mesun luna di e aña aki, e sector di salud a subi 285.2%, compara cu inflacion general di 266.1%. Si analisa e datonan den mas detaye, ta haya cu categoria di "productonan, aparatonan y ekipo di salud medico" tabatin un aumento di 289.4% den e periodo ey, esta, 23.3 punto di porcentahe riba e CPI.

E situacion aki, nan a sigura di un compania di remedi prepago, ta tumando luga for di e surgimento di Covid-19. Dentro di "gastonan medico" – tur articulo cu ta forma cobertura di un seguro social of prepago, publico of priva – remedinan a bay di representa 15% pa 33% despues di e pandemia.

"Esaki ta sucede pa varios motibo. Un ta e distorsion debi na inflacion, cu ta permiti algun remedi subi mucho halto. Tambe tin e aparicion di remedinan aproba nobo cu no ta conoci si nan ta aplica pa tur caso y industria di huicio cu ta causa cu remedinan cu por tin un balor di USD 2 miyon ta ser aproba den corte sin estudionan cu ta mustra cu e ta util pa pashentnan. "Esei ta algo cu ta pasa tur dia," nan a bisa den un compania den e sector.

Di mesun manera, un di e companianan medico principal di e pais a destaca cu mientras cu remedinan a aumenta cu 4.055% entre januari 2019 y augustus 2024, inflacion a aumenta cu 3.537% y e pago promedio prepago a aumenta cu 2.922%. Di nan banda, salarionan tabatin un aumento nominal di 2.556% entre januari 2019 y juli di e aña aki (datonan di augustus no a ser publica ainda), pues nan a cay considerablemente atras di remedinan.

Memei di e debate riba subida di prijsnan, ayera Gobierno a informa cu e provincianan por importa remedinan sin autorisacion di e Nacion. A base di un iniciativa di e gobernador di Mendoza, Alfredo Cornejo, ken kier cumpra remedi na India, e Ministerio di Desregulacion y Transformacion di Estado, lidera pa Federico Sturzenegger, a aclaria cu Ley 16.463 ta permiti esaki caba.

Den e mundo inmenso di medicina, aumento di prijs ta ser hay'e na tur nivel, pero algun remedi en particular a bin ta subi na un ritmo mucho mas lihe cu promedio.

Manera a informa pa un compania den e sector, entre juli 2023 y september 2024 tabatin aumentonan hopi halto den algun producto, mas halto cu e inflacion di e periodo ey (316.6% segun Indec).

Republica Dominicana ta aumenta expulsion di migrante Haitiano

(CuraçaoChronicle) – Republica Dominicana a anuncia cu ta bay deporta hasta 10mil migrante Haitiano indocumentado pa siman, como parti di un plan mas amplio pa reduci fluho di migracion for di Haiti.

E decision ta bin di preocupacion tocante seguridad nacional y e respuesta slow di comunidad internacional pa yuda restaura orden na Haiti, segun presidente Luis Abinader.

Abinader a bisa cu gobierno ya no mester duna mas splicacion tocante cumplimento di su leynan di migracion.

“Nos prioridad ta e seguridad di pueblo Dominicano y mantene nos soberania nacional,” el a declara despues di un reunion di Conseho Dominicano di Defensa y Seguridad Nacional.

El a agrega cu ta intensificando e medidanan pasobra, a pesar di promesa, comunidad internacional no ta tumando suficiente accion pa stabilisa e situacion na Haiti.

E crisis di migracion tin raiz profundo den e caos politico y social di Haiti, cu e pais luchando pa largo cu violencia di gang y instabilidad politico. Mientras cu a instala un mision di polis pa restaura orden na Haiti, e situacion ta keda fragil, poniendo Republica Dominicana interveni independientemente.

Ademas di deportacion, gobierno Dominicano a anuncia medidanan adicional. Esakinan ta inclui un accion expandi riba traficacion humano den colaboracion cu organisacionnan di seguridad nacional.

Tambe ta bay reforsa seguridad di frontera cu uso di tecnologia moderno, manera drone y camara.

Servicio di migracion Dominicano ta desplegando mas personal, cu ta bay ricibi training mehora den maneho di crisis y derechonan humano pa sigura cu ta ehecuta deportacion di manera legal y cu respeto pa dignidad humano.

Na 2023, Republica Dominicano ya a deporta 250mil Haitiano, y e medidanan nobo, incluyendo e deportacion semanal di 10mil migrante, ta mustra cu gobierno Dominicano ta determina pa mantene control riba su frontera cu Haiti. Esfuersonan awo tambe ta na caminda pa mehora post na frontera y otro infrastructura pa haci deportacion mas eficiente.

E region ta monitoreando e desaroyonan di cerca, ya cu e situacion no solamente tin implicacion humanitario pa poblacion Haitiano, pero tambe tin riesgo di eleva tension entre e dos pais riba e isla comparti di Hispaniola.

Colombia: Muhe deteni pa hiba modelonan secuestra na Mexico

(infobae) – Autoridadnan Mexicano a tuma un stap importante den e investigacion riba e desaparicion di seis hoben Colombiano, kende a ser gaña y hiba e pais cu promesa falso di empleo.

Yesica Anahí Ramírez Marín, 33, a keda captura pa fiscalia general di Estado Veracruz dia 3 di october, señala como e prome principal pa retene e hobennan bao menasa di extorsion y traficacion di persona.

E noticia importante di captura di e muhe aki a keda comparti riba red social X pa presidente Colombiano, Gustavo Petro.

Captura di Yesica Anahi tabata posible danki na un investigacion conhunto entre autoridadnan Mexicano y e siguimento di pista proporciona pa famia di e victimanan.

A tuma contacto cu e hobennan na e parke Lleras de Medellin (Antioquia) cu promesa di un trabao di modelahe na Mexico, pero ora a yega Veracruz a confisca nan paspoort y a exigi un rescate pa nan liberacion.

E proceso hudicial contra Yesica Anahi a cuminsa inmediatamente despues di su aresto. Ta acus’e di traficacion di persona y secuestro, delito cu ta afecta directamente e seis hoben Colombiano.

Den e comunicado di fiscalia di Veracruz, a indica cu ta bay presenta e muhe dilanti un hues kende ta bay determina e accionnan legal cu e ta bay enfrenta.

Segun declaracionnan di Federico Gutierrez, alcalde di Medellin, unda algun di e hobennan tabata biba, e muhenan a cay den e trampa door di ricibi un oferta rapido y atractivo di trabao den exterior.

“Den dos dia cu a conoce un persona cu a ofrece e trabao a cumpra ticket, maleta y otro recurso y a pone nan biaha,” Gutierrez a afirma, mustrando e modus operandi di e red di traficacion.

Rescate di e victimanan a produci casi un siman despues di a keda reporta como desaparecido.

Durante e tempo ey, a mantene nan bao control di e presunto red criminal, cu tabata exigi nan un suma importante di placa pa debolbe nan libertad. Afortunadamente, autoridadnan a logra desmantela e grupo prome cu cualkier daño adicional por a sucede.

Yesica Anahi awo ta bay ta e enfoke di e investigacion cu ta purba pone un luz riba otronan posiblemente involucra den e operacion criminal. Autoridadnan Mexicano ta spera cu, cu su detencion, lo logra identifica mas persona responsable y desmantela por completo e red aki dedica na traficacion di hende.

E caso aki ya a pone atrobe riba e mesa e peliger di e rednan di traficacion di hende cu ta opera na diferente pais, ofreciendo oportunidadnan di trabao falso pa atrapa nan victimanan. Autoridadnan Mexicano a adverti riba e importancia di verifica e ofertanan laboral den exterior y tuma precaucion pa evita cay pa e tipo di gañamento aki.

Autoridadnan a señala cu e tipo di engaño aki ta comun den rednan di trafico di hende, unda ta convence e victimanan pa biaha pa otro pais bao promesa falso di empleo lucrativo of di demanda halto, manera den e caso aki, trabao di modelahe. Unabes na nan destino, ta confisca nan documento y ta retene nan te cu e rednan logra obtene beneficio economico, sea a traves di extorsion of exploracion laboral.

Cu captura di Ramirez Marin, ta spera cu e investigacion lo avansa y lo permiti identifica otro posible complicenan di e red aki.

Eminem lo bira welo segun revelacion den video musical di 'Temporary'

(AP) - Eminem a mata su otro personalidad yama Slim Shady cu su album mas recien, y ta habriendo caminda pa un nomber nobo: Welo.

E rapper a anuncia cu su yiu muhe Hallie Jade ta embarasa via un video musical emotivo cu ta un tributo na nan relacion. Videonan casero di te hasta 1999 y potretnan di e duo di tata cu yiu, conhuntamente cu videonan di su matrimonio cu a tuma luga den mei, ta enfatisa pa e cantica emocional "Temporary" den e video cu a lansa diahuebs.

Den un clip di un video recien, su yiu muhe ta entrega Eminem un jersey cu e nomber "Grandpa" patras cu e number 1. Tambe e ta entrega potretnan di echo y Eminem ta asombra.

E influencer di rednan social a confirma e noticia di su embaraso oranan despues cu a lansa e video musical, cu un publicacion riba Instagram cu e mensahe "Mom & dad est. 2025."

Representantenan di Eminem no a duna comentario inmediatamente ora cu a pidi pa esaki.

"Temporary," di Eminem su album mas recien "The Death of Slim Shady (Coup de Grgace), ta skirbi como un mensahe di aliento na us yiu muhe despues cu e fayece. "Mi ta wak bo aworaki, y mi ta priminti cu mi lo proteha'bo, bo angel guardian," e ta bisa den e cancion, cual a ser lansa den juli.

E interprete di "Lose Yourself" semper tabatin un luga special pa su yiu muhe, frecuentemente mencionando e den su canticanan y te hasta skirbiendo tributonan completo na dje manera "Hallie's Song" y "Mockingbird."

Den "Mockingbird," un faborito di e fanaticonan, Eminem ta bisa "What Daddy always tell you? Straighten up, little soldier," letra na cual e ta haci mencion den "Temporary."

Jade ta Eminem su unico yiu biologico, ken e ta comparti cu su ex pareha Kim Scott. Tambe el a adopta dos di Scott su yiu muhenan di relacionnan anterior.

Pelicula nobo lo documenta atake di Hamas na festival di musica na Israel

(AP) - Horor a yega cu subida di solo despues di un fiesta cu a dura henter anochi cerca di e frontera cu Gaza dia 7 di october di aña pasa, un atake di Hamas yen di rocket cu algun hende a pensa ta klapchi.

Un documentario nobo ta demostra con e atake a desaroya durante e oranan despues cu detaye: Hende cu arma ta tira pasaheronan den auto cu purba di scapa. Scondiendo den un bari di sushi of un frishider pa evita cu nan lo ser detecta. Granada tira den un bunker despues tira afo seconde prome cu e splota. Rehennan spanta cu ta ser capta y tuma den incertidumbre.

Productor di noticia veterano Susan Zirinsky ta yama "We Will Dance Again" e proyecto cu mas nificado cu el a yega di traha, un elogio notabel considerando cu su pelicula di 9/11 ta un di e miho documentonan den video di e dia aki.

Con hopi e ta ser mira, sinembargo, lo depende hopi riba e contexto y e contenido.

E pelicula awo ta rib Paramount+ y a debuta fin di siman pasa riba Showtime, prome cu e atake ta yega su prome aña di aniversairo. E distribuidornan ta admiti sinembargo cu e ta dificil pa bende den mercado rond di mundo: varios posibel outlet y festival di pelicula no tabata kier drenta un problema politico cayente cu guera na Medio Oriente andando te ainda.

Un mensahe na comienso di e pelicula ta admiti cu e costo humano di e masacre di dia 7 di october y e guera cu a surgi despues di esaki na Gaza tabata uno "catastrofico pa ambos Israelitanan y Palestinonan" y ta duna un lista di e cantidad di morto cu a surgi na ambos banda. "E pelicula aki no por conta tur hende su storia," segun e ta informa.

E mensahe sinembargo no ta ser mustra ora cu "We Will Dance Again" ta ser mira na Israel.

"Nos ta documentando un momento den historia," Zirinsky a bisa, "Esaki no ta un pelicula politico. E ta loke a sosode."

E ex presidente di CBS News y awo hefe di See It Now Studios cu colega Terence Wrong, a crea un specialidad di pelicula cu ta haci recuento di eventonan grandi, manera e serie "11 Minutes" tocante e tiroteo cu a sosode den 2017 na un concierto na Las Vegas. Cu camara den tur hende su saco, tin un gran cantidad di material pa trece e storianan aki na bida.

E tabata hopi interesa ora cu el a haya sa cu e director di Israel Yariv Mozer, un e soldaat di Israel cu a gara su camara y tabata un di e prome personanan no oficial cu a ricibi acceso na e escena. E potretnan cu el a haya ta ilumina e pelicula su momentonan di apertura. Loke Mozer ya caba a completa no tabatin mester di hopi trabao," el a comenta.

E pelicula ta grafico y claramente no ta algo facil pa mira. Zirinsky y Wrong tabatin discusion tocante con hopi mester mustra; tin un cantidad di parti uñda e imagennan ta haci wazig, den algun caso pa evita mustra e expresion riba e cara di victimanan. Critico Jacqueline Cutler a skirbi den The Daily Best; "No tin manera cu ta alivia esaki."

See It Now ta habri na proyectonan cu ta acerca e guera na Gaza for di e punto di bista di Palestina y ya caba a tuma algun presentacion. "Nos unico cualificacion ta pa e ta algo excelente," Wrong a comenta.

E compania a resisti acercamento di gruponan Israeli, incluyendo un esfuerso di Ministerio di exterior di Israel pa pasa e pelicula na Nacionnan Uni, Zirinsky a bisa. E idea ta pa evita cualkier aparencia cu e trabao por ser usa como un pelicula pa propaganda.

Apesar di e complicacionnan involucra, el a bisa, "mi ta hopi contento cu nos a para pa haci esaki."

Opinion ta un seccion di **Bon Dia Aruba** specialmente pa brinda oportunidad na lectornan individual pa expone nan opinion. Contenido publica di ningun manera ta refleha opinion di **Bon Dia Aruba** y ta pa responsabilidad exclusivo di e organisacion/individuo cu ta ofrece esaki pa publicacion. **Bon Dia Aruba** ta reserva e derecho di no publica texto ofreci, si esaki segun e medio no ta cuadra cu e normanan di decencia cu nos ta mantene, pa evita contenido cu ta innecesariamente ofensivo. Esaki suheto na evaluacion exclusivo di **Bon Dia Aruba**.

OPINION

Ex-president di SIMAR, I. Valdes:

Dia di Maestro

Dia di Maestro ta un dia, no solamente pa celebra, pero tambe pa reflexiona riba e gran importancia cu educacion tin pa e progreso di un pais. Y sin lubida, un dia pa reconoce e rol fundamental cu cada maestro y docente ta hunga den e proceso aki. Educacion no ta un luho, pero un derecho!

Educacion ta e fundamento pa progreso, e ta e medio cu ta lanta un pueblo for di atraso pa desaroyo. Un pais cu no inverti den su sistema educativo ta un pais cu no ta inverti den su futuro.

Educacion no ta solamente pa duna conocemento, pero tambe pa forma caracter, pa inspira curiosidad, y pa prepara e ciudadanonan cu por contribui positivamente na un sociedad cu ta cambia constantemente.
Den e contexto aki, nos tin di elogia y no lubida e balor incalculabel cu un maestro tin den un comunidad.

Un maestro no ta solamente un persona cu ta pasa informacion. Un maestro ta un guia, un mentor, un modelo pa sigui. A traves di boso dedicacion, pasenshi y amor pa enseñansa, boso ta forma e mente di nos futuro lider-, dokter-, politico-, abogado-, artistanan y cada un di nos ciudadano cu ta hunga un rol den e progreso di nos comunidad.

E esfuerso cu boso ta pone cada dia, e amor cu boso ta mustra pa forma mente y espirito di boso alumnonan ta e berdadero regalo pa e comunidad. Sin boso, no tin formacion y sin formacion, no tin desaroyo y sin desaroyo no tin futuro.

Awe nos ta gradici cada maestro cu ta stima su ofishi, cu ta eherce un trabou cu no ta pa ganancia personal, pero pa e bienestar di henter nos pueblo. E balor di un maestro bo no ta midi den salario, pero den e impacto duradero cu boso ta lanta den e bida di cada studiante cu boso ta guia.

Den un mundo caminda e ritmo di cambio ta asina lihe, ta precisamente boso, e maestronan, ta e sosten di stabilidad y crecemento. Boso ta e luz cu ta guia henter nos comunidad pa un futuro miho, y esey ta un tarea cu mester haya reconocemento, aprecio y sosten constantemente.

Di curason, nos mester bisa boso: danki. Danki pa boso dedicacion, pa boso pasenshi, pa boso amor y pa e influencia positivo cu boso ta lanta den bida di cada studiante y den nos comunidad.

Feliz Dia di Maestro, y cu nos sigui honra y respeta e gran rol cu boso ta hunga den e futuro di nos comunidad.

Skirbi pa Robert Arends

E "competencia" fake

Manera tur eleccion, e partidonan tradicional MEP y AVP pronto lo cuminsa cu e competencia "ficticio" pa mira cua candidato NR-UNO riba nan lista lo haya mas voto personal cu e otro.

E wega di "mucha chikito" aki tin como e unico meta pa e candidatonan NR-UNO haya suficiente voto "di mas" cu nan por pasa—a base di ley di eleccion—pa e candidatonan NR-DOS/TRES/CUATER etc. di lista.

Resultado: ta e candidatonan faborito/privilegia (e NR-DOS/TRES/CUATER) di lider di partido ta mas sigur di bira parlamentario PROME cu tur e otro candidatonan riba lista.
Ta asina—di forma desigual—MEP y AVP ta trata nan candidatonan riba lista.
Observacion: candidatonan y votadonan di MEP y AVP tene den mente y cuestiona e trato desigual aki. Mester stop cu e pidimento pa vota riba candidato NR-UNO di lista PERO mester laga e votado nan liber pa vota pa cualkier candidato riba lista y asina trata tur candidato riba lista di forma igual SIN duna bentaha of privilegio na un of otro candidato.

Mester cambia ley di eleccion (loke MEP y AVP no kier) y laga cantidad di voto personal di cada candidato determina cua candidato ta bira Parlamentario y NO laga e number riba lista determina esey.

Cua partido ta bay pa e cambio y laga votonan personal di candidatonan dicidi? Tin trato igual den partido mes?

Aruba Open Beach Tennis Championships ta introduci entrada pa 2024 pa asina mehora siguridad y proteha e ambiente iconico di e evento

Aruba Open Beach Tennis Championships, un di e eventonan mas iconico den e ITF Beach Tennis World Tour, ta bolbe na Bushiri Beach for di 10 pa 17 di november 2024. Pa prome biaha den su historia, e evento di ocho dia lo rekeri un entrada nominal, marcando un cambio significante den e manera cu e ta ser presenta na comunidad y invitadonan internacional.

E decision pa introduci entrada cu carchi ta parti di un iniciativa mas amplio pa mehora siguridad y sigura un experiencia sigur y anima pa hungadornan y fanaticada. Tradicionalmente un evento gratis, Aruba Open su sistema nobo di ticket ta diseña pa ofrece e bishitantenan un ambiente sigur y premium. E compra di un solo ticket di entrada ta duna acceso na tur e ocho dianan di evento. E hungadonan registra di Aruba Open no tin cu cumpra carchi.

Garantisando e futuro di Aruba Open

"Nos meta ta pa salvaguardia e continuacion di e Aruba Open Beach Tennis Championships y pa sigui provee un experiencia excepcional pa tur hungador y espectador", Sjoerd de Vries, organisador di Aruba Open, a bisa. "Introduccion di e sistema di entrada cu ticket tabata un decision dificil, pero ta un paso necesario pa mantene e status premium di nos evento y ofrece e miho experiencia posibel".

Durante e ultimo añanan, e necesidad pa siguridad a bira mas y mas evidente. E feedback di e partnernan di Aruba Open, hungadornan local y internacional di beach tennis, espectadornan y comerciantenan a subraya e importancia pa crea un ambiente sigur. E organisadornan mes tambe a tuma nota di e necesidad aki, particularmente despues di e incidentenan cu a tuma lugar na e evento di aña pasa, incluyendo varios alteracion, cu a subraya e urgencia pa e cambio aki. Mientras cu e organisadornan lo prefera pa Aruba Open keda un evento gratis, e decision pa implementa un sistema di ticket a wordo tuma pa proteha tur hende envolvi y preserva e ambiente iconico di e evento aña tras di aña.

Un competencia di clase mundial cu un premio record

Aruba Open ta sigui atrae talento di nivel halto, treciendo hungadornan for di mas cu 40 pais tur aña. Aruba ta anfitrion di Aruba Open Beach Tennis Championships pa mas cu un decada, y a crece tremendamente desde su inicio. Reconoci awor como e mihor torneo di beach tennis di aña riba e calendario di e ITF World Tour, e evento ta atrae mas di 1200 participante, sin conta e amigonan y famia cu ta biaha cu nan pa Aruba. Aruba Open su reputacion ta conoci mundialmente, y cu su invitacion pa uni cu e prestigioso circuito ITF Sand Series e aña aki, e lo establece un standard nobo cu un premio record di $95,000, cu lo wordo distribui den varios categoria di e competencia.

Un experiencia unico na Aruba Open Village

E bishitantenan lo tin acceso exclusivo na e village vibrante di e evento, cu ta ofrece un variedad di opcion di co'i come, tiendanan unico, musica en bibo, happy hours, y, naturalmente, weganan emocionante di beach tennis. E evento di e aña aki ta priminti di tin un ambiente sin igual, haciendo e un evento cu bo no por perde riba e calendario social di Aruba.

Cumpra bo carchi awor

Ticketnan ya ta disponibel pa cumpra. Early-bird ticket ta costa US$20, y na porta lo ta US$30. Tur entrada ta duna acceso na tur e ocho dianan di evento. Muchanan di 12 aña bay abou, acompaña pa un adulto, por asisti na e evento gratis. Ademas, Aruba Open lo tin un torneo Junior, y hungadonan registra pa e torneo Junior no mester cumpra carchi.

Hungadonan registra pa e evento no mester cumpra carchi; sinembargo, ta curasha hungadonan local di beach tennis pa inscribi tempran, ya cu e cuponan ta limita y ta anticipa cu e cuponan lo yena por completo. E organisadornan ta anticipa un aumento den participacion compara cu aña pasa, p'esey ta crucial pa sigura bo cupo trempan.

Pa mas informacion y pa cumpra carchi, bishita www.arubabeachtennisopen.com

Huicio historico for di e corte mas halto di UE ta bisa cu algun regla di FIFA riba transferencia ta en contra di e leynan di e aliansa

(AP)—E corte mas halto di Union Europeo a bisa ayera un algun regla riba transferencia di hungador ta bay en contra di legislacion di e aliansa relaciona na competencia y libertad di movemento, den un huicio cu lo probablemente resulta den un cambio di e regulacion global di e mercado di futbol y por cambia tambe e economia di e deporte.

E huicio di e Corte Europeo di Husticia a bin despues cu ex-futbolista Frances Lassana Diarra e desafia legalmente e reglanan di FIFA despues di un disputa cu un club data na un decada pasa. Diarra a argumenta cu e limitacionnan di FIFA a nifica cu e no por a haya un club nobo despues cu su contract cu club Ruso, Lomotiv Moscow, a vence na 2014.

E reglanan di FIFA ta bisa cu si un hungador termina su contract sin "causa husto," e hungador y cualkier club deseando pa contrat'e ta conhuntamente responsable di paga compensacion na e club anterior.

"E reglanan ey ta stroba e movemento liber di hungadornan y competencia entre clubnan," e corte a bisa den un declaracion. "E reglanan en cuestion ta impedi e movemento liber di futbolistanan profesional deseando pa desaroya nan actividad por medio di traha pa un club nobo."

E huicio ta considera crucial mirando e por haci'e mas facil pa hungadornan termina nan contract y uni cu otro ekipo—potencialmente resultando den un scenario unda clubnan mas grandi por kita hungadornan for di rivalnan mas chikito mas facil.

E sindicato di futbolista global FIFPro, cual a sostene e caso di Diarra, a bisa cu e huicio "lo cambia e paisahe di futbol profesional." Sinembargo, por tuma par aña prome cu cualkier cambio na e sistema por bay den efecto mirando cu e huicio di ayera ta parti di un caso di corte Belga cu ainda ta andante.

Y aunke e huicio ta considera como un perdida pa FIFA, e corte a reconoce cu e regulacion actual di transferencia tambe por ta necesario pa yuda mantene un forma di stabilidad dentro di ekiponan profesional y garantisa e regularidad di competencia.

"Ta importante pa clarifica cu e decision di awe no ta cambia e principionan di e sistema di transferencia," segun e agente legal di FIFA, Emilio Garcia, a bisa.

E lucha di Diarra

E abogadonan di Diarra a yama e huicio un "victoria total." El a firma na un contract di cuatro aña cu Lokomotiv Moscow na 2013 pero e trato a ser termina un aña despues cu Diarra tabata infeliz cu supuesto recorte den salario.

Lokomotiv Moscow a aplica na e camara di resolucion di disputa di FIFA pa compensacion y e hungador a desafia esaki buscando compensacion pa salarionan cu no a wordo paga.

E Court of Arbitration for Sport a dicidi den fabor di e club Ruso y e hungador a ser ordena pa paga 10.5 miyon euro. Diarra a bisa cu su buskeda di un club nobo a ser stroba pa e reglanan di FIFA stipulando cu cualkier banda nobo lo ta conhuntamente responsable pa paga Lokomotiv.

E ex-hungador di Real Madrid tambe a argumenta cu un posible trato cu club Belga Charleroi a cay pa via di e reglanan di FIFA, pues p'esey a lanta caso contra FIFA y e federacion Belga na e corte Belga pa dañonan y perdida di un salario di seis miyon euro. Cu e caso andante ainda den cortenan Belga, a referi e caso na ECJ pa guia.

Hungador top di tennis Sinner tin "hopi confiansa" a pesar cu WADA ta apelando su caso di doping

(AP)—Hungador top di tennis Jannik Sinner tin "hopi confiansa" cu e lo scapa un prohibicion debi na uso di doping despues cu e World Anti-Doping Agency (WADA) a apela un decision pa clari'e for di cualkier eror despues di dos test positivo.

WADA a anuncia diasabra pasa cu e ta buscando un prohibicion di un pa dos aña pa e campeon di U.S. Open y a apela na e Court of Arbitration for Sport. "Mi ta sorprendi ainda pero mi lo colabora manera mi a haci prome," Sinner a bisa ayera, un dia prome cu su prome wega na Shanghai Masters. "Mi tabatin tres audiencia den cual tur a bay bon. Pero awo ban wak."

"Pero mi tin hopi confiansa cu e lo bay hopi, hopi bon. Mi lo ta hopi sorprendi si e bay malo."

E apelacion ta nifica cu e caso no lo ser resolvi prome cu

Sinner cuminsa e defensa di su titulo di Australia Open na januari. Sinner por sigui hunga mientras ta atendiendo e apelacion.

Den un comunicado di prensa ayera, CAS a bisa cu el a registra formalmente e apelacion di WADA y tabata trahando pa confirma un panel di tres hues. E corte ta apunta un presidente di e panel, WADA ta scoge un hues y e respondientenan—Sinner y autoridadnan di tennis—por scoge un colectivamente.

Sin un panel confirma ainda pa tuma posible peticionnan pa acelera e caso, CAS a bisa cu "no ta posible pa indica un periodo pa e suministracion di e decision."

E atleta di 23 aña a haya sa di e decision di WADA pa apela na comiendo di e Chinese Open, unda el a participa pa perde contra Carlos Alcaraz den e wega final diaranson. "E no ta un situacion unda mi ta sinti comfortable, esey ta sigur, pasobra mi a pensa cu cos a caba," el a bisa. "Y awo e ta pasando atrobe. Pues no ta facil."

Sinner a test positivo dos biaha pa un steroide anabolico na maart pero no a ser prohibi pa hunga pasobra un tribunal independiente di e International Tennis Integrity Agency a determina na augustus cu e no tabata culpable.

E splicacion acepta di Sinner tabata cu e droga a drenta su sistema accidentalmente via un masashi for di su fisioterapista, ken a usa un spray conteniendo e steroide pa trata su mesun corta riba dede.

Horcan manera Helene ta mortal ora cu nan ta golpia y ta sigui golpia aña tras aña

(AP) - Horcannan na Merca ta termina siendo mil biaha mas mortal di loke e gobierno ta calcula y ta contribui na mas morto di Mericanonan compara cu accidentnan automobilistico of tur e gueranan cu e nacion ta participa den dje, segun un estudio nobo.

E tormenta averahe cu golpia Merca ta contribui na e morto tempran di 7,000 pa 11,000 persona durante un periodo di 15 aña, cual ta menos cu e averahe di 24 morto inmediato y directo cu e gobierno ta conta despues di un horcan, e estudio den Nature a conclui. E autornan di e estudio a bisa cu aunke e horcan Helene su cantidad di morto directo a yega mas cu 3 cifra, varios persona lo fayece parcialmente a causa di e tormenta aki den añanan binidero.

"Wak loke a mira aki ta ponebo pensa cu ta bay tin un decada di dificultad na caminda, no solamente loke lo pasa durante e proximo par di siman," Stanford University su economista di clima Solomon Hsiang a comenta, ken ta co-autor y ex oficial di ciencia y tecnologia na Cas Blanco.

"Despues di cada tormenta tin un tipo di aumento den e mortalidad adicional den un estado cu a ser impacta y cu no a documenta ateriormente of asocia cu horcan den ningun manera," Hsiang a bisa.

Hsiang y University of California Berkeley su investigador Rachel Young a mira mortonan di horcan den un manera diferente compara cu estudionan anterior, optando pa un analisis di termino largo mas orienta riba salud publico den termino largo di loke ta yama mortalidad den exceso. Nan ta mira na e estadonan su averahe di morto despues di 501 tormenta diferente cu golpia Merca entre 1930 y 2015. Y loke nan ta considera cu despues di cada tormenta tin un "aumento" den e tasa di mortonan.

E ta un moda den estadistica cu nan ta keda mira cada biaha, Hsiang a bisa. Analisis similar ta haci pa olanan di calor y otro menasanan na salud manera polucion y malesa, el a bisa. Nan ta compara esaki na temponan prome cu tormentanan y ta ahusta na otro factornan cu por causa cambio den tasa di morto, el a bisa. Complicando tur cos ta cu e mesun luganan ta keda haya golpi di varios tormenta pues esaki ta haci cu tin aumento tras aumento den mortonan.

Di mesun manera con tormentanan a contribui na persona despues di un impacto inmediato ta algo cu tin mester di mas estudio, segun Hsiang. Pero el a trece dilanti e teoria cu ta inclui e efectonan den salud di stress, cambionan den e ambiente incluyendo toxina y personanan cu no por cubri gastonan di cuido di salud y otro necesidadnan a causa di gastonan di e tormenta, dano na infrastructura y cambionan di gobierno den gastonan.

"Ora cu un persona fayece añanan despues cu e horcan a golpia nan, e causa lo keda graba como un atake di curason, stroke of fayo den respiracion," segun Texas A&M Univeristy su cientifico di clima Andrew Dessler, ken no tabata parti di e estudio pero a haci estudionan riba morto a causa di calor y frio. "E dokter no por posiblemente sa cu un horcan a contribui na/causa e malesa. Bo por solamente mira esaki den un analisis cu estadistica manera esaki."

Inicialmente Hsiang y Young a pensa cu e morto a causa di tormenta lo bay den algun luna, pero nan a ser sorprendi ora cu nan a examina centenares di aumento y a mira cu nan ta keda expande poco poco durante 15 aña/

E ta practicamente "un drip di mortalidad, manera cada luna nos ta papia di alrededor di 5 pa 10 individuo cu ta fayece mas trempan di loke mester ta," Hsiang a splica.

E personanan aki no ta realisa cu 10 pa 15 aña despues nan problemanan di salud ta asocia cu un tormenta di algun manera, pero Hsiang a bisa cu esaki ta keda demostra den e data: "Nan no lo a fayece na e momento si e tormenta no lo a golpia. Pues esencialmente, e tormentanan ta acelerando e fayecimento di hende."

Tormenta ta un factor den entre 55,000 pa 88,000 morto den exceso pa aña segun loke e estudio a conclui. Pues pa e 85 aña cu a studia, e ekipo a calcula cu entre 3.6 pa 5.2 miyon a fayece cu tormenta un factor grandi. Esaki ta mas cu e 2 miyon morto causa pa accident di auto durante e periodo aki segun e estudio.

Prome cu esaki, e publico a mira tormentanan manera "un inconveniente cu ta tragico pa un cantidad chikito di miembronan di e comunidad," Hsiang a splica. Sinembargo realmente "nan ta un menasa pa e salud publico."

Hsiang tambe a comenta cu su persona conhuntamente cu Young a mira un moda cu ta aumentando di mortonan conecta na horcan, di manera predominante a causa di crecemento den poblacion. Cuminsando for di aña 2000, tin un aumento grandi den e volumen total di tormenta cu ta golpia un poblacion grandi.

3 cientifico di exterior a bisa cu e estudio tin sentido.

"Ta parce cu loke nan ta haciendo ta rasonabel," Univresity of Albany su experto den horcan Kristen Corbosiero a comenta, ken no tabata parti di e investigacion. "E cifranan realmente asombroso."

Polis a bay Citgo Sasaki pa un caso di ladronicia

Diahuebs mainta a drenta informe di un caso di ladronicia na Citgo Sasaki, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un caso di ladronicia di mercancia cual a ser capta pa e camaranan di seguridad. Polis a observa e video y awor lo ta buscando e ladron.

Polisnan a bay Amsterdam Manor pa tuma un denuncia di ladronicia

Diahuebs mainta a drenta informe di un caso di ladronicia na Amsterdam Manor, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a tuma e keho di un lista di cosnan cu e ladronnan a bay cune for di e lugar. Recherchenan di strandpolitie lo sigui cu e investigacion.

Accidente cu hende herida pa falta di preferencia na Cumana

Diahuebs merdia a drenta informe di un accidente cu hende herida, mesora a dirigi tanto polis como ambulans na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un accidente pa falta di preferencia unda un van a sali dilanti otro van sin a dun'e preferencia. Debi na e impacto un persona a resulta herida. Na yegada di e ambulans nan a atende e victima na e sitio mes.

BONDIA ARUBA

Trekkingslijst van de Landsloterij

12de trekking — 3 oktober 2024

EEN HEDEN
3 250

TIEN TALLEN
14 600
15 600
56 600
61 200
84 350
94 600

TIEN TALLEN
99 600

HONDERD TALLEN
103 250
131 600
142 600
161 200
184 350
188 600
201 600
203 250
261 600
284 350
303 250
338 600
355 600
361 200
365 600
373 600
384 350
396 600
403 250
442 600
457 600
461 200
484 1000
494 600
503 250
518 600
557 600
561 200
584 350
603 800
634 600
639 600
651 600
661 200
669 600
679 600
684 350
703 250
732 600
761 200
784 350
803 250
825 600
846 600
861 200
884 350
903 250
925 600
960 600
961 200
984 350

EEN DUIZEND
1003 250
1036 600
1061 200
1084 350
1103 250
1137 600
1144 600
1161 200
1174 600
1180 600
1184 350
1187 600
1201 600
1203 250
1256 600
1260 600
1261 600
1284 350
1302 600
1303 250
1314 600
1333 600
1346 600
1352 600
1361 200
1373 600
1377 600
1378 600
1383 600
1384 350
1403 250
1407 600
1430 600
1461 200
1484 1000
1503 250
1514 600
1515 600
1532 600
1537 600
1539 600
1549 600
1561 200
1574 600
1584 350
1593 600
1603 800
1619 600
1626 600
1633 600
1658 600
1661 200
1684 350
1703 250
1706 600
1719 600
1761 200
1773 600
1784 350
1798 600
1803 250
1805 600
1826 600
1839 600
1861 200
1884 350
1898 600
1903 250
1937 600
1961 200
1984 350
1991 600

TWEE DUIZEND
2003 250
2046 600
2061 200
2066 600
2077 600
2079 600
2084 350
2102 1000
2103 250
2120 600
2121 600
2161 200
2184 350
2185 600
2203 250
2210 600
2228 600
2233 600
2243 600
2249 600
2256 600
2261 600
2284 350
2291 600
2296 600
2297 600
2298 600
2303 250
2326 600
2357 600
2361 200
2369 600
2383 600
2384 350
2385 600
2403 250
2416 600
2420 600
2431 600
2461 200
2484 2000
2493 600
2503 250
2512 600
2561 200
2584 350
2603 1500
2605 600
2622 600
2623 600
2642 600
2648 600
2661 200
2665 600
2684 350
2687 600
2688 600
2700 600
2702 600
2703 250
2717 600
2761 200
2768 600
2784 350
2794 600
2803 250
2804 600
2836 600
2843 600
2844 600
2846 600
2861 200
2878 600
2881 600
2884 350
2903 250
2905 600
2912 600
2961 200
2967 600
2971 600
2977 600
2981 600
2984 350

DRIE DUIZEND
3003 250
3015 600
3040 600
3061 200
3065 600
3084 350
3103 250
3104 600
3111 600
3116 600
3129 600
3158 600
3161 200
3178 600
3179 600
3184 350
3191 600
3203 250
3227 600
3235 600
3251 600
3253 600
3261 600
3262 600
3273 600
3281 600
3284 350
3303 250
3318 600
3343 600
3359 600
3361 200
3381 600
3384 350
3403 250
3405 600
3421 600
3461 200
3470 600
3475 600
3484 1000
3503 250
3533 600
3535 600
3558 600
3561 200
3562 600
3584 350
3599 600
3603 800
3619 600
3638 600
3661 200
3672 600
3684 350
3686 600
3702 600
3703 250
3725 600
3728 600
3756 600
3761 200
3782 600
3784 350
3803 250
3810 600
3824 600
3826 600
3827 600
3846 600
3861 200
3872 600
3884 350
3894 600
3903 250
3934 600
3961 200
3964 600
3971 600
3973 600
3984 350
3992 600

VIER DUIZEND
4003 250
4008 600
4061 200
4084 350
4103 250
4161 200
4184 350
4196 600
4203 250
4261 600
4284 350
4293 600
4303 250
4309 600
4333 600
4334 600
4344 1000
4350 750
4361 200
4366 600
4371 600
4384 350
4403 250
4435 600
4437 600
4446 600
4461 200
4463 600
4484 1000
4503 250
4540 600
4561 200
4580 600
4583 600
4584 350
4598 600
4603 800
4640 600
4661 200
4667 600
4684 350
4703 250
4761 200
4770 600
4784 350
4796 600
4803 250
4815 600
4827 600
4861 200
4876 600
4884 350
4903 250
4911 600
4918 600
4944 600
4952 600
4961 200
4964 600
4984 350
4999 600

VIJF DUIZEND
5003 250
5016 600
5054 600
5055 600
5061 200
5084 350
5103 250
5161 200
5165 600
5184 350
5202 600
5203 250
5229 600
5259 600
5261 600
5271 600
5284 350
5302 600
5303 250
5307 600
5332 600
5345 600
5354 600
5361 200
5384 350
5403 250
5433 600
5434 600
5461 200
5466 600
5484 1000
5498 600
5503 250
5509 600
5526 600
5535 600
5545 600
5550 600
5556 600
5561 200
5584 350
5586 600
5600 600
5603 800
5633 600
5661 200
5667 600
5684 350
5703 250
5710 600
5759 600
5761 200
5784 350
5803 250
5838 600
5861 200
5884 350
5903 250
5905 600
5961 200
5971 600
5975 600
5984 350

ZES DUIZEND
6003 250
6035 600
6047 600
6060 600
6061 200
6084 350
6085 600
6093 600
6102 600
6103 250
6125 600
6150 600
6157 600
6161 200
6181 600
6184 350
6195 600
6203 250
6209 600
6220 600
6222 600
6235 600
6261 600
6284 350
6297 600
6303 250
6311 600
6347 600
6352 600
6361 200
6362 600
6384 350
6403 250
6412 600
6422 600
6441 600
6461 200
6484 1000
6503 250
6505 600
6519 600
6520 600
6526 600
6561 200
6575 600
6584 350
6590 600
6603 800
6625 600
6653 600
6661 200
6684 350
6703 250
6712 600
6761 200
6768 600
6784 350
6792 600
6803 250
6821 600
6861 200
6862 600
6884 350
6903 250
6925 600
6926 600
6952 600
6961 200
6963 600
6973 600
6984 350

ZEVEN DUIZEND
7003 250
7061 200
7081 600
7084 350
7103 250
7154 600
7161 200
7184 350
7200 600
7203 250
7219 600
7261 600
7272 600
7277 600
7284 350
7293 600
7294 600
7299 600
7303 250
7322 600
7333 600
7361 200
7384 350
7403 250
7414 600
7455 600
7461 200
7466 600
7484 1000
7485 600
7495 600
7503 250
7504 600
7510 600
7540 600
7561 200
7584 350
7603 800
7638 1000
7661 200
7681 600
7684 350
7685 600
7703 250
7727 600
7740 600
7749 600
7755 600
7761 200
7784 350
7803 250
7817 600
7839 600
7848 600
7850 600
7861 200
7861 600
7884 350
7903 250
7923 600
7924 600
7947 600
7955 600
7961 200
7984 350
7996 600

ACHT DUIZEND
8003 250
8024 600
8038 600
8053 600
8055 600
8061 200
8072 600
8083 600
8084 350
8084 600
8087 600
8088 600
8103 250
8138 600
8147 600
8161 200
8184 350
8203 250
8203 600
8232 600
8241 600
8261 1000
8275 600
8284 350
8303 250
8309 600
8348 600
8350 600
8358 600
8361 200
8361 600
8362 600
8382 600
8384 350
8403 250
8427 600
8461 200
8469 600
8484 1000
8503 250
8508 600
8557 600
8561 200
8563 600
8566 600
8584 350
8598 600
8603 800
8631 600
8661 200
8668 600
8684 350
8703 250
8740 600
8750 600
8758 600
8761 200
8784 350
8803 250
8805 600
8823 600
8861 200
8864 600
8884 350
8885 600
8903 250
8923 600
8929 600
8934 600
8953 600
8961 200
8984 350

NEGEN DUIZEND
9003 250
9008 600
9045 600
9058 600
9061 200
9084 350
9103 250
9129 600
9133 600
9150 600
9161 200
9166 600
9184 350
9203 250
9234 600
9260 600
9261 600
9280 600
9284 350
9287 600
9293 600
9303 250
9304 600
9320 600
9325 600
9341 600
9344 600
9361 200
9369 600
9383 600
9384 350
9403 250
9410 600
9414 600
9437 600
9461 200
9484 1000
9486 600
9490 600
9499 600
9503 250
9534 600
9549 600
9561 200
9584 350
9601 600
9603 800
9630 600
9661 200
9684 350
9703 250
9761 200
9784 350
9803 250
9815 600
9861 200
9866 600
9884 350
9903 250
9907 600
9912 600
9916 600
9924 600
9944 600
9948 600
9961 200
9968 600
9984 350
9992 600

TIEN DUIZEND
10003 250
10010 600
10017 600
10023 600
10037 600
10058 600
10061 200
10084 350
10085 600
10093 600
10094 600
10101 600
10103 250
10113 600
10141 600
10146 750
10161 200
10184 350
10203 250
10246 600
10255 600
10259 600
10261 600
10263 600
10265 600
10279 600
10284 350
10289 600
10298 600
10303 250
10313 600
10333 750
10358 600
10361 200
10370 600
10384 350
10391 600
10403 250
10405 600
10413 600
10419 600
10434 600
10461 200
10484 1000
10503 250
10508 600
10518 600
10550 600
10561 200
10573 600
10575 600
10580 600
10584 350
10603 800
10609 600
10614 600
10661 200
10684 350
10703 250
10761 200
10768 600
10784 350
10803 250
10822 600
10823 750
10861 200
10867 600
10884 350
10903 250
10913 600
10951 600
10961 200
10984 350
10984 600
10985 600
10996 600

ELF DUIZEND
11003 250
11061 200
11063 600
11084 350
11087 600
11103 250
11134 600
11146 600
11161 200
11168 600
11184 350
11203 250
11218 600
11226 600
11250 600
11261 600
11263 600
11268 600
11284 350
11303 250
11361 200
11365 600
11384 350
11384 600
11395 600
11403 250
11439 600
11461 200
11476 600
11484 1000
11492 600
11503 250
11506 600
11508 600
11512 600
11529 600
11542 600
11548 600
11561 200
11584 350
11584 600
11603 800
11625 600
11638 600
11661 200
11670 600
11684 350
11689 600
11701 600
11703 250
11711 600
11717 600
11731 600
11741 600
11744 600
11746 600
11761 200
11765 600
11783 600
11784 350
11784 600
11786 600
11803 250
11810 600
11838 600
11842 600
11853 600
11861 200
11884 350
11903 250
11922 600
11947 600
11953 600
11961 200
11978 600
11984 350

TWAALF DUIZEND
12003 250
12021 600
12047 600
12061 200
12084 350
12103 250
12116 600
12142 600
12153 600
12161 200
12184 350
12203 250
12261 600
12284 350
12285 600
12303 250
12330 600
12353 600
12357 600
12361 200
12365 600
12370 600
12384 350
12384 600
12400 600
12403 250
12405 600
12406 600
12415 600
12416 600
12418 600
12461 200
12468 600
12477 600
12480 2000
12481 2000
12481 600
12482 2000

****
1STE PRIJS
****
12483 7500
12484 1000000
12485 7500
****

12486 2000
12487 2000
12488 2000
12489 2000
12494 600
12503 250
12505 600
12531 600
12561 200
12584 350
12603 1500
12628 600
12661 200
12666 600
12684 350
12697 600
12703 250
12716 600
12757 600
12760 600
12761 200
12775 600
12784 350
12803 250
12804 600
12811 600
12861 200
12873 600
12884 350
12902 600
12903 250
12961 200
12963 600
12982 600
12984 350
12986 600

DERTIEN DUIZEND
13003 250
13061 200
13072 600
13084 350
13089 1000
13103 250
13142 600
13156 600
13157 600
13161 200
13161 600
13174 600
13184 350
13187 600
13203 250
13210 600
13228 600
13237 600
13261 600
13265 600
13284 350
13303 250
13327 600
13361 200
13384 350
13403 250
13406 600
13419 600
13452 600
13461 200
13470 600
13483 600
13484 1000
13503 250
13561 200
13584 350
13603 800
13625 600
13649 600
13653 600
13660 600
13661 200
13663 600
13684 350
13703 250
13739 600
13752 600
13760 600
13761 200
13782 600
13784 350
13789 600
13794 600
13803 250
13829 600
13835 600
13861 200
13884 350
13903 250
13908 600
13922 600
13940 600
13945 600
13961 200
13984 350

VEERTIEN DUIZEND
14003 250
14034 600
14047 600
14061 200
14067 600
14084 350
14091 600
14103 250
14112 600
14115 600
14123 600
14148 600
14153 600
14161 200
14184 350
14203 250
14227 600
14250 600
14261 600
14263 600
14271 600
14284 350
14295 600
14297 600
14303 250
14321 600
14352 600
14361 200
14384 350
14397 600
14403 250
14407 600
14414 600
14415 600
14419 600
14461 200
14481 600
14484 1000
14486 600
14503 250
14517 600
14530 600
14561 200
14584 350
14585 600
14587 600
14596 600
14600 600
14603 800
14614 600
14618 600
14630 600
14661 200
14684 350
14701 600
14703 250
14713 600
14719 600
14741 600
14743 600
14761 200
14771 600
14784 350
14788 600
14803 250
14844 600
14861 200
14870 600
14880 600
14884 350
14889 600
14903 250
14923 600
14932 600
14961 200
14978 600
14984 350
14995 600

VIJFTIEN DUIZEND
15003 250
15010 600
15013 600
15014 600
15016 600
15033 600
15042 600
15056 600
15061 200
15084 350
15103 250
15105 600
15107 600
15161 200
15184 350
15198 600
15203 250
15224 600
15241 600
15261 600
15277 600
15284 350
15303 250
15317 600
15361 200
15370 600
15384 350
15403 250
15411 600
15444 600
15461 200
15484 1000
15486 600
15503 250
15532 600
15539 600
15557 600
15561 200
15578 600
15584 350
15603 800
15621 600
15627 600
15644 600
15661 200
15667 600
15673 600
15684 350
15698 600
15699 600
15703 250
15727 600
15761 200
15763 600
15769 600
15771 600
15784 350
15803 250
15852 600
15861 200
15869 600
15871 600
15884 350
15903 250
15961 200
15961 600
15968 600
15984 350
15995 600

ZESTIEN DUIZEND
16003 250
16053 600
16061 200
16084 350
16085 600
16091 600
16103 250
16135 600
16161 200
16175 1000
16180 600
16184 350
16203 250
16251 600
16259 600
16261 600
16268 600
16284 350
16303 250
16361 200
16362 600
16378 600
16384 350
16400 600
16403 250
16461 200
16482 600
16484 1000
16503 250
16530 600
16533 600
16561 200
16561 600
16577 600
16584 350
16603 800
16605 600
16618 600
16620 600
16661 200
16669 600
16678 600
16680 600
16684 350
16703 250
16725 600
16761 200
16765 600
16777 600
16784 350
16786 600
16801 600
16803 250
16820 600
16830 600
16861 200
16884 350
16887 600
16903 250
16904 600
16919 600
16936 600
16945 600
16961 200
16964 600
16969 600
16984 350
16997 600

ZEVENTIEN DUIZEND
17003 250
17022 600
17040 600
17042 600
17058 600
17061 200
17084 350
17089 600
17103 250
17134 600
17152 600
17153 600
17161 200
17169 600
17182 600
17184 350
17193 600
17203 250
17232 600
17243 600
17261 600
17263 600
17284 350
17291 600
17303 250
17321 600
17327 600
17332 600
17334 600
17361 200
17384 350
17403 250
17403 600
17406 600
17420 600
17445 600
17461 200
17484 1000
17486 600
17503 250
17547 600
17561 200
17584 350
17603 800
17609 600
17611 600
17647 600
17654 600
17661 200
17677 600
17684 350
17703 250
17705 600
17710 600
17725 600
17750 600
17756 600
17761 200
17784 350
17803 250
17806 600
17849 600
17850 600
17855 600
17861 200
17876 600
17884 350
17903 250
17923 600
17961 200
17984 350

ACHTTIEN DUIZEND
18003 250
18006 600
18018 600
18024 600
18048 600
18059 600
18061 200
18084 350
18103 250
18118 600
18147 600
18161 200
18161 600
18184 350
18194 600
18203 250

****
3DE PRIJS
****
18260 2500
18261 100000
18262 2500
****

18263 1000
18264 1000
18265 1000
18266 1000
18267 1000
18268 1000
18269 1000
18284 350
18298 600
18303 250
18320 600
18340 600
18361 200
18377 600
18384 350
18403 250
18437 600
18460 600
18461 200
18475 600
18477 600
18484 1000
18501 600
18502 600
18503 250
18503 600
18561 200
18584 350
18599 600
18603 800
18613 600
18644 600
18661 200
18684 350
18703 250
18709 600
18723 600
18735 600
18746 600
18757 600
18761 200
18773 600
18784 350
18803 250
18827 600
18832 600
18861 200
18863 600
18884 350
18890 600
18901 600
18903 250
18908 600
18938 600
18961 200
18979 600
18984 350

NEGENTIEN DUIZEND
19003 250
19012 600
19015 600
19057 600
19061 200
19073 600
19084 350
19103 250
19121 600
19161 200
19184 350
19199 600
19203 250
19208 600
19211 600
19244 600
19252 600
19253 600
19261 600
19269 600
19284 350
19297 600
19303 250
19329 600
19361 200
19384 350
19403 250
19422 600
19461 200
19484 1000
19503 250
19536 600
19538 600
19556 600
19561 200
19566 600
19584 350
19603 800
19630 600
19640 600
19641 600
19646 600
19661 200
19670 600
19679 600
19684 350
19703 250
19726 600
19761 200
19767 600
19784 350
19801 600
19803 250
19825 600
19834 600
19840 600
19841 600
19855 600
19861 200
19874 600
19877 600
19884 350
19903 250
19915 600
19932 600
19934 600
19961 200
19970 600
19984 350

TWINTIG DUIZEND
20003 250
20038 600
20061 200
20062 600
20084 350
20103 250
20117 600
20161 200
20173 600
20184 350
20186 600
20203 250
20211 600
20256 600
20261 600
20263 600
20284 350
20303 250
20361 200
20384 350
20403 250
20419 600
20421 600
20426 600
20429 600
20456 600
20461 200
20484 1000
20497 600
20502 600
20503 250
20509 600
20561 200
20584 350
20597 600
20603 800
20647 600
20661 200
20662 600
20670 600
20678 600
20684 350
20703 250
20711 600
20747 600
20761 200
20764 600
20767 600
20776 600
20784 350
20803 250
20826 600
20855 600
20861 200
20884 350
20896 600
20903 250
20961 200
20984 350

EEN EN TWINTIG DUIZEND
21003 250
21017 600
21031 600
21058 600
21061 200
21065 600
21084 350
21103 250
21147 600
21161 200
21184 350
21192 750
21193 600
21203 250
21242 600
21261 600
21261 600
21284 350
21302 750
21303 250
21335 600
21342 600
21358 600
21361 200
21363 600
21365 600
21366 600
21384 350
21403 250
21443 600
21445 600
21452 600
21461 200
21468 600
21481 600
21484 1000
21503 250
21558 600
21561 200
21584 350
21603 800
21606 600
21661 200
21678 750
21684 350
21703 250
21724 600
21735 600
21761 200
21784 350
21797 600
21803 250
21828 600
21847 600
21851 600
21861 200
21865 600
21884 350
21893 600
21900 600
21903 250
21957 600
21961 200
21983 600
21984 350
21992 600

TWEE EN TWINTIG DUIZEND
22003 250
22024 600
22047 600
22061 200
22084 350
22103 250
22121 600
22143 600
22156 600
22161 200
22175 600
22184 350
22195 600
22203 250
22234 600
22261 600
22277 600
22278 600
22284 350
22303 250
22314 600
22315 600
22344 600
22361 200
22384 350
22384 600
22403 250
22449 600
22461 200
22471 600
22484 2000
22503 250
22524 600
22537 600
22556 600
22561 200
22584 350
22587 600
22600 1500
22601 1500

****
2DE PRIJS
****
22602 4000
22602 600
22603 200000
22604 4000
****

22605 1500
22606 1500
22607 1500
22608 1500
22609 1500
22637 600
22640 600
22650 600
22661 200
22684 350
22685 600
22703 250
22711 600
22738 600
22761 200
22784 350
22794 600
22803 250
22804 600
22837 600
22861 200
22863 600
22878 600
22884 350
22886 600
22894 600
22903 250
22910 600
22912 600
22933 600
22957 600
22961 200
22965 600
22974 600
22984 350
22998 600

DRIE EN TWINTIG DUIZEND
23003 250
23061 200
23079 600
23082 600
23084 350
23103 250
23113 600
23125 600
23161 200
23184 350
23187 600
23190 600
23194 600
23203 250
23208 600
23261 600
23284 350
23303 250
23332 600
23349 600
23361 200
23370 600
23376 600
23377 600
23384 350
23398 600
23400 600
23403 250
23410 600
23461 200
23474 600
23479 600
23484 1000
23503 250
23507 600
23511 600
23561 200
23574 600
23584 350
23597 600
23599 600
23603 800
23607 600
23624 600
23633 600
23638 600
23651 600
23658 600
23661 200
23668 600
23676 600
23684 350
23703 250
23760 600
23761 200
23784 350
23790 1000
23803 250
23805 600
23845 600
23861 200
23863 600
23872 600
23881 600
23884 350
23888 600
23903 250
23909 600
23919 600
23961 200
23984 350
23990 600

VIER EN TWINTIG DUIZEND
24003 250
24014 600
24027 600
24041 600
24061 200
24063 600
24069 600
24084 350
24085 600
24103 250
24105 600
24161 200
24184 350
24203 250
24261 600
24284 350
24303 250
24307 600
24310 600
24326 600
24328 600
24361 200
24380 600
24384 350
24403 250
24432 600
24461 200
24464 600
24484 1000
24486 600
24503 250
24548 600
24561 200
24568 600
24584 350
24594 600
24603 800
24604 600
24661 200
24666 600
24667 600
24672 600
24684 350
24703 250
24706 600
24747 600
24761 200
24784 350
24803 250
24806 600
24861 200
24880 600
24884 350
24895 600
24903 250
24954 600
24961 200
24984 350

VIJF EN TWINTIG DUIZEND
25003 250
25013 600
25061 200
25084 350
25092 600
25103 250
25121 600
25126 600
25147 600
25161 200
25164 600
25184 350
25203 250
25221 600
25236 600
25260 600
25261 600
25284 350
25303 250
25320 600
25351 600
25361 200
25372 600
25384 350
25384 600
25387 600
25389 600
25403 250
25419 600
25420 600
25435 600
25454 600
25461 200
25467 600
25474 600
25484 1000
25503 250
25528 600
25542 600
25561 200
25563 600
25584 350
25593 600
25603 800
25619 600
25622 600
25626 600
25661 200
25663 600
25672 600
25684 350
25703 250
25761 200
25774 600
25784 350
25803 250
25825 600
25850 600
25856 600
25861 200
25884 350
25896 600
25903 250
25961 200
25984 350

ZES EN TWINTIG DUIZEND
26001 600
26003 250
26028 600
26061 200
26084 350
26097 600
26103 250
26161 200
26167 600
26170 750
26184 350
26196 600
26203 250
26245 600
26261 600
26284 350
26303 250
26312 600
26349 600
26361 200
26384 350
26403 250
26408 600
26414 600
26435 600
26453 600
26461 200
26484 1000
26503 250
26528 600
26540 600
26550 600
26561 200
26564 600
26584 350
26584 600
26585 750
26586 600
26603 800
26661 200
26684 350
26694 600
26699 600
26703 250
26712 600
26713 600
26761 200
26761 600
26784 350
26784 600
26789 600
26803 250
26840 600
26861 200
26861 600
26884 350
26903 250
26958 600
26961 200
26968 600
26984 350

ZEVEN EN TWINTIG DUIZEND
27003 250
27022 600
27061 200
27070 600
27084 350
27094 600
27103 250
27107 600
27109 600
27136 600
27161 200
27177 600
27184 350
27197 600
27203 250
27211 600
27213 600
27222 600
27258 600
27261 600
27267 600
27284 350
27302 600
27303 250
27313 600
27356 600
27361 200
27361 600
27384 350
27388 600
27403 250
27419 600
27438 600
27444 600
27461 200
27484 1000
27490 600
27503 250
27513 600
27542 600
27553 600
27554 600
27561 200
27583 600
27584 350
27603 800
27607 600
27661 200
27684 350
27703 250
27716 600
27730 600
27761 200
27784 350
27800 600
27803 250
27816 600
27830 600
27840 600
27843 600
27861 200
27884 350
27903 250
27917 600
27927 600
27946 600
27956 600
27961 200
27965 600
27974 600
27984 350

ACHT EN TWINTIG DUIZEND
28003 250
28006 600
28061 200
28061 600
28070 600
28077 600
28084 350
28084 600
28102 600
28103 250
28120 600
28127 600
28161 200
28161 600
28184 350
28200 600
28203 250
28243 600
28261 1000
28281 600
28284 350
28294 600
28298 600
28303 250
28310 600
28317 600
28333 600
28361 200
28365 600
28372 600
28384 350
28394 600
28403 250
28447 600
28461 200
28466 600
28484 1000
28503 250
28526 600
28528 600
28542 600
28557 600
28561 200
28584 350
28603 800
28630 600
28661 200
28674 600
28684 350
28703 250
28711 600
28731 600
28741 600
28761 200
28783 600
28784 350
28803 250
28817 600
28829 600
28832 600
28838 600
28861 200
28873 600
28874 1000
28882 600
28884 350
28903 250
28914 600
28923 600
28931 600
28941 600
28961 200
28984 350

NEGEN EN TWINTIG DUIZEND
29003 250
29009 600
29010 600
29011 600
29032 600
29040 600
29061 200
29082 600
29084 350
29103 250
29127 600
29132 600
29145 600
29161 200
29181 600
29184 350
29203 250
29221 600
29253 600
29261 600
29284 350
29300 600
29303 250
29341 600
29342 600
29361 200
29374 600
29384 350
29386 600
29403 250
29427 600
29453 600
29461 200
29465 600
29481 600
29484 1000
29503 250
29561 200
29561 600
29580 600
29584 350
29603 800
29625 1000
29640 600
29642 600
29654 600
29661 200
29684 350
29694 600
29703 250
29749 600
29761 200
29784 350
29790 600
29794 600
29799 600
29801 600
29803 250
29812 600
29861 200
29884 350
29903 250
29905 600
29953 600
29957 600
29961 200
29976 600
29984 350

DERTIG DUIZEND
30002 600
30003 250
30009 600
30011 600
30042 600
30058 600
30061 200
30084 350
30102 600
30103 250
30161 200
30165 600
30184 350
30203 250
30216 600
30239 600
30261 600
30284 350
30300 600
30303 250
30313 600
30361 200
30384 350
30403 250
30438 600
30440 600
30461 200
30484 1000
30492 600
30503 250
30523 600
30561 200
30565 600
30584 350
30591 600
30603 800
30612 600
30627 600
30661 200
30673 600
30684 350
30703 250
30712 600
30714 600
30719 600
30723 600
30760 600
30761 200
30784 350
30803 250
30806 600
30808 600
30818 600
30819 600
30845 600
30861 200
30884 350
30903 250
30903 600
30961 200
30984 350
30985 600

EEN EN DERTIG DUIZEND
31003 250
31004 600
31006 600
31033 600
31058 600
31060 600
31061 200
31063 600
31084 350
31086 600
31103 250
31161 200
31184 350
31203 250
31205 600
31231 600
31232 600
31261 600
31267 600
31284 350
31303 250
31326 600
31361 200
31384 350
31386 600
31403 250
31417 600
31418 600
31455 600
31461 200
31471 600
31474 600
31476 600
31481 600
31484 1000
31485 600
31496 600
31503 250
31538 600
31554 600
31561 200
31584 350
31598 600
31603 800
31618 600
31628 600
31658 600
31661 200
31662 600
31667 600
31684 350
31698 600
31703 250
31720 600
31748 600
31761 200
31784 350
31787 600
31793 600
31801 600
31803 250
31842 600
31861 200
31863 600
31867 1000
31877 600
31881 600
31884 350
31889 600
31903 250
31961 200
31964 600
31984 350
31989 600

TWEE EN DERTIG DUIZEND
32003 250
32058 600
32061 200
32075 600
32084 350
32093 600
32103 250
32132 600
32135 1000
32141 600
32161 200
32184 350
32203 250
32232 600
32241 600
32249 600
32261 600
32265 600
32283 600
32284 350
32295 600
32303 250
32312 600
32361 200
32373 600
32384 350
32386 600
32403 250
32405 600
32451 600
32461 200
32474 600
32484 2000
32489 600
32498 600
32503 250
32510 600
32517 600
32525 600
32527 600
32561 200
32561 600
32567 600
32584 350
32594 600
32602 600
32603 1500
32618 600
32661 200
32684 350
32701 600
32702 600
32703 250
32723 600
32724 600
32761 200
32766 600
32777 600
32784 350
32802 600
32803 250
32807 600
32822 600
32830 600
32861 200
32884 350
32903 250
32903 600
32938 600
32946 600
32961 200
32984 350

DRIE EN DERTIG DUIZEND
33003 250
33004 600
33026 600
33061 200
33084 350
33091 600
33103 250
33110 600
33149 600
33161 200
33164 600
33182 600
33184 350
33199 600
33203 250
33221 600
33228 600
33252 600
33261 600
33284 350
33290 600
33303 250
33337 600
33342 750
33346 600
33361 200
33384 350
33403 250
33408 600
33431 600
33451 600
33461 200
33472 600
33484 1000
33503 250
33520 600
33548 600
33561 200
33584 350
33585 600
33587 600
33603 800
33661 200
33661 600
33666 600
33675 600
33684 350
33691 600
33703 250
33730 600
33755 600
33756 600
33761 200
33775 600
33783 600
33784 350
33802 600
33803 250
33822 600
33861 200
33884 350
33903 250
33912 600
33926 600
33933 600
33941 600
33961 200
33984 350
33994 600

VIER EN DERTIG DUIZEND
34003 250
34008 600
34015 600
34034 600
34061 200
34070 600
34084 350
34102 600
34103 250
34133 600
34136 600
34147 600
34161 200
34170 600
34184 350
34184 600
34186 600
34203 250
34204 600
34223 600
34244 600
34261 600
34283 600
34284 350
34293 600
34301 600
34303 250
34316 600
34330 600
34361 200
34363 600
34367 600
34379 600
34380 600
34384 350
34386 600
34403 250
34409 600
34461 200
34484 1000
34503 250
34561 200
34566 600
34584 350
34603 800
34661 200
34669 600
34684 350
34703 250
34722 600
34761 200
34767 600
34774 600
34784 350
34803 250
34813 600
34829 600
34841 600
34848 600
34861 200
34864 600
34884 350
34884 600
34903 250
34923 600
34934 600
34961 200
34964 600
34969 600
34983 600
34984 350
34986 600

12de trekking op 3 oktober 2024
Waarvan proces-verbaal was opgemaakt en ondertekend door A. Maduro namens de Directeur van de Gaming Control Board, de getuigen en de directeur van de Landsloterij.

drs. A.P.V Guillermo

Getuigen:
K. Kwidama
C. Bregita
www.landsloterij.org

LANDSLOTERIJ AT'ABO SA!

1ste Prijs	
12483	7,500
12484	**1,000,000**
12485	7,500

2de Prijs	
22602	4,000
22603	**200,000**
22604	4,000

3de Prijs	
18260	2,500
18261	**100,000**
18262	2,500

Alle prijzen zijn in Antilliaanse guldens.

Extra Prijs:

Toyota Hilux 2024
2808 deellot 9

UREN VAN UITBETALING:
CURAÇAO : 8.00 - 15.00 (maandag t/m vrijdag)
Tel: 462-4088

ARUBA
Oranjestad : 8.00 - 12.00 en 13.30 - 16.30
Tel: (002975) 824784
San Nicolas : 8.30 - 16.00 (maandag t/m vrijdag)
Tel: (002975) 845200

BONAIRE : Maandag tot en met vrijdag
8 tot 11 uur voormiddag
1 tot 3 uur namiddag
Tel: (0717) 7047

ST. MAARTEN: 7.15 - 12.30
Tel: 0017215424536

SABA : s.v.p. bellen
Tel. 0017215228528

ST. EUSTATIUS : 0318-3368, 0318-3088, 0318-4051

LANDSLOTERIJ AT'ABO SA!

3 vehiculo di compania envolvi den un accidente espantoso riba Sasakiweg

Diabierna atardi a drenta informe di un accidente cu hende pega y herida dilanti King Plaza riba Sasakiweg, mesora a dirigi tanto polis, ambulans como tambe bombero na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compromete cu aki ta trata di un accidente entre 3 vehiculo un Hyundai Santa Fe, un Toyota Hiace van y un Box Truck unda e Santa fe a bay dal duro tras di e truck bolter dal e van. Debi na e fuerte impacto e chauffeur di e Santa Fe a resulta herida y a keda pega den e auto. Na yegada di bombero mesora a cuminsa habri e auto cortando partinan di e vehiculo pa asina libera e chauffeur kende ta un persona di edad. Na yegada di e ambulans mesora a inicia cu atende e victima y manera cu bomberonan a logra libera e chauffeur a transporte pa hospital. Esnan den e Hiace van cual tabata trata di un tour van cu turistanan y e chauffeur cualnan a sali ileso for di e accidente.

Dama Mericano cu tabata causa problema na Savaneta awor ta na Tanki Leendert!

Recientemente nos tabata tende di un dama Mericano cu problema di salud mental causando varios problema na Savaneta yenando polis su mannan cu asistencia awor e ta na Tanki Leendert y ta sigui causa problema.

Diahuebs merdia despues di school el a drenta cura di Aurora Kleuterschool e juffrouwnan atento mesora a nota cu e dama no ta conoci pa nan y a bay papia cune. Den e papia nan ey e juffrouwnan a ripara cu e dama tin problema di salud mental y a guia e te pafo di e school mientras a yama polis p'e. Na yegada di e patruya a detene e dama y a bay pa e haya medicamento.

Resultado Sorteo
october 4

Alexander

Cadena Alexander Lottery ta presenta resultado di weganan di suerte

DIARIO	KORSOU	SUPER4	FLAMINGO
9425	1639	6205	2567
6102	9533	SUPER5	8417
8074	1607	-	4978

	MERDIA	ANOCHI
CATOCHI	Sorteo # 4408	Sorteo # 8364
	2084	4671
	4924	9260
	8285	6229
MULTI-X	X2	FP
BIG 4	Sorteo # 4408	Sorteo # 7408
	8442	0784
MULTI-X	X2	X3
1OFF	Sorteo # 2464	Sorteo # 2113
	6915	6034
ZODIAC	Sorteo # 4408	Sorteo # 6167
	2966	0815
	Tauro	Libra
LUCKY 3	Sorteo # 1282	Sorteo # 1097
	978	965
MULTI-X	FP	X5

LOTTO 5

Sorteo #		Joker	Letter
0	x Jackpot	Proximo Jackpot	
0	x Match 4+	160.000,-	
0	x Match 4		
0	x Afl. 12,00		

LOTTO DI DIA

07-09-18-23-27

Sorteo # 6614		Proximo Jackpot
1	x Jackpot	50.000,-
64	x Match 4	
1569	x Afl 8,00	

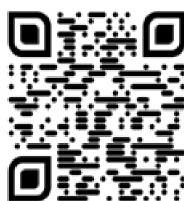
MINI MEGA

07-10-14-16

Sorteo # 1703		Mega Ball 14
0	x Jackpot	Proximo Jackpot
0	x match 4	330.000,-
3	x Afl. 500,00	
64	x Afl 50.00	
72	x Afl.15,00	

MEGA MEGA PLUS **Afl. 430.000,-**

WEGA DI NUMBER KORSOU
Sorteo #

Polis a detene sospechoso di destruccion di auto na Moko

Diabierna mainta a drenta informe di un caso di destruccion na Moko, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un caso unda un persona cu problema di salud mental cu pa años ta causa problema cu tur e bisiñanan rond y hasta su mesun famia pero e biaha aki atrobe a causa destruccion na auto di un bisiña unda destrui e lens di e luz di reverse di un Honda Accord, nan a mir'e y a avisa polis mesora. Na yegada di e patruya a tuma e denuncia y net momentonan cu polis a caba a nota e sospechoso bandonando e area y nan a par'e y a detene. A pidi e vehiculo di transporte pa hib'e warda di polis.

Polis tabata busca coneunan di 2 pia cu capuchon bisti den area di Hooiberg

Diabierna madruga a drenta informe di cu habitantenan di Hooiberg a nota sospechosonan bulando e curanan di cas manera coneu riba 1 pia pero cu capuchon bisti.

Mesora a dirigi patruyanan na e area pero despues di basta buscamento rond no a bin encontra cu nan pero si a haya un Kia Sportage cora para habri cu yabi den auto y a coy e yabi bay cune na warda di polis na disposicion di e doño. Polis a logra haya un descripcion cu un di e sospechosonan ta un conoci di polis den area di Piedra Plat, Paradera y vecindario.

Cas Di Cultura
Vondellaan 2 Aruba
297-582-1010

F A D A
Campanastraat 5 Aruba
297-583-2999
297-583-9610

F A V I
Primavera 233 Aruba
297-582-5051
297-582-5222

F E P O
Engelandstraat 15 Aruba
297-583-1016
297-583-6607

Fundacion Contra Violencia Relacional
Tel: 583-5400

Fundacion Autismo Aruba
Irenestraat 21 Aruba
297-588-1179

Fundacion Pa Nos Muchanan
Cumana 2 Aruba
297-583-4247

Fundacion Tel Pa Hubentud
Wilhelminastraat 19 Aruba
297-588-6138

Koningin Wilhelmina Fonds
Spinozastraat 9 Aruba
297-582-0412

Mary Joan Foundation
Sabana Blanco 8 Aruba
297-588-9999

Rode Kruis Aruba
Pedro Gallegostraat 14
Tel.297-582-2219
Fax 588-3376

Famia Planea (SBVO)
Avenida Milio J Croes 17 B Aruba
297-588-9591
www.famiaplanea.org
famiaplanea@hotmail.com

Stichting Fundacion Guia Mi
George Madurostraat 34
297-582-0088

Y M C A
Calbasstraat 1 Aruba
297-582-3072

AL-ANON group
Sabana Liber #8, Noord
(close to the hotels)
Tel: 736-2952 or
593-7081

Dokter na warda

Oranjestad	San Nicolas
Hospital	Imsan
7:00 pm / 10:00 pm	24 ora

Botica na warda

Oranjestad:	San Nicolas:
Eagle	San Nicolas
Tel. 587 9011	Tel. 584 5712
EMERGENCIA	911

POLIS	
Oranjestad	100
San Nicolas	104
Santa Cruz	105
Noord	107
Tip Line	11141
Brandweer	115
Ambulance	911
Hospital	527-4000
Imsan	524-8833
Warda Costa	913
Seguridad Nacional	11911
Cruz Cora	582-2219

BOTICA	
Aloe	584-4606
4 Centro Medico	584-5794
Central	585-1965
Dakota	588-7364
Del Pueblo	582-1253
Eagle	587-9011
Kibrahacha	583-4908
Maria	585-8145
Di Servicio Noord	586-4606
Oduber	582-1780
Paradera	588-6638
San Lucas	584-5119
San Nicolas	584-5712
Santa Anna	586-8181
Santa Cruz	585-8028
Sero Preto	584-4833
Trupial	583-8560

UTILIDAD	
Setar	117
Web	525-4600
Elmar	523-7147

FUNERARIA	
Aurora	588-6699
Royal Funeral H.	586-4444
Ad Patres	584-2299
Olive Tree	584-8888

Servicio di Taxi

Aruba Transfer Tour & Taxi C.A.
Tel: 582 2116 /582 2010

Taxi Adres Services (24h)
Tel. 587 5900

A1 Taxi Services Aruba
Tel: 587-8850
Tel: 280-2828
Whatsapp: 592-7024

Fiesta internacional ta yena shelo di New Mexico cu hot air balloon colorido

(AP) - Un di e eventonan mas fotografia na mundo lo cuminsa awe cu e ascension en masse di color pa e di 52 Albuquerque International balloon Fiesta anual.

E evento di 9 dia ta atrae miles di spectador y piloto na New Mexico tur aña pa e oportunidad poco comun di ta sumamente cerca di blaasnan gigante cu ta desenpaca y infla. Centenares di blaas unico ta dorna e shelo cu colornan vibrante.

Tur hende usualmente ta cubri nan mes bon pa proteha nan di e friu cu ta sinti mainta y cu ta yuda e pilotonan keda den aire pa mas tempo, sinembargo e aña aki su fiesta por ta esun mas caluroso den record segun e organisadornan.

E temperaturanan di mainta y merdia ta anticipa di ta mas cu e averahe pa algun dia den e ciudad cu riba dialuna a mira su temperatura mas caluroso di e aña cu 93 grado Fahrenheit segun National Weather Service.

Globalmente, cosnan ta birando mas caluroso tambe. E ta hopi probabel cu e aña aki lo ta esun mas caluroso cu humanidad a yega di midi, segun servicio di clima Europeo Copernicus a reporta den comienso di september.

Mientras cu e fiestanan den pasado tabatin un dia caluroso aki aya, e vocero Tom Garrity a bisa cu e pronostico pa e calor prolongo ta poco comun. Pa e pilotonan, esaki por nifica menos tempo den shelo y carga menos peso den nan basket.

Tipicamente, ora cu e mainta ta fresco, menos gasolin ta necesario pa lanta e blaas. Veteranonan di Fiesta ta splica cu esaki ta trata genera e lift pa edio di keinta e aire dentro di e envelop na temperaturanan cu ta mas di loke tin pafo.

“Cu tempo mas frio, pilotonan por bula pa un duracion mas largo,” Garrity a bisa. “Pero ora bo tin temperatura mas caluroso, e ta nifica cu bo ta subi, keda un poco y bo ta bini back abao. Pues e ta cuestion di vuelonan mas cortico.”

Pronostico di tempo

Tempo:
Awe tardi y awe nochi: parcialmente nubla y generalmente seco
Den marduga y mañan: temporalmente hopi nubla cu un awasero local

Temperatura maximo 33 grado celsius
Temperatura minimo 27 grado celsius
Indice di calor (heat index) den y rond
Di oranan di merdia: 34 pa 40 grado celsius
UV index: 12

Bahada di solo : 6:27 pm
Subida di solo : 6:29 am

Biento:
Zwak te modera for di direccionan entre oost-noordoost y oost;
Forsa 2 te 4 (7 te 30 km/ora, 4 te 16 nudo).

Situacion general di tempo pa proximo 24 ora:
Un area debil di presion halto lo sostene un biento zwak te modera. Aire humedo ta wordo transporta pa region local y esaki lo bay induci algun awasero local durante e periodo di pronostico aki.

Condicionnan maritimo/ estado di lama:
Na partinan protegi di costa: keto, rond di 1 pia.
Na partinan zuid: trankil, 1 pa 2 pia.
Na partinan oost te noordwest di costa: Modera cu olanan alrededor di 2 pa 3 pia den labaderanan modera for di noordoost.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory
Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

Lagrima y flornan por seca, su recuerdonan y tur loke el a haci y significa pa nos, lo keda graba pa semper den nos mente y curason.
“Cerca Dios mi alma ta na paz, ta di DJ’E mi salbacion ta bin”
Salmo 62:1

Cu dolor na nos curason, nos ta anuncia fayecimento di nos ser stima:

Emely T. Zeppenfeldt – Croes
Cariñosamente yama ‘Tanta Lee’
*12-11-1948 - † 01-10-2024

Na nomber di su esposo: Richard Arvino Zeppenfeldt

Su yiu stima: Arvino (Zeppy) Zeppenfeldt y Sra Esmeralda Mejia

Mayornan: † Petra Croes -Dirksz y † Theodor Croes

Rumannan:
†Dora y Toy Bislip - Croes y Famia
Sita y†Louis Jarzagaray – Croes y Famia
Casilda y † Cadan Kelly – Croes y Famia
Lucia y Robby Wever – Croes
Maggy Croes y Junior Quant y Famia
Oslin y Sica Croes – Geerman y Famia
Dolfi y Ina Jansen y Yuinan
Pedro Tromp y Yvonne Quandus y Famia
Mayra Tromp
Sandra y Amar Kalloe – Tromp y Famia
Henri y Rabia Tromp

Manera Ruman:
Rita Vrolijk y Famia
Esmeralda y John Leung

Suegro y Suegra:
† Chepito y † Rinolfa Zeppenfeldt – Harms

Swa y Cuñanan:
Dennis y Greta Zeppenfeldt y Famia
Ana y Percy Lauffer Zeppenfeldt
Belinda Zeppenfeldt y Monica Ballesteros

Subrino y Subrinanan:
Sandra Vrolijk y Famia
†Luisito y Sandra Jarzagaray y Famia
Carin y Frank van der Linde y Famia
Lisette y Lyndon Katra y Famia
Julissa Jarzagaray y Famia
Charissa y Edgard Vrolijk y Famia
Antoinne y Irena Kelly y Famia
Francis y Jeisy Kelly - Zabala y Famia
Marco Croes y Famia na Hulanda
Osbert y Sully Croes y Famia
Osmar Croes y Famia
Evelyn y Frank Rasmijn y Famia
Ludwig Jansen y Famia
Gina Jansen
Jason y Roselenne Albus
Elgin Zeppenfeldt y Famia
Carl Zeppenfeldt

Amigonan di cas:
Rita Thomas
Ryangela Thomas
Maria Eugenia Besselink

Su mascota nan Stima:
Angel, Kyra, Beauty, Reeza, Rubi, Malala

Demas Famianan:
Zeppenfeldt, Croes, Dirksz, Harms, Mejia, Bislip, Jarzagaray, Kelly, Wever, Quandt, Geerman, Jansen, Tromp, Lauffer, Ballestero, Vrolijk, van der Linde, Katra, Dirksen, Dubero,Ruiz, Albus, Quijada, Maduro, Rasmijn, Thomas, Kalloe, Quandus,

Prima y Primonan , Subrino- y Subrinanan, Ihanan, su Ex-Coleganan di Avon

Nos Disculpa si den nos tristeza nos por a lubida cualkier famia of conocir. Nos ta lamenta cu despues di entiero nos no ta ricibi bishita di condolencia na cas.

Acto di condolencia ta tuma lugar na Aurora Funeral Home Dialuna 07 di Oktober 2024 di 7or pa 9or di anochi.

Acto di entiero lo tuma lugar na Aurora Funeral Home Diamars 08 di Oktober 2024 di 2or pa 4or di atardi, despues lo sali bai pa Santana Catolico na Santa Cruz.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory
Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

Señor ta mi wardador, mi’n tin falta di nada.
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil, pa mi bolbe haya forsa.

Conforme boluntad di Dios nos ta anuncia fayecimento di:

Alfonso Segundo Solognier
Cariñosamente jama: Fong
*01-06-1939 - †30-09-2024

Tata y Mama:
† Pablo Evaristo Solognier
† Presentacion Solognier Vrolijk

Rumanan:
† Luciano Solognier
† Rita Solognier
Lorenza Solognier
Miguel Solognier y Edna Solognier Ponson
Lucia Solognier
Victoriano Solognier
Ermona Solognier
Rodolfo Solognier
Harold Solognier
Marcelino Solognier y Yolanda Solognier Kock

Subrina y Subrinonan:
Lena Dirks y yuinan
Vale Dirks y yuinan
† Izairo Solognier
Noraima Hoevertsz Solognier y Leslie Hoevertsz y yuinan
Leomar Solognier y yuinan
Jelitza Besaril de Kort y Carlos Besaril y yuinan
Naila Caro y yuinan
Alexander Caro y yuinan
Gigi Ridderstap Solognier y Miguel Ridderstap y yuinan
Randly Wernet
Naygel Caro y yuinan

†Tanta (nan) y Omo(nan)

Tanchi: Margo

Alabes nos ta invita tur, amigo bisiña y conocirnan y demas famia, Solognier, Vrolijk, Ponson, Dirks, Kock, de Kort, Besaril, Hoevertsz, Tromp, Solagnier, Maduro, Acosta, Everon y demas famia.
Nos kier a pidi nos disculpa si den nos tristeza nos por a lubida un of otro famia of persona.

Ta invita pa asisti na acto di entiero cu lo tuma lugar na Pray Funeral Home diamars 8 di oktober 2024 di 9or di mainta pa 11or y despues pa Santana Catholico di Zeewijk.

Lastimamente nos no por ricibi bishita di condolencia na cas despues di entiero.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory
Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

“Dios ta amor… y amor ta Dios,
maske mi no ta na e mundo aki, tur dia lo mi ta banda di boso Curazon, mi por stens di loke Señor ta hasi”
Salmo 33

Cu profundo dolor na nos curason, pero agradecido pa tur locual e la nifica pa nos, nos ta anuncia fayecimento di mi mama, nos wela, nos ruman y nos tanta stima:

Bertranda Philomena Vrolijk
Mihor conoci como Juffrouw Philomena, Mena, Dudu of Chichi
*10-10-1943 - † 28-09-2024

Mayornan: †Esteban (Rey) y †Aida Vrolijk-Quant
Na nomber di su:
Yiu stima: Alexio “Alex” Croes y Nathalie Croes-Wouters
Nieto- y Nietanan:
Genesis Nuñez Fajardo, Zyonn Croes, Keyon Croes, Alysha Croes y Alisaine Croes
Tata di su Yiu: Eugenio “Leo” Croes y Famia
Rumannan:
†Sylvester, Sira Vrolijk-Boekhoudt y Famia
†Raymundo, Margarita Vrolijk-Hernandez y Famia
†Andres, Annie Vrolijk-Neef y Famia
Hendrik, Amparo Vrolijk-Guerrero y Famia
Deni Vrolijk, yiunan y Famia
†Leo, Serodjinie Vrolijk-Ajodhia y Famia
Annie y Orlando Gomez Correa-Vrolijk
Mirto, Stella Vrolijk-Nicolaas y Famia
Lies Vrolijk y Manuel Pimienta
Ada y Jacinto Werleman-Vrolijk

Tanta- y omonan:
†Narcisa Croes y Famia
†Catharina Vrolijk
†Eugenia Vrolijk
†Carlos Vrolijk y Famia
†Ninita Pourrier y Famia
†Felipe Quant
†Andres Quant y Famia
†Reineta de Windt y Famia
†Maximina Maduro y Famia
†Macaria Orman y Famia
†Ramiro Quant y Famia
Margot y Eddie Thodé y Famia

Amiganan di cas:
Verona Orman, Carina Winterdaal, Joyce Pereira, Olivia Tromp, Ortencia Tromp, Neiffi Kock, Gala Wever, Carmen Boekhoudt, Gwendoline Kock.
Su mascotanan stima: Divienne – Maxi – Cisca
Demas famianan: Vrolijk, Croes, Wouters, Pourrier, Quant, De Windt, Maduro, Orman, Thodé y Nuñez Fajardo.
Primo- y primanan, subrino- y subrinanan, ihanan, bon bisiñanan, tur su Ex- coleganan y alumnonan di: Inmaculada Huishoudschool, EPB Santa Cruz, coleganan di Curriculum y miembronan di Mascaruba.
Un danki di curason na Staff y Personal di Amilia Care Services, kendenan a trata Philomena cu hopi amor y cariño.
Sin lubida, Dr. D. De Cuba y Dr. Singh.

Acto di condolencia ta tuma lugar na Aurora Funeral Home riba diabierna 04 Oktober di 7or pa 9or di anochi.
Acto di entiero lo tuma lugar na Aurora Funeral Home riba diasabra 05 Oktober pa 1or pa 4or di atardi, despues saliendo pa Santana Catolico na Playa.

Despensa nos si nos por a lubida cualkier famia den nos momento di tristesa.

Lamentablemente despues di entiero nos no por ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora Royal Pray Funeral Home & Crematory
Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

Lagrima y flornan por seca, su recuerdonan y tur loke el a haci y significa pa nos, lo keda graba pa semper den nos mente y curason.
"Cerca Dios mi alma ta na paz, ta di DJ'E mi salbacion ta bin"
Salmo 62:1

Cu dolor na nos curason, nos ta participa fayecimento di nos ser stima:

Juan R. Tromp
Cariñosamente yama "Robby of Juancho"
*27-12-1946 - †01-10-2024

Acto di entiero lo wordo anuncia despues

Aurora Royal Pray Funeral Home & Crematory
Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Cu dolor na nos curason pero conforme cu boluntad di Dios, nos ta anuncia fayecimento di:

Sra. Viuda Maria Isidora Arendsz - De Cuba
Cariñosamente yama "Doya"
*04-11-1929 - †04-10-2024

Acto di entiero lo wordo anuncia despues

Aurora Royal Pray Funeral Home & Crematory
Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

Cu onda pena pero conforme cu boluntad di Dios, nos kier a anuncia fayecimento di nos mama, wela y bisawela stima

Ilse Roline van Trigt-Wildeboer
* 15 augustus 1926 - †1 oktober 2024

Na nomber di
su yiunan: †Elin y Eddy Rumnit-van Trigt
†Rainer van Trigt
Dr. Glenn y Minie van Trigt-Abas
Ivan y Marlyn van Trigt-Jansen
Ronald y Marisela van Trigt-Erasmus

su nieto(a)nan: Vanessa y Hendrik Tevreden-Rumnit y famia
Nadine y Younnes El Aarabi-Rumnit y famia
Marcia Rumnit y famia
Giovanni y Miriam van Trigt-Bremo y famia
Gerald van Trigt y Floor van de Ruijt
Joaquin y Cheryl van Trigt-Refunjol y famia
Merrill van Trigt y Nathania van der Biezen y famia
Lou-Ann van Trigt y Gildward Maduro y famia
Audrey y Jay Nahar-van Trigt y famia
Nataly y Aldrick Tromp-van Trigt y famia
Randall y Melany van Trigt-Tweeboom y famia
Irmo van Trigt
Jessica van Trigt y Claudia Duinmeijer y famia
Valerie van Trigt y Erny Giel y famia
Gradicimento special ta bay na Dr. Joaquin van Trigt pa su cuido y atencion, tambe na su ayudantenan Freddylene y Simone pa nan dedicacion.

Oportunidad pa condolencia: diasabra, 5 di oktober di 6:00pm pa 9:00pm na Aurora Funeral Home.

Acto di cremacion lo tuma luga den seno familiar.
Nos ta lamenta cu nos no por ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora Royal Pray Funeral Home & Crematory
Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

Dios ta amor... y amor ta Dios,
maske mi no ta na e mundo aki, tur dia lo mi ta banda di boso Curazon, mi por stens di loke Señor ta hasi"
Salmo 33

Ta participa fayecimento di:

Christina M. van den Berg-de Freitas
*13-03-1938 - †02-10-2024

Acto di despedida lo wordo anuncia despues

Aurora Royal Pray Funeral Home & Crematory
Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

Dios ta nos refugio,
E ta nos fortalesa,
El a resulta un yudador den mester.
Salmo 46:1

Cu dolor na nos curason, nos ta participa fayecimento di nos ser stima:

Rino Wentwoord

*29 september 1973
†2 oktober 2024

Na nomber di su:
Esposa: Rose-Marie Wentwoord-Kelly

Yiunan:
Joël Wentwoord
Hannah Wentwoord

Mama: †Gisela Albertoe-Benita & Pedro Albertoe y famia
Tata: †Robert Athill

Ruman: Brenda Wentwoord y Shadinoska Coco

Suegro y suegra: Bartholomeo y Rosa Kelly

Subrinonan:
Tharen-Jaezell Wentwoord
Andrew, Anaïs y Alysa de Cuba

Tantanan:
Cyrilla Benita
Erna Benita
Dianne Benita
Anne-Mary Wentwoord
Ruthmila Moghrabi-Wentwoord

Cuñanan:
Magaly Kelly
Nathaly Kelly

Prima y primonan:
Wim Baars y rumannan
Erwin Benita y ruman
Erna Danen y ruman
Dudley Emelina y ruman
Nathaly Fransisco y rumannan
Michelangelo Bianchi y ruman

Ihanan: Alysa de Cuba y Sander Waterham

Bon amigonan: Samuel Dumfries, Martijn Stax, Brian James, Egidion Hernando, David Prins, Luigi Faneyte, Evelina Lacle-Figaroa, Gisela Arends-Jaramillo, Charlene Bryson.

Demas famia, amigo y bisiñanan: Wentwoord, Benita, Albertoe, Athill, Kelly, Figaroa, Baars, Danen, Emelina, Fransisco, Bianchi, Coco, de Cuba, Besselink, Petronilia, Essed, Alexander, Feliciano, Lau, Lisapaly-Boekhoudt.

Ex-coleganan di Colegio Arubano, seccion Desaroyo di Curriculo di DEA y Avond HAVO.

Disculpa nos si den nos momentonan di tristesa nos por a lubida un of otro familiar of amigo.

Ta invita pa acto di despedida cual lo tuma luga na Aurora Funeral Home diamars 8 di oktober 2024 di 9or pa 11or di mainta. Cremacion lo tuma luga despues den seno familiar.

Preferibel bini bisti na color nan alegre.

Nos ta lamente cu despues condolencia y despedida no ta ricibi bishita di condolencia na cas.

Lo tin box disponibel pa donacion pa Koningin Wilhelmina Kankerfonds.

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Nos ta anuncia fayecimento di:

Yan Mei Leung-Wu
***04-11-1929 - †04-10-2024**

Na nomber di su:
Esposo: Kwan Pang Leung
Yiunan: Fung Ying Leung y esposa Angie Leung-Zheng
Anja Cha-Leung y esposo Wing Kong Cha
Jeremy Ying Ying Leung

Tata: †Yu Sum Wu
Mama: Li Rong Feng
Rumannan: Hong Liao Wu y esposa Xiaowen Feng
Hong Tao Wu y esposa Xiaodan Feng
Hong Zhen Wu y esposa Jessie Fong

Sobrino(a)nan: Mimi Wu, Helen Wu, Sami Wu, Hendrick Wu, Jamie Wu, Alvin Wu, Wesley Wu, Ashley Wu

Primo(a)nan: Zhuocai Feng y Gaomei Cen
Zhuocun Feng y Xincai Huang
Duna Feng y Junyi Fang
Zhuohui Feng y Yuchun Lee
Zhuotang Feng y Zhongjuan Xie
Jinghe Feng y Liqing Zheng
Yanwei Feng y Xunsi Feng
Duling Feng y Ming Ng
Jin Ang Feng y Xue Ling Wu
Jin Bio Feng y Huanxiu Huang
Jin Mou Feng y Yanyi He

Demas famia: Famia Cha, Famia Zheng, Famia Croes, Famia Feng, Famia Liang, Famia Wu, Famia Leung, Famia Fong

Despensa nos si den nos tristeza nos por a lubida un of otro persona

Ta invita pa e acto di entiero cu lo tuma lugar Diaranson 09 di Oktober 2024 di 2or pa 4or di atardi na Aurora Funeral Home y despues lo sali bay pa santana central na Sabana Basora.

Lider interino di Bangladesh ta busca apoyo di Malasia pa repatriacion di refugiadonan Rohingya

(AP)—E lider interino di Bangladesh, Muhammad Yunus, a busca ayera e ayudo di Malasia pa traha cu un aliansa Sureste Asia riba e asunto di repatracion di refugiadonan Rohingya pa Myanmar.

Malasia ta tuma over e presidencia di e Asociacion di Nacionnan Sureste Asiatico, conoci como ASEAN, otro aña. E apelacion a bin mientras e prome minister Malasio Anwar Ibrahim a reuni cu Yunus den Dhaka, e capital di Bangladesh—e prome bishita pa un lider di afo pa Bangladesh desde cu Yunus a tuma over dia 8 di augustus y e prome bishita estatal pa un lider Malasio pa Bangladesh den 11 aña.

Yunus a tuma over despues cu e ex-prome minister Sheikh Hasina a huy for di e pais durante un rebeldia masivo cu a acus'e di corupcion, violacion di derecho humano y uso excesivo di forsa contra manifestadornan. El a priminti reformanan y un empuhe pa rebiba e economia di Banglades.

Bangladesh ta hogar di 1 miyon refugiado Rohingya cu a huy for di violencia pa e ehercito na Myanmar. Nan ta biba indigente den camponan den Bangladesh y a demanda pa basta tempo caba pa regresa nan cas safe.

Yunus a conta durante un conferencia di prensa despues cu e dos lidernan a tene un discusion cu el a puntra pa e ayudo di e prome minister di Malasia pa trece e asunto di repatriacion na ASEAN. "Malasia lo ta apoyando den pa haci esaki," Yunus a bisa. "Esaki ta algo cu nos mester resolve lo mas pronto posible."

Yunus a bisa cu nan a discuti tambe pa aumenta comercio bilateral y finalisa un acuerdo di comercio liber entre nan nacion, como tambe cooperacion politico, inversion, y relacion cultural y humanitario. Nan a enfatisa e necesidad pa explora oportunidadnan nobo den sectornan manera agricultura, energia, educacion, e industria semiconductor y conectividad, Yunus a bisa.

Ademas di envolvi ASEAN den a resolucion di e crisis di refugiadonan Rohingya, Bangladesh tambe kier aumenta comercio cu e paisnan di e aliansa. Bangladesh tabata e segunda partner mas grandi den comercio di Malasia na 2023, cu comercio alcansando 2.78 miyon dollar den ganashi, segun cifranan oficialnan.

Malasia tambe ta un di e destinacionnan principal pa trahadornan migrante for di Bangladesh. Aproximadamente 800,000 trahador Bangladeshi ta emplea den e industria di construccion, fabricacion, plantacion y sectornan di servicio na Malasia.

Pero e proceso di reclutamento ta frecuentemente corupto, y acusacionnan di violacion di derecho pa empleadonan y agencianan pa recluta hende Bangladeshi ta surgi constantemente. Tambe, mas cu 6,000 studiante Bangladeshi ta studia na institucionnan di educacion halto na Malasia, segun cifranan di 2023.

E agencia noticiero United News of Bangladesh a reporta cu Anwar a ofrece ayera pa recluta 18,000 trahador Bangladeshi mas pa Malasia, primintiendo pa sigura condicionnan decente pa trahadornan di afo. "Nos mester mas trahador pero no por trata nan manera esclavonan moderno," e agencia a cit'e bisando. Anwar a yega for di Pakistan cu un delegacion di 58 miembro pa e bishita di algun ora na Bangladesh.

ICC a revela orden di aresto pa 6 sospechoso Libio pa crimen di guera

(AP)—E Corte Criminal Internacional (ICC) a revela ordennan di aresto ayera pa seis homber supuestamente conecta cu un milicia Libio culpa pa varios asesinato y otro crimennan den un pueblo strategicamente importante unda a descubri un graf masivo na 2020.

Libia ta den tumulto politico desde cu un rebeldia sosteni pa NATO a kita y a mata dictador Moammar Gadhafi na 2011.

Desde e tempo ey, Libia ta dividi entre administracionnan rival den e parti occidente y oriente, cada un sosteni pa milicia- y gobiernonan den exterior.

Fiscal di ICC Karim Khan a bisa cu su investigacion a colecta evidencia "indicando cu residentenan di Tarhunah ta victima di crimennan cu ta conta como crimennan di guera, incluyendo asesinato, violacion di dignidad personal, tratamento cruel, violencia sexual y abuso sexual."

E corte a revela orden di aresto pa seis homber: Abdelrahim al-Kani, Makhlouf Douma, Nasser al-Lahsa, Mohammed Salheen, Abdelbari al-Shaqaqi y Fathi al-Zinkal.

Khan a bisa cu tres di e sospechosonan tabata lider- y miembronan mayor di e milicia Al Kaniyat cu a controla Tarhunah for di al menos 2015 pa juni 2020, y tres otro tabata oficialnan di seguridad Libio asocia cu e milicia durante e tempo di e supuesto crimennan.

Ordennan di aresto pa cuatro di e sospechosonan a ser suministra na april 2023 y dos mas na juli di e aña ey pero a keda bao seyo. E ICC no tin un forsa policial y ta depende riba cooperacion for di su 124 estado miembronan pa eherce ordennan di aresto.

Khan a bisa cu su oficina ta "buscando pa traha cerca cu autoridadnan Libio pa asina e personanan aki por enfrenta e cargonan contra nan den corte" y traha cu oficialnan di corte pa busca pa nan aresto.

Awe Elon Musk ta compaña Trump na un evento di campaña na e mesun luga di e prome atake contra dje

(Infobae) - Elon Musk lo uni na Donald Trump awe diasabra na un evento di campaña na Butler, Pennsylvania, e mesun luga unda e candidato Republicano tabata blanco di e prome di dos intento di asesinato na juli, durante e actual campaña electoral.

"Mi lo t'ey pa sostene!", Musk a bisa diahuebs ultimo riba su plataforma X, ora a comparti e post di Trump cu ta promove e evento. E CEO di SpaceX y Tesla lo ta un di e invitadonan special, segun e team di campaña di Trump a confirma ayera diabierna.

E evento aki lo marca e multimiyonario su prome aparicion publico na un evento di campaña pa e ex-mandatario desde cu el a expresa su apoyo. Musk a expresa su sosten na juli, poco despues di e atake, skirbiendo pa X: "Mi ta sostene presidente Trump completamente y ta spera cu e recupera pronto."

Den e ultimo lunanan, Musk a aumenta su sosten pa Trump y a tuma un rol mas activo den politica, hasta a bay di acuerdo pa dirigi un comision di eficiencia di gobierno si Trump gana e eleccion.
Adicionalmente, Musk a forma un comision di accion politico, conoci como un super PAC, cu ta opera sin e restriccionnan usual y ta apoya e candidato Republicano. Den e ultimo lunanan, e organisacion aki a inverti hopi den iniciativanan pa impulsa participacion electoral.

Musk a pidi na su siguidonan den mensahenan siguiente pa registra y pa vota dia 5 di november, e fecha riba cua Trump lo enfrenta e vicepresidente actual, Democrata Kamala Harris, na e urnanan. Ademas, el a ripiti un rumor infunda riba e supuesto intencionnan di Partido Democrata pa "horta" eleccion door di vota for di exterior y plama teorianan riba gastonan den transporte di inmigrantenan indocumenta.

E mitin di awe ta bay tuma luga na e mesun sitio unda un hoben pistolero a mishi Trump su horea robes cu su tironan y a mata Corey Comperatore, un di su siguidonan. Den e atake ey, varios persona a resulta herida.

Segun e ekipo di campaña, varios miembro di famia di Corey Comperatore, hunto cu otro assistentnan y rescatistanan cu tabata presente na e mitin di juli, lo compaña Trump e biaha aki.

E ex-presidente lo ta compaña pa su compañero di candidatura, e senador Republicano di Ohio JD Vance; su yiu homber, Eric Trump; su nuera y co-presidente di Comite Nacional Republicano, Lara Trump; ademas di otro legisladornan y comisarionan di Pennsylvania, segun su ekipo di campaña a anuncia.

Aruba Bank bolas team ta logra tercer lugar den campeonato di bolas

Organisa pa Balashi Aruba

Durante e Campeonato di bolas organisa pa Balashi Aruba, Aruba Bank bolas team a logra e puesto di tercer lugar den e competencia altamente competitivo aki!

E logro aki ta un demostracion di e dedicacion, trabou duro, y excelente di trabao den ekipo cu cada miembro a mustra.

Bolas ta conoci pa su combinacion desafiador di actividadnan fisico y mental, a uni participante di varios organisacionnan pa pone nan resistencia, forsa, y habilidadnan di colaboracion na prueba.

E ekipo di bolas di Aruba Bank a tuma cada desafio cu determinacion y pensamento strategico, demonstrando nan perseverancia cu ta defini e cultura na Aruba Bank.

Nos ta sumamente orguyoso di nos ekipo su presentacion. Nos ta extende nos gratitud na e organisadornan di e evento aki, como tambe nos coleganan cu a participa y tambe tur cu a bai apoya.

Pabien cu e tremendo logro.

Varios hende muhe den Marina Real a sufri incidentenan di abuso y intimidacion

(AP) — Varios hende muhe den e forsa submarino di Marina Real a sufri multiple incidente di abuso y acoso na man di nan coleganan masculino, di cua algun tabata oficialnan halto, incluyendo "por lo menos" un acusacion di violacion, segun un investigacion interno publica ayera diabierna a señala.

E rapport, e cual a keda censura den gran parti, a surgi despues di kehonan di ex-teniente Sophie Brook tocante un "campaña constante di acoso sexual" cu el a sufri durante su servicio.

Hefe di Marina Real Britanico a disculpa personalmente na Brook ora cu e conclusionnan di e investigacion a ser haci publico, mientras cu el a elogia su "valentia" pa a informa e hechonan.

Almirante Ben Key, ken a ordena e investigacion na 2022 despues cu e acusacionnan a ser revela a bisa cu e "investigacion a confirma misoginia, acoso y otro comportacion inaceptabel."

"Esaki ta intolerabel," el a bisa. "Awe mi ta ofrece tambe un disculpa publico, tanto na Sra. Brook como na cualkier personal – di pasado of presente – cu a ser someti na cualkier forma di comportacion inaceptabel durante nan tempo den servicio. "Mi ta di berdad lamenta."

Brook, ken a bandona e servicio di submarino for di e tempo ey, a bisa cu "varios hende" a tuma contacto cune cu preocupacionnan similar despues cu el a sali na publico pa prome biaha cu su acusacionnan.

Despues di a bandona Marina Real na cuminsamento di 2022, Brook a ser sentencia na un castigo di prison condicional pa comparti informacion confidencial tocante su experencia den e servicio di submarino den un e-mail.

E rapport a declara cu tabatin sancionnan "hasta na momento cu tabata pafo di Marina Real" contra "un cantidad di individuo".

Den un declaracion suministra na Sky News, Brook a bisa cu e "ta keda preocupa pa e compromiso di Marina pa logra cambio significante."

"Mi a presenta e keho no solamente pa husticia wordo haci den mi caso, pero pa trece na luz un cultura cu pa mucho tempo a ser permiti pa prospera den algun di e ramonan mas elite di Forsanan Arma," el a declara.

Hende muhe ta forma alrededor di 10% di e personal di Marina Real di tempo completo y por a cuminsa sirbi riba submarino for di 2011, cu e prome hendenan muhe cu a drenta tres aña despues.

ARUBA VANDAAG®

Zaterdag 05 oktober 2024 www.bondia.com Email: noticia@bon dia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044

Amnesty International:

Venezolaanse vluchtelingen op Aruba hebben betere bescherming nodig

Pagina 3

mr. Jurima A.R. Bryson beëdigd als de eerste Ombudsman van Aruba

Pagina 4

Curaçao Geen EFO-test dit schooljaar

Pagina 8

Alleen maar geïmporteerde inflatie...?

En de lokaal veroorzaakte dan...?

Om de zoveel tijd krijgen we plichtsgetrouw van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) de wijzigingen in de prijzen van goederen en diensten die gezamenlijk het geheel vormen waaruit de algemene prijsstijging wordt berekend. Hierbij wordt ook aandacht besteed aan mogelijke factoren die bijgedragen hebben tot die stijging of daling.

Wat we echter niet te zien krijgen, als we dat zouden wensen, is wat verder bijdraagt aan de inflatie; dit hoeft niet beperkt te blijven tot deze cijfers. De zaken die niet in de reguliere presentaties van het CBS verschijnen en die tot een bredere beschouwing van het onderwerp behoren, zijn echter niet de taak van deze instelling en deze constatering is dan ook niet bedoeld als kritiek op hun werk. Met de verkiezingen in het vooruitzicht en het huidige hoge prijsniveau, zeker voor de mensen met een smalle beurs, zou het goed zijn om te bekijken wat nu eigenlijk allemaal bijdraagt aan de inflatie bij ons.
Om te beginnen moet er een onderscheid worden gemaakt tussen de geïmporteerde en de lokaal gegenereerde inflatie. Om te beginnen de geïmporteerde. Omdat we zo sterk afhankelijk zijn van de import van goederen en diensten, praktisch alles wat we eten, drinken en dragen komt uit het buitenland, hebben wij ook geen invloed hebben op de prijsontwikkeling in het buitenland. Degene die importeert betaalt de prijs die gevraagd wordt, hetzelfde geldt voor het transport en de verzekering van de vracht.
Maar laten we nu eens een kijkje nemen bij de lokaal veroorzaakte inflatie, wanneer al die producten gearriveerd zijn en hun weg naar de consument vinden. Hier komen heel wat vragen naar voren omdat er nogal wat invloed wordt uitgeoefend op de uiteindelijke prijs die de consument betaalt. Laten we bijvoorbeeld kijken naar de prijzen voor brandstof, belangrijk voor de samenleving en de economie. Wanneer de overheid nieuwe prijsstijgingen aankondigt voor brandstof komt er meteen heel wat, vooral negatief commentaar los. Onmiddellijk is dan de reactie van de overheid te verwachten waarin wordt gezegd dat het nu eenmaal "is wat het is" en dat het betaald moet worden. Maar, is dat wel zo? Het deel van de prijsontwikkeling in het buitenland begrijpen we, maar het gedeelte dat de opslag en uiteindelijke distributie betreft zou geen enkele invloed op de prijs hebben? Wie importeert eigenlijk brandstoffen op Aruba? Dat was eerder een commercieel bedrijf geliëerd aan de toenmalige raffinaderij, zonder enige relatie tot de overheid. Maar al een aantal jaren wordt dit gedaan door een bedrijf (FMSA NV) dat 100% eigendom is van Refineria di Aruba NV, die op haar beurt weer 100% eigendom is van Land Aruba. Welnu, hoe kunnen wij als burgers te weten komen of deze staatsbedrijven ons een 'faire' prijs in rekening brengen, of misschien te veel vragen, onder andere om dit als dividend aan de overheid uit te keren? Dat kunnen we niet weten want ondanks de geregelde propaganda over transparantie en integriteit die de huidige regering zou betrachten, blijft de regering de bedrijfsresultaten geheim houden van vrijwel alle overheids- en semioverheidsinstellingen. Het toeval wil dat de regering net in gesprek is met Nederland over de hervormingen in de staatsbedrijven, waarbij het dividendbeleid een belangrijk thema is. Krijgen we te zijner tijd iets te horen, of wordt dit uitsluitend met Nederland gedeeld en wordt de geheimhouding tegenover ons gehandhaafd?
Nu even naar de bedrijven die zorgen voor import en opslag van goederen. Hier is ook geen transparantie te bekennen want ook hier geldt de gebruikelijke geheimzinnigheid die we ook bij de overheid zien. Sinds enige tijd hebben we een mededingingsautoriteit die belast is met het stimuleren van 'fair trade'; zou dit een taak voor de instelling zijn? Daar hoeven we natuurlijk niet op te wachten, laten we onze politici in deze verkiezingscampagne maar de vraag stellen of we in deze hermetische geheimhouding moeten blijven leven of dat we overgaan tot de transparantie die heel normaal is in andere landen. En als ze deel uit zouden maken van de volgende regering, laat hen dan vertellen wat ze gaan veranderen zodat we zeker weten dat er ons niet extra geld uit de zak wordt geklopt, wat dan ook nog onnodige inflatie veroorzaakt.
Een andere belangrijke bijdrage aan de lokaal ontwikkelde inflatie komt van de belasting op bedrijfsomzetten (BBO), die van cumulatieve aard is. Zeker na de invoering van de BBO-heffing aan de grens zou het logisch zijn als de overheid zelf dit proces in de gaten zou houden en de gemeenschap eerlijk op de hoogte zou houden van wat er gaande is. Nog steeds ligt de afspraak met Nederland op tafel, in het kader van het Landspakket, om de omzetbelasting om te vormen tot een Btw-stelsel, zodoende de inflatoire werking van de BBO uit de weg ruimend, zeker nu met de verhoging naar 7% die de inflatoire werking in elke schakel nog sterker maakt. In de laatste versie van de uitvoeringsrapportage van het Landspakket is te lezen dat er op dit moment niets te melden valt omdat er nog een "bestuurlijk gesprek" moet plaatsvinden tussen Aruba en Nederland over dit thema. Een goede vraag dus om aan de demissionaire minister van financiën te stellen, maar eigenlijk ook aan elke politicus tijdens de verkiezingscampagne; wat zijn zij van plan om deze inflatoire factor uit de weg te ruimen?

Er zijn nog meer aspecten die een rol kunnen spelen in de ontwikkeling van inflatie, zoals de concurrentie, of het gebrek hieraan in bepaalde sectoren. Dat is een ander hoofdstuk maar als we alvast zouden kunnen beginnen met het beperken van de rol die de overheid speelt in de inflatie, dan is er in ieder geval al iets gewonnen. Wie gaat hier op in?

Voorzitter van het Parlement van Aruba, Raymond Kamperveen:

Bijeenkomst met de minister van Sport over SSA "is erg op zijn plaats nu"

Raymond Kamperveen, die momenteel fungeert als voorzitter van het Parlement van Aruba, heeft in een interview met onze redacteur verschillende informatie naar voren gebracht, zoals bijvoorbeeld de belangrijkste vergaderingen die gepland staan vóór de volgende parlementaire bijeenkomst, die op 8 januari zal plaatsvinden.

Kamperveen verzekerde dat toen hij begin september in deze functie kwam, hij veel verschillende bijeenkomsten tegenkwam die sinds 2001 niet zijn gehouden. Hij moest contact opnemen met alle fractieleiders om hen de kans te geven te vragen of zij het eens waren met bepaalde bijeenkomsten.

Niet alle fractieleiders hebben geantwoord. Er zijn echter bijeenkomsten die kunnen beginnen op 15 oktober, waar het belangrijk is om een bijeenkomst te houden over wat er is gebeurd met Stichting Sportsubsidie Aruba (SSA) met minister van Sport en Onderwijs Endy Croes.

"Een bijeenkomst die nu erg op zijn plaats is, is een onderwerp dat recent is en het is belangrijk voor ons om van minister Croes te horen wat er is gebeurd. Ik weet niet of ook de voorzitter van de SSA zal komen om vragen te beantwoorden, zodat er meer duidelijkheid komt over de situatie. Niet alleen voor ons als parlement, maar ook zodat het volk weet wat er is gebeurd," zei hij.

Er zal ook een openbare bijeenkomst zijn met minister Evelyn Wever-Croes om opheldering te geven over wat zij recent heeft ondertekend om de 5,9% herfinanciering van leningen voor de Covid-pandemie te bereiken.

Daarnaast is er een verzoek voor een openbare bijeenkomst gericht aan premier Evelyn Wever-Croes over politieke inmenging in het Openbaar Ministerie in bepaalde zaken, volgens wat sommige oppositieparlementariërs overwegen.

Officieel is er geen verzoek voor een openbare bijeenkomst over het onderwerp Eagle LNG, maar het staat wel op de agenda van de openbare bijeenkomst als een relevant onderwerp. "De bedoeling is dat er elke week op dinsdag en donderdag vergaderingen in het parlement zijn om al deze punten te bespreken," verzekerde hij.
Nu Kamperveen voorzitter van het Parlement van Aruba is, heeft hij verschillende vergaderingen met instanties en organisaties, maar zijn grootste zorg nu hij deze functie heeft is om alle genoemde vergaderingen te kunnen beleggen, die hij beschouwt als belangrijke onderwerpen om de gemeenschap te informeren.
"Het enige probleem is dat er quorum moet zijn, en in dit politieke spel wordt er gespeeld, dus alle 21 parlementariërs moeten aanwezig zijn bij de vergaderingen, niet slechts 11, zodat we kunnen discussiëren. Degenen van de MEP-partij kunnen komen, maar zij zorgen niet voor quorum. Mijn taak is om hen te bellen en te bevestigen. Als zij niet komen, moet de vergadering worden uitgesteld, maar dit zegt meer over hen dan over ons," merkte hij op.

Zoals bekend, zijn de verkiezingen op 6 december en over dit onderwerp verzekerde hij dat hij nu meer ervaring heeft en een beter inzicht in hoe het parlement werkt. Hij zal op de lijst staan als kandidaat voor de Raiz-partij, omdat er nog steeds punten zijn die verbeterd moeten worden en aandacht nodig hebben.

Amnesty International: Venezolaanse vluchtelingen op Aruba hebben betere bescherming nodig

Op 1 oktober, publiceerde de NGO Amnesty International een rapport over de situatie van Venezolaanse vluchtelingen op Aruba.

Venezolaanse vluchtelingen op Aruba zijn slachtoffer van een gebrek aan specifieke asielwetgeving op het eiland, volgens het rapport van Amnesty International (AI). De post-electorale crisis in Venezuela toont de urgentie en noodzaak aan voor asielwetten, zowel om Venezolanen te beschermen die vluchten voor de mensenrechtencrisis in hun land als om hun mensenrechten op Aruba te waarborgen bij aankomst.

Aruba ligt op slechts 24 km afstand van Venezuela en veel Venezolanen komen illegaal aan op Aruba via gevaarlijke zeereizen. Ze worden bij aankomst onmiddellijk in detentiecentra geplaatst en gedeporteerd.

Dit is een van de conclusies van het meest recente onderzoeksrapport van Amnesty International, getiteld "Regels maar geen bescherming: het blootleggen van gaten in de bescherming van Venezolaanse vluchtelingen op Aruba", gepubliceerd gisteren. Het rapport benadrukt het gebrek aan specifieke wetgeving met betrekking tot vluchtelingen op Aruba, problemen rond de detentie van asielzoekers en vluchtelingen, en bezorgdheid over de behandeling van Venezolaanse asielzoekers, waaronder veel kinderen.

Het rapport vertegenwoordigt het eerste onderzoek van Amnesty International naar Venezolaanse asielzoekers op Aruba.

Asiel aanvragen op Aruba

Aruba, een onderdeel van het Koninkrijk der Nederlanden, met een bevolking van 107.151 mensen, is een populaire bestemming voor Venezolanen die bescherming zoeken sinds het uitbreken van de crisis in hun land. Tot juni 2023 schatte AI dat er 17.000 Venezolanen op Aruba waren.

Het rapport wijst erop dat er sinds 2018 geen directe luchtverbinding meer is tussen Venezuela en Aruba, en dat Venezolanen moeten voldoen aan specifieke eisen en visa en over de benodigde documenten moeten beschikken om Aruba binnen te komen. Deze documenten zijn momenteel moeilijk te verkrijgen voor veel Venezolanen, en veel Venezolanen bereiken Aruba via gevaarlijke boottochten, volgens AI.

Het rapport benadrukt dat Venezolanen op verschillende manieren asiel kunnen aanvragen op Aruba:

Bij aankomst op het eiland via reguliere (legale) middelen;

Terwijl ze zich al op Aruba bevinden;

Of nadat ze zijn geplaatst in een migratiedetentiecentrum.

"Hoewel Amnesty International begrijpt dat de omstandigheden moeilijk zijn voor een eiland als Aruba," zegt Dagmar Oudshoorn, directeur van Amnesty International Nederland, "heeft Aruba internationale mensenrechtenverdragen geratificeerd die bepaalde rechten en verplichtingen met betrekking tot vluchtelingen en asiel met zich meebrengen."

Aruba is partij bij het Vluchtelingenverdrag van 1951 en moet voldoen aan zijn verplichtingen, zoals het beginsel van non-refoulement, dat verbiedt om mensen terug te sturen naar landen waar ze vervolging, marteling of andere mensenrechtenschendingen kunnen ondervinden, zoals in het geval van Venezuela.

Deelname van de Nederlandse regering

"Amnesty International is tegen de deportatie van Venezolanen vanuit Aruba en is bezorgd over de bescherming van Venezolanen op Aruba," aldus Dagmar Oudshoorn. "De mensenrechtenorganisatie maakt zich ook zorgen over de deelname van de Nederlandse regering aan de opvang van vluchtelingen op Aruba."

De Nederlandse regering verleent steun aan Aruba bij de opvang van Venezolaanse vluchtelingen. Deze steun bestaat uit financiële en technische hulp. Nederland heeft de vluchten betaald die worden gebruikt om Venezolanen te deporteren, wat betekent dat Nederland mogelijk ook het beginsel van non-refoulement heeft geschonden.

Documenten van beide regeringen leveren bewijs hiervoor. De steun van de Nederlandse regering is vooral gericht op het opsporen van Venezolanen, hun detentie en deportatie, in plaats van op hun bescherming, aldus AI.

Gedwongen detentie van migranten

Venezolanen die Aruba illegaal binnenkomen, worden gearresteerd en in migratiedetentie geplaatst. Bij aankomst ontvangen ze een detentiebevel en worden al hun persoonlijke bezittingen, zoals mobiele telefoons, in beslag genomen. Binnen 72 uur beoordeelt een rechter de wettigheid van de detentie. Hoewel het mogelijk is voor gedetineerden in de detentiecentra om asiel aan te vragen, is dit geen algemeen bekende procedure.

Sommige Venezolanen die in migratiedetentie werden gehouden, gaven aan dat ze onder druk werden gezet om een deportatiebevel te ondertekenen. Het feit dat deze documenten in het Nederlands zijn opgesteld, betekent dat veel Venezolanen niet begrijpen wat ze ondertekenen. Bovendien zijn de omstandigheden in de detentiecentra slecht. Advocaten hebben geen onbeperkte toegang tot de gedetineerden, en zwangere vrouwen en mensen met gezondheidsproblemen worden opgesloten en gedeporteerd. Sommige Venezolanen gaven aan dat ze vernederend en xenofobisch werden behandeld.

"Ik heb dagenlang op de grond in een container geslapen. Zonder water, licht, schone kleren, zeep of een tandenborstel. Ik mocht niet naar buiten voor frisse lucht," aldus 'Omar', die in een container werd vastgehouden.

Amnesty International roept op tot actie

Amnesty International roept de autoriteiten op Aruba op om specifieke asielwetgeving aan te nemen, inclusief wetten die van toepassing zijn op kinderen. Aruba moet ervoor zorgen dat de Voogdijraad betrokken is bij alle gevallen waarbij kinderen betrokken zijn, en dat er geen kinderen worden vastgehouden. Bovendien moeten Venezolaanse asielzoekers, vluchtelingen en migranten toegang hebben tot eerlijke en effectieve asielprocedures, inclusief informatie in het Spaans over hun rechten. Aruba mag ook geen enkele Venezolaan gedwongen terugsturen naar Venezuela of automatisch vastzetten wanneer ze illegaal Aruba binnenkomen.

De Nederlandse regering moet ervoor zorgen dat mensenrechten in het hele Koninkrijk der Nederlanden worden gerespecteerd en beschermd, en dat financiële en technische steun niet leidt tot of bijdraagt aan mensenrechtenschendingen op Aruba.

Achtergrondinformatie: De crisis in Venezuela

Sinds 2015 hebben Venezolanen een toename van ontberingen meegemaakt, wat hun economische en sociale rechten, vooral op het gebied van gezondheidszorg en voedsel, heeft aangetast. En sinds ten minste 2017 zijn veel Venezolanen gevlucht vanwege het systematisch repressieve beleid van de regering onder leiding van Nicolás Maduro tegen regeringscritici en leden van de oppositie. Dit beleid heeft geleid tot een verscheidenheid aan misbruiken, waaronder buitengerechtelijke executies, buitensporig gebruik van geweld, willekeurige detentie en andere vormen van mishandeling.

De crisis in Venezuela wordt gekenmerkt door een steeds ernstiger wordende humanitaire noodsituatie, systematische mensenrechtenschendingen en een verslechterende economische en politieke situatie.

Vanwege de disfunctionele rechtsstaat in Venezuela kunnen burgers geen bescherming krijgen in hun eigen land. Naast mensenrechtenschendingen kampt Venezuela met toenemende ongelijkheid en lage lonen, waardoor de meerderheid van de bevolking niet in staat is om voor basisproducten te betalen. Er is een algemeen tekort aan de levering van essentiële diensten zoals gas, elektriciteit en water.

De multidimensionale crisis heeft ertoe geleid dat meer dan 7,71 miljoen Venezolanen, 25% van de Venezolaanse bevolking, gedwongen zijn hun land te verlaten en elders bescherming te zoeken, wat deze crisis tot een van de grootste ontheemtingscrises ter wereld maakt. Latijns-Amerikaanse en Caribische landen hebben het grootste deel van deze vluchtelingen opgevangen (ongeveer 6,5 miljoen).

Aruba is een populaire bestemming voor Venezolanen die bescherming zoeken sinds het uitbreken van de crisis in hun land. Niet alleen de nabijheid van Aruba – slechts 24 km verwijderd van Falcón in Venezuela – trekt veel Venezolanen aan, maar ook de decennialange sociale, economische en historische banden tussen de twee landen.

Het Amnesty rapport: Wat niet verborgen kon blijven…

Een rapport van mensenrechtenorganisatie Amnesty International over de situatie van Venezolaanse vluchtelingen in Aruba heeft nogal wat belangstelling gekregen en bepaald niet in positieve zin voor ons eiland. In het rapport komt de organisatie tot verschillende aanbevelingen om de situatie voor de vluchtelingen in Aruba te verbeteren, specifiek waar het gaat om de incorrecte en onacceptabele behandeling waarvoor volgens hen de Arubaanse regering verantwoordelijk is. Het is belangrijk in deze kwestie objectief te blijven want niet alles wat naar voren is gebracht komt met de werkelijkheid overeen. Diezelfde objectiviteit verplicht ons wel de zaken onder ogen te zien die de regering niet goed aanpakt en die inderdaad moeten worden verbeterd.

In de eerste plaats de groep vluchtelingen. Wie zijn die vluchtelingen? Degene die ons territorium bereikt en bij eerste gelegenheid zich vervoegt bij de geëigende autoriteiten om hun verzoek van de vluchtelingenstatus bekend te maken. Is dat het geval voor het merendeel van de 17.000 Venezolaanse migranten die zonder geldig verblijf zich op ons grondgebied bevinden? Nee, het overgrote deel is via de luchthaven binnen gekomen als toerist en is nooit meer vertrokken. Die kunnen, soms jaren later, niet meer de vluchtelingenstatus claimen. Daar directe vluchten en bootreizen sinds 2018 tussen Venezuela en Aruba niet meer mogelijk zijn, had degene die via een ander land Aruba is binnengekomen zich in dat andere land als vluchteling moeten melden. De minderheid die Aruba is binnengekomen via de zee is gedeeltelijk onmiddellijk aangehouden, anderen zijn gevlucht bij aankomst en hebben een schuilplaats weten te vinden op het eiland. Het zijn uitsluitend de personen die zijn aangehouden bij binnenkomst en meteen hun wens de vluchtelingenstatus te verzoeken kenbaar maken die hiervoor in aanmerking komen. Men kan niet wachten tot men een keer tegen de lamp loopt bij een of andere controle om dat recht op erkenning als vluchteling op te eisen. In deze zin is hetgeen Amnesty naar voren brengt overdreven, de groep vluchtelingen betreft niet het merendeel van die 17.000 Venezolanen zonder geldig verblijf. Ook wekt de publicatie de indruk dat er een detentiecentrum bestaat voor vluchtelingen. Dat is niet het geval, er is een detentiecentrum voor uit te wijzen personen waar de aangehouden personen terecht komen. Het overgrote deel van de migranten woont 'ergens' op het eiland, waar onze eigen mensen 'fantastisch werk' hebben gemaakt van het onzichtbaar helpen maken van de niet legale buitenlander. We kennen geen situatie zoals in andere landen in de regio waar de Venezolaanse migranten praktisch op straat bivakkeren.

Ook klaagt de organisatie over het feit dat de overheid niet ervoor zorgt dat de aangehouden migrant asiel kan aanvragen gedurende hun detentie. Dat is een internationaal recht dat gewoon gerespecteerd moet worden. Het is aan de regering om aan te geven wat hiervan waar is. Een andere klacht betreft de behandeling die kinderen onder de migranten krijgen. Hier gelden speciale rechten waarbij de overheid onder meer verplicht is ervoor te zorgen dat de kinderen onderwijs kunnen volgen, zolang zij binnen ons grondgebied verblijven. Dit is geen nieuw thema, in het verleden zijn hierover ook problemen geweest om sommigen in de onderwijssector ervan te overtuigen dat de overheid zelfs toegang tot het onderwijs kan vorderen als scholen niet wensen mee te werken aan het plaatsen van kinderen zonder verblijfspapieren. Ook geldt dat wanneer er geen acceptabele condities aanwezig zijn waar de ouders zich bevinden, dat dan de bevoegde autoriteit (de Voogdijraad) de eigen verantwoordelijkheid moet nemen en zorgen voor adequate accommodatie voor en toezicht op die kinderen.

Het moet ook gezegd zijn dat de regering deze negatieve beeldvorming in de internationale pers al veel langer had kunnen zien aankomen. Wat nu gebeurt zijn de wrange vruchten van een beleid dat verborgen wordt gehouden voor de gemeenschap, waarbij niet geprobeerd wordt om zaken zoveel mogelijk open en duidelijk aan te pakken. Hierbij moet dan ook worden gedaan wat het internationale recht van ons eist, maar anderzijds moet ook duidelijk worden gemaakt wat we nodig hebben om deze groep te helpen. Een van de maatregelen van de overheid was de hele zaak uitbesteden aan niet-lokale organisaties, die zich weinig genegen voelen enige openheid naar de gemeenschap toe te betrachten. Nu blijkt dat dit niet heeft geholpen want de overheid is er toch in geslaagd om niet te voldoen aan bepaalde voorwaarden die absoluut noodzakelijk zijn bij de opvang van deze groep. Bij herhaalde gelegenheid is door dit medium gewezen op het belang van het hanteren van meer transparantie in de aanpak voor deze groep. Onze kritiek was en blijft dat de regering, met name via de minister belast met arbeid en integratie, een 'de facto' algemene amnestie aan het promoten is, zonder dat dit met name zo genoemd wordt en zonder dat het parlement van Aruba hierbij wordt betrokken en zonder dat dus de geëigende weg wordt bewandeld, namelijk die van het zorgdragen voor de wetgeving die hiervoor noodzakelijk is. Kennelijk heeft niemand in het parlement, noch aan regeringszijde noch bij de oppositie, zin om zich hierin te verdiepen. Nu ligt de zaak toch op straat en is het duidelijk geworden dat men toch enige verantwoordelijkheid zal moeten nemen.

We kunnen begrijpen dat de regering vreest dat als men zaken 'by the book' uitvoert zoals Amnesty voorstelt, dat dan Aruba wordt tentoongesteld als het ideale paradijs voor vluchtelingen en dat daarmee we alleen nog maar grotere problemen voor de kiezen krijgen in de nabije toekomst. Dat lijkt, zeker gezien de huidige situatie in Venezuela, die kan uitmonden in een migratiegolf van mensen die een beter leven gaan zoeken in de regio, een reële mogelijkheid. We kunnen ons niet verschuilen voor dit probleem maar het moet ook duidelijk zijn dat Aruba geen programma voor de opvang van vluchtelingen kan plannen en uitvoeren. Degene die dat van ons eist zou de middelen moeten verschaffen om dat mogelijk te maken. Het is nu meer dan ooit ook noodzakelijk de grenzen met Venezuela dicht te houden, voor onbepaalde tijd.

mr. Jurima A.R. Bryson beëdigd als de eerste Ombudsman van Aruba

Deze week werd in het Parlement van Aruba de persoon beëdigd die verantwoordelijk zal zijn voor de nieuwe functie van Ombudsman, ook wel Defensor di Pueblo genoemd. Deze onafhankelijke en onpartijdige instantie zal klachten behandelen over het functioneren van vrijwel alle overheidsorganisaties, departementen en/of stichtingen.

Parlementsvoorzitter Raymond Kamperveen begon de beëdiging met de mededeling dat, in overeenstemming met artikel 5 van de Ombudswet, het Parlement van Aruba het orgaan is dat de Defensor di Pueblo voor Aruba benoemt.
In een openbare vergadering op 8 juli 2024 heeft het Parlement van Aruba besloten om Mr. Jurima A.R. Bryson te benoemen voor de genoemde functie van Defensor di Pueblo van Aruba, oftewel Ombudsman. Naar aanleiding hiervan werd hij beëdigd in het parlement voordat hij zijn functie zou gaan vervullen. Na zijn beëdiging feliciteerden de fractieleiders van de verschillende politieke partijen Bryson en benadrukten zij het belang van deze functie, die Bryson vanaf gisteren zelf is gaan uitoefenen.
Daarna kreeg de pers de gelegenheid om Bryson te interviewen, waarbij hij aangaf dat de felicitaties niet alleen op zijn persoon gericht waren, maar ook op het Arubaanse volk, dat na zoveel jaren eindelijk heeft bereikt dat dit een realiteit is geworden.

"Het is een felicitatie voor Aruba, omdat het instituut van de Ombudsman er is gekomen, is ingesteld en is benoemd, maar nu begint het werk. Nu gaan we aan de slag met de taken die we moeten uitvoeren om de normen van behoorlijk bestuur te implementeren, de regels voor de benoeming van de Kinderombudsman op te stellen, personeel aan te nemen, en alles te doen wat mogelijk is om het instituut goed op gang te brengen," verzekerde hij.
Dit zijn de taken op korte termijn, waarbij nog geen exacte datum gegeven kan worden over wanneer het instituut zijn deuren voor het publiek zal openen. "Maar ik verbind mij ertoe om onvermoeibaar te werken, zodat we zo snel mogelijk in de startfase kunnen zijn. Het hangt echter niet allemaal van mij af. Er zijn stappen te nemen, zaken te regelen voordat dit instituut zijn deuren kan openen. Dat betekent dat we alle juiste stappen moeten doorlopen om zover te komen."
Om een Kinderombudsman te benoemen, legde Bryson uit dat de wet voorschrijft dat een nominatie zal plaatsvinden en dat het Parlement van Aruba vervolgens de benoeming zal doen, net zoals dat bij Bryson het geval was.
Eveneens informeerde hij dat het Ombudsmaninstituut nog geen klachten kan aannemen, omdat het hier niet gaat om de voortzetting van een bestaand instituut. Dit betekent dat ze vanaf nul beginnen. "Natuurlijk hebben we de steun van de Ombudsman in het Koninkrijk der Nederlanden, die al heeft aangegeven ons te zullen steunen en ons alle adviezen en informatie te geven die zij door de jaren heen hebben verzameld, zodat wij kunnen profiteren van hun ervaring. We behoren tot dezelfde landen binnen het Koninkrijk, en we hebben vergelijkbare problemen, uitdagingen, en zaken die we moeten oplossen. Dat betekent dat ik geen specifieke tijd wil noemen, en ik kan ook niet garanderen dat dit alles klaar zal zijn vóór het einde van dit jaar."

Toch verzekerde hij dat ze hun tijd, inspanning en toewijding zullen investeren om zo snel mogelijk te beginnen.

Het zijn niet alleen vluchtelingen... Wat uit Venezuela komt...

Het rapport van Amnesty International over de situatie van Venezolaanse vluchtelingen in Aruba moet niet uitsluitend een debat teweegbrengen over dit thema, maar zou ook onder onze aandacht moeten brengen dat, naast een volgende migratiegolf vanwege de huidige situatie in het land na de verkiezingen van afgelopen juli, er nog andere veiligheidsrisico's zijn vanwege de situatie in dat land.

Want het zijn niet alleen zogeheten 'vluchtelingen' die vanuit dat buurland onze kant opkomen. De kust aan de overkant dat het dichtst bij het onze komt, het schiereiland Paraguaná, is een belangrijke basis voor activiteiten van de internationale narcoticahandel, van waaruit transporten plaatsvinden richting de Caribische eilanden, Midden Amerika en verder noordwaarts op het continent. Het rapport van InsightCrime van april 2022 geeft een gedetailleerde analyse van de wijze waarop de narcoticahandel gedurende het Chavez-regime tot een intieme relatie is gekomen met de geüniformeerde korpsen en andere vertegenwoordigers van de hoogste politieke kringen. Een zaak die de voortdurende aandacht vraagt van de justitiële autoriteiten in Aruba, daar het niet alleen gaat om drugstransporten die worden onderschept in onze territoriale wateren en op open zee in samenwerking met andere landen. Er zijn recentelijk ook gevallen geweest van grote drugsvangsten in containers die vermoedelijk in Aruba zijn ingeladen. Dit geeft een indruk van wat de situatie in Venezuela bij ons kan blijven veroorzaken, gezien het feit dat er voorlopig geen einde zal komen aan het dictatoriale regime dat juist weet te overleven vanwege de samenwerking met de internationale narcoticahandel.

Samen met de narcoticahandel krijgen we ook te maken met de wapenhandel vanuit Venezuela. Dit vraagt om nadere uitleg. Venezuela profiteert ook van de intieme relatie met het Rusland van Vladimir Putin in de vorm van militaire en politiële samenwerking. Net als in Nicaragua onder het Ortega-regime zorgt die samenwerking voor een overvloed aan Russische wapens die vervolgens ook hun weg vinden naar de clandestiene markt, waarin zonder enige twijfel leden van de geüniformeerde diensten zelf een rol vervullen. Zoals we dus hebben kunnen zien zijn het niet alleen vluchtelingen die hier aankomen, de drugs en wapens reizen mee in diezelfde boten. Dit leidt tot een bijkomende vraag: vertrekken die boten zonder problemen vanuit diezelfde, door het regime zwaarbewaakte, kust van waaruit de genoemde drugstransporten vertrekken? Als we zo dadelijk opgezadeld worden met een zogenaamde 'migratiegolf', is dat dan iets spontaans of iets dat georganiseerd is, of in ieder geval wordt toegestaan door de Maduro-dictatuur?
We kunnen ons voorstellen dat al deze aspecten de aandacht hebben van de Nederlandse regering en dat die ook regelmatig worden besproken met onze regering. Natuurlijk zijn dat details die vertrouwelijk worden gehouden en het mag duidelijk zijn waarom. Maar er zijn toch sommige kwesties die blijven irriteren, zoals deze: als we al veiligheidsproblemen hebben met Venezuela en voorzien dat dit nog ernstiger kan worden, wie heeft dan druk uitgeoefend om de maritieme grenzen open te krijgen zodat fruit en groenten binnen kunnen komen, ondanks al het extra werk aan toezicht en controle vanwege die genoemde risico's? En dat alleen maar voor de minieme voordelen van de Venezolaanse producten die op het totaal van wat we moeten importeren vrijwel niets voorstellen? We hebben het al een hele tijd heel goed kunnen stellen zonder Venezolaanse producten, waarom zouden we onszelf opzadelen met een heleboel extra problemen, om maar niet te spreken van de gratis propaganda die we het regime verschaffen, dat nu goede sier kan maken met de warme relaties die men onderhoudt met de Nederlandse eilanden, terwijl de democratische landen in deze wereld net bezig zijn met de ondersteuning van de Venezolaanse bevolking om de terugkeer naar een democratisch systeem mogelijk te maken, na het fiasco van de presidentsverkiezingen van een paar maanden geleden. Anderen proberen druk uit te oefenen en wij zijn bezig het regime van dienst te zijn? Zelfs bevriende regeringen, zoals die van president Petro van Colombia en van Lula da Silva in Brazilië weigeren Maduro te erkennen na de verkiezingen zolang hij niet de kwestie van de verkiezingsakten op overtuigende wijze oplost. Inmiddels heeft het Carter Center in de algemene vergadering van de Organisatie van Amerikaanse Staten die akten gepresenteerd waaruit zou blijken dat Edmundo Gonzalez een ruime overwinning had behaald. Jammer genoeg zal dat weinig uitmaken voor de situatie in dat land. Het is kennelijk voor veel mensen moeilijk te begrijpen dat er in 25 jaar een innige relatie is ontstaan tussen politici en militairen, juist vanwege de wederzijdse voordelen die men haalt uit de samenwerking met de narcoticahandel. Verkiezingen op zich zullen geen verandering forceren in die situatie en we kunnen onmogelijk het regime van Maduro behandelen alsof het een normale democratische regering betreft.

Zoals eerder gesteld is de wijze waarop het probleem Venezuela moet worden benaderd de verantwoordelijkheid van de Nederlandse regering. De publicatie van Amnesty International was wellicht in eerste instantie niet eens aan ons gericht maar aan de regering in Den Haag die de verantwoordelijkheid draagt voor de uitvoering van de internationale verdragen, zoals in het geval van vluchtelingen die hier asiel zoeken. Het overtreden van regels opgelegd door die verdragen heeft gevolgen voor het Koninkrijk dat die verdragen als eerste heeft ondertekend, met medeondertekening van Aruba. Met een demissionaire regering aan onze kant of niet, dit thema zal ongetwijfeld onderwerp van gesprek blijven tussen Nederland en Aruba. Met momenteel 107.000 officieel geregistreerde inwoners en 17.000 aanwezige migranten zonder geldige verblijfstitel, hebben we nu al 124.000 inwoners, meer dan 600 per vierkante kilometer. En nog steeds is er geen enkel uitzicht op enig formeel goedgekeurd beleid, zoals dat eigenlijk zou moeten...

Premier Evelyn Wever-Croes:

"Verklaring van parlementslid Marisol Tromp over SSA mist ernst"

Demissionair premier Evelyn Wever-Croes gaf gisterochtend een persconferentie waarin het onderwerp van de Stichting Sportsubsidie Aruba (SSA) een relevant thema blijft. Hierbij legde ze uit dat de verklaring van parlementslid Marisol Tromp hierover "ontbreekt aan ernst."

De premier verzekerde dat minister van Sport, Endy Croes haar had geïnformeerd over de onregelmatigheden die plaatsvonden en dat er onmiddellijk een onderzoek was gestart. Nadat het onderzoek was afgerond, werd er een klacht ingediend wegens misbruik van fondsen.
"Het gaat om iemand die in het sportgebied veel vertrouwen genoot, iemand die vanwege zijn financiële studie aan de universiteit en zijn ervaring in de sportwereld werd gezien als de beste persoon voor deze functie waarin je hem kon vertrouwen," zei ze.
Zoals bekend is deze persoon dicht bij de premier, maar zoals zij aangeeft: "Dat had er niets mee te maken. Ik kan zelfs zeggen dat toen de beslissing werd genomen om deze persoon in dienst te nemen, het niet iets was dat met mij werd overlegd. Helaas heeft het onderzoek aangetoond dat er zaken zijn gebeurd die niet in orde waren.".

De premier bleef benadrukken dat niet alleen voor kabinet Wever-Croes I en II, maar vooral voor de partij Movimiento Electoral di Pueblo (MEP) "integriteit het allerbelangrijkste is. Waar integriteit wordt geschonden, zijn er consequenties, en dat hebben we de afgelopen zeven jaar dat we in de regering zitten, laten zien."
Terugkomend op een verklaring die parlementslid Marisol Tromp onlangs deed, waaruit volgens de premier bleek dat "zij de indruk wekte alsof er geen klacht was ingediend, net zoals met Arubahuis, omdat dat de reactie was die ik gaf: er was geen klacht ingediend. Ik denk dat mevrouw Tromp zich vergist of bewust manipuleert, en beide zijn kwalijk."
De premier verzekerde bovendien dat ze al vaak had uitgelegd, en zelfs in het Parlement van Aruba had aangetoond, dat op het moment dat zij vermoedde dat er iets mis was, zij zelf de Centrale Accountantsdienst van Aruba had verzocht om een administratief onderzoek te doen en DRH om een disciplinair onderzoek.
Toen dat onderzoek was afgerond, werd het rapport naar het Openbaar Ministerie gestuurd voor een oriënterend onderzoek. Het OM reageerde dat er een formele klacht moest worden ingediend.
Volgens de premier zijn er bewijzen die aantonen dat zij persoonlijk de klacht heeft ingediend en dat de zaak momenteel in handen is van justitie: "Het Openbaar Ministerie is ermee bezig, en we moeten afwachten wat de woordvoerder te zeggen heeft over hoe de zaak vordert, maar de brief bevestigt dat ik de klacht heb ingediend en dat de zaak loopt."

Op de vraag of het mogelijk is dat minister Endy Croes bij deze zaak betrokken is, gezien het feit dat parlementslid Tromp verschillende bewijzen bij het Openbaar Ministerie heeft ingediend, zei de premier dat wat zij had gezien was "dat de minister van Sport helaas een slachtoffer is in dit proces. Ik kan niet veel informatie geven omdat ik niet weet wat het onderzoek heeft opgeleverd. Ik heb het rapport ook niet ontvangen, omdat het niet naar mij hoeft te komen, maar naar het Openbaar Ministerie. Ik denk dat dit iets is wat het OM moet verduidelijken."
De premier bleef bij het punt dat de verklaring van parlementslid Tromp "ontbreekt aan ernst. Je kunt geen woord van haar geloven wanneer ze een leugen vertelt over Arubahuis. Waarom vertel je een leugen? Omdat je niet zeker bent van wat je zegt," besloot ze.

Tijdelijk parlement voor... Iets nuttigs doen...?

Voor een zeer korte periode bevinden we ons in een bijzondere situatie in ons parlement, waar de voorzitter van dit orgaan niet afkomstig is van de grootste partij in een coalitie of van een partij die alleen regeert. Deze situatie zal hoogstwaarschijnlijk niet lang duren, omdat de verkiezingen in december mogelijk zullen zorgen voor een andere samenstelling van het parlement, wat zou leiden tot een nieuwe regering, resulterend in de gebruikelijke verkiezing van een voorzitter.

Dit zorgt ervoor dat het parlement gedurende enkele maanden mogelijk een andere agenda kan kiezen, afhankelijk van de partijen die de verkiezing van de huidige voorzitter hebben gesteund. Maar wat zou de agenda van zo'n parlement kunnen zijn? Zouden ze doorgaan met de behandeling van lopende wetsvoorstellen? De begroting bijvoorbeeld? Om dat te doen, moet er een minimale basis van vertrouwen zijn tussen kabinet en parlement. De samenwerking tijdens de behandeling van de begroting is intensief, omdat het de wet is die elk jaar de meeste tijd in beslag neemt van het parlement. Het lijkt erop dat die minimale basis er niet is, en daarom zal de begroting voor 2025, hoewel het in handen is van het parlement, niet worden behandeld. Dat zou ook weinig zin hebben, aangezien de verkiezingen in december in principe zouden kunnen resulteren in een regering van een ander karakter, hoewel dat niet per se het geval is, die mogelijk de wens zou hebben om de recent ingediende begroting te herzien. Dit betekent dat de behandeling van de begrotingswet waarschijnlijk in de eerste helft van 2025 zal plaatsvinden. En dat betekent ook dat de financiële toezichthoudende normen, die voorschrijven dat er voor 15 december van elk jaar een goedgekeurde begroting moet zijn, niet zullen worden nageleefd. Dit hoeft niet per se als een drama te worden gezien; belangrijker is dat de wet voldoet aan de normen en aanbevelingen van het toezichthoudend college, zodat er later geen negatieve reacties van het Koninkrijk komen.

De behandeling van andere wetsvoorstellen die al in het parlement liggen, kan in principe plaatsvinden, maar in het geval van voorstellen die door het demissionaire kabinet zijn ingediend, hangt het af van de verantwoordelijke minister of hij bereid is deel te nemen aan dit proces, waarbij hij zijn voorstel verdedigt voor een zaal die mogelijk zijn visie niet deelt en waar er geen gegarandeerde basis is, zoals het geval was toen het kabinet nog functioneerde. Wat blijft er dan over? Enkele initiatiefvoorstellen? Op dit moment, voor zover wij weten, is er niets in behandeling dat in de huidige situatie behandeld zou kunnen worden. Wat zou het parlement dan kunnen doen? Informatie bijeenkomsten, zoals al is besproken met betrekking tot de gebeurtenissen rond de oprichting van een sportsubsidiefonds. Het uitnodigen van een bewindspersoon in deze buitengewone omstandigheden zal niet eenvoudig zijn. Een minister zal niet ronduit weigeren om te verschijnen, maar er zal altijd wel een reden zijn, geloofwaardig of niet, afhankelijk van de gedachten van eenieder, maar een openbare vergadering om een bewindspersoon ter verantwoording te roepen zal weinig zin hebben als dit meer een politiek verkiezingsshow zou worden.

De vraag is natuurlijk of er een gunstiger situatie zou kunnen zijn voor een bijeenkomst van het parlement. In Nederland hebben we een enigszins andere situatie gezien, waarin een (nieuw) parlement informatie ontvangt en behandelt van een minister of staatssecretaris, die beide partijen als belangrijk beschouwen. Dit gebeurde enkele jaren geleden, toen de staatssecretaris voor Koninkrijksrelaties een rapport presenteerde over de situatie op dat moment in de relatie tussen de Nederlandse regering en de eilandsbesturen.

En als er geen vergelijkbaar onderwerp in behandeling is, hebben we een goed voorstel. In april 2024 presenteerde de Raad van Advies (RvA) een uitgebreid advies over een breed scala aan onderwerpen die verband houden met hervormingen om het bestuur in het algemeen efficiënter en effectiever te maken, met een meer rationeel gebruik van de beschikbare financiële en menselijke middelen. Dit advies behandelt verschillende onderwerpen die ook van belang zijn voor de besprekingen die plaatsvinden in het kader van het Landspakket met Nederland. We proberen hier geen samenvatting te geven van dit uitgebreide verslag (36 pagina's), maar wel enkele voorbeelden van de behandelde onderwerpen. De RvA behandelt onder andere het algemene kader voor het beheer van entiteiten die gelieerd zijn aan het bestuur, zoals staatsbedrijven, stichtingen en zelfstandige bestuursorganen (zbo's) zoals AZV, SVB, Aruba Fair Trade Authority (AFTA) en de Centrale Bank.

De RvA raakt ook het onderwerp aan van de traditie waarin bij elke nieuwe formatie een 'reshuffle' van ministeries plaatsvindt, waarbij de nieuwe samenstelling niet altijd de beste vorm biedt voor een goede samenwerking tussen de ministeries. Soms zorgt de nieuwe samenstelling zelfs voor belemmeringen in de samenwerking en communicatie, in plaats van te kiezen voor een logische pakketverdeling van ministeries. Zeker nu in verkiezingstijd zou het goed zijn als zowel nieuwe als ervaren politici nota nemen van wat hun eigen constitutionele adviseur naar voren brengt als 'food for thought'. Nodig hen uit om hun advies te delen en toon iets van de eenheid die zo nu en dan getoond zou moeten worden aan het volk.

Ryçond Santos do Nascimento en zijn partij Lucha pa Reforma (LPR) zijn klaar voor de verkiezingen

In een interview met onze redacteur bevestigde Ryçond Santos do Nascimento dat hij zal deelnemen aan de verkiezingen met zijn christendemocratische partij Lucha pa Reforma (LPR), die in juli vorig jaar is opgericht en nu zijn registratie heeft voltooid.

Hij legde uit dat ze een team hebben met verschillende kandidaten, hoewel dit op een vrij stille manier is gebeurd, volgens hem omdat "we strategisch moeten handelen en niet alle pers houdt van wat ik schrijf. Daarom hebben we met veel voorzichtigheid gewerkt en nu kunnen we zeggen dat we kandidaten, een partijprogramma, een boodschap hebben en dat we anders zijn dan de andere partijen," zei hij.

Volgens hem hebben de huidige oppositiepartijen invloed op elkaar en werken ze samen, waardoor er geen verschil is tussen bijvoorbeeld Accion21, Futuro en MAS; "alle drie hebben dezelfde stijl, hetzelfde denken en er is geen verschil," benadrukt hij.

Zijn bezorgdheid is dat deze drie partijen "geen enkele interesse hebben om de structurele problemen van het land aan te pakken, en dat is heel duidelijk; ze willen niet praten over de problemen van de AVP, ze willen niet praten over de huidige regering. Maar de huidige regering maakt deel uit van onze regeringshistorie en als je de structurele problemen wilt aanpakken, moet je het land sinds 1986 bekijken. Dan heb je een ander beeld om te begrijpen hoe dit land is bestuurd."

Wat betreft de belangrijkste punten van zijn campagneplan zei hij dat milieubeheer en afvalbeheer oplossingen moeten bieden, wat betekent dat er wetgeving moet komen die het beheer van het milieu regelt, inclusief de bestrijding van lucht-, water- en bodemvervuiling.

Daarnaast moet corruptie worden bestreden, waarbij de focus ligt op de macht van ministers. "In het verleden waren er ex-ministers die luidruchtig waren over integriteit en het bestrijden van corruptie, zoals Otmar Oduber en Marisol Tromp, maar een van de problemen is dat ministers te veel macht hebben; daardoor vindt er corruptie plaats."

Over de kandidaten die op zijn lijst zullen staan, meldde Santos do Nascimento dat ze kandidaten hebben voor preventieve maatregelen, met een actieplan op het gebied van gezondheid. "Maar degenen die meer over ons willen weten, moeten altijd letten op wat we daarover zeggen. We hebben in een flyer de basisprincipes van de partij opgesomd, en na de indiening van de lijst zullen we het partijprogramma van Lucha pa Reforma publiceren."

Giovanni Trim besluit de politiek in te gaan door de UPP over te nemen

Giovanni Trim, een bekende en bezorgde burger over de situatie in het land, die enkele maanden geleden is begonnen met het opnemen van informatieve video's, kondigde afgelopen vrijdag aan dat hij de UPP (Union Patriotico Progresista) heeft overgenomen, dat nu is omgedoopt tot "Unie en Welvaart voor het Volk".

Tijdens een zeer intieme presentatie met familie en vrienden, gaf Trim aan dat nadat het kabinet Wever-Croes op 9 september zijn ontslag had ingediend, de partij waarmee hij oorspronkelijk van plan was om mee te doen, het proces niet kon voltooien om deel te nemen aan de verkiezingen op 6 december.

Hij verzekerde dat nadat hij zijn video's had gemaakt waarin hij zijn zorgen uitte over de politieke en sociale situatie, "Aruba een nieuwe fase is ingegaan", iets wat nog nooit eerder is voorgekomen, "waar politici onder tafel geld geven, spullen weggeven die van ons zijn, terwijl wij achteruit blijven gaan."

Daarom heeft hij besloten om de UPP over te nemen, waarbij hij Candelario (Booshi) Wever en Raymond Hernandez bedankte, die de partij aanboden omdat zij niet meer aan de verkiezingen zouden deelnemen, zoals Trim bevestigde.
"We zijn vandaag hier vastberaden omdat we willen dat Aruba uit de puinhoop komt, want de afgelopen 30 jaar is Aruba alleen maar in puinhoop geweest. Corruptie, omkoping, verduistering van geld om de bezittingen van het volk weg te geven, problemen met de Lotto. Waar je ook kijkt, Aruba heeft problemen en de mensen, onze burgers op Aruba, zijn het zat," zei hij.

Volgens hem zijn de burgers het zo zat dat ze niet eens meer naar het nieuws willen luisteren en het enige dat ze nu willen zien is "dat we uit de puinhoop komen", wat ook de slogan is die hij heeft gekozen voor zijn campagne om zo een "compleet nieuw Aruba" binnen te stappen, vol kansen voor iedereen.

De UPP blijft dezelfde initialen houden, maar met een andere betekenis. Volgens hem hebben ze veel projecten, "we hebben een zeer vooruitstrevend politiek programma, maar in de loop van deze week zullen jullie ons programma zien dat zeer visueel zal zijn, video's waarin jullie precies zullen zien wat we de komende vier jaar gaan doen en hoe we Aruba uit deze situatie gaan halen."

Unie en Welvaart voor het Volk, volgens Trim, is dat "Aruba het beu is met de politici en de traditionele partijen. Daarom geloof ik dat dit jaar, op 6 december, Aruba geschiedenis zal schrijven waarin voor de eerste keer de traditionele partijen aan de kant zullen staan en de nieuwe partijen degenen zullen zijn die zullen schitteren en positieve veranderingen voor Aruba zullen brengen. Dat is ons perspectief en dat is ook wat er gaat gebeuren."
Wat betreft de andere kandidaten op zijn lijst, zei Trim dat ze hun kandidaten al hebben gekozen, maar dat ze allemaal obstakels hebben ondervonden door de val van de regering, en dat ze veel moeite moesten doen om deze presentatie mogelijk te maken. Deze week zullen ze zich concentreren op de kandidaten die op de lijst zullen komen.

Tot slot stelde hij vragen over wat er vorige week gebeurde met de SSA, waar een strafrechtelijk onderzoek werd gestart volgens de autoriteiten zelf, met betrekking tot de onregelmatigheden in het beheer van publieke fondsen, waarbij atleten die fondsen moesten krijgen onder druk stonden om hulp te vragen om Aruba in het buitenland te kunnen vertegenwoordigen.

"Dit is het soort bestuur dat we de afgelopen jaren hebben gehad, het parlement is een chaos geworden met bedrog en verdraaiing, slechte service in de overheidsdepartementen, en nu zijn we op een punt gekomen dat we niet meer weten op wie we moeten stemmen. De AVP en MEP partijen hebben ons in deze puinhoop gestoken," aldus zijn slotwoord.

Leonardo Figaroa sluit deelname aan de komende verkiezingen met een andere partij niet uit

Leonardo Figaroa, een jonge leider in de politiek en recentelijk afgestudeerd met een Bachelor in Rechten aan de Universiteit van Aruba, gaf onlangs een interview aan onze redacteur. Met de verkiezingen op 6 december in aantocht, sprak hij over zijn overwegingen of hij de weg van de verkiezingen zou voortzetten of liever nog wat langer zou wachten.

Zoals bekend was Figaroa in 2021 kandidaat op de lijst van de partij Accion21, waarvan hij later besloot afstand te nemen. Hij begon zijn eigen partij, genaamd Partido Direccion Politiea (PDP). Echter, op 9 september diende het kabinet Wever-Croes II zijn ontslag in, wat een uitdaging werd voor Figaroa, omdat bijvoorbeeld de kandidaten die op dat moment op zijn lijst stonden, besloten niet verder te gaan met de verkiezingscampagne, omdat zij zich niet voldoende voorbereid voelden door de korte campagneperiode.

"Om heel eerlijk te zijn, de voorbereiding was iets wat op de agenda stond, namelijk om de kandidaten voor te bereiden door hen te onderwijzen over onze grondwet en de juridische basis die iedereen moet kennen, vooral wanneer ze de politiek ingaan. Dat was de eerste reden," zei hij.

Een tweede punt dat hij aanhaalde, is dat hij persoonlijk, na overleg met veel mensen om advies te zoeken, "juridisch gezien had ik aan deze verkiezingen kunnen deelnemen met mijn eigen partij, maar de realiteit is dat ik niet alleen aan mezelf moet denken, maar aan het volk. Op dat moment voelde ik dat als ik alleen op een lijst zou gaan staan, sommige media zouden twijfelen aan mijn ideeën en doelen. Dat was een van mijn zorgen, want ik heb dat ervaren in de campagne van 2021, waar mensen me op veel plekken vragen stelden over mijn leeftijd."

Bovendien vertelde hij dat toen de regering viel, zijn vader ziek werd, wat Figaroa diep raakte: "Mijn vader is mijn steunpilaar," wat hem deed reflecteren of hij met zijn partij op dat moment door moest gaan of niet.
"Op verschillende momenten ben ik in contact gekomen met andere politici de afgelopen maanden om te kijken of we een gecombineerde lijst of alliantie konden vormen. Maar wat ik als politicus leer, is dat, hoewel er buiten de eenheid over wordt gesproken, je uiteindelijk ziet dat ze allemaal nummer één willen zijn. Er is geen ruimte om te zeggen: laten we onderhandelen, kijken of we een alliantie kunnen sluiten. En om heel eerlijk te zijn, ik ga me niet bij een andere partij aansluiten zonder garantie voor mezelf," verzekerde hij.

Figaroa verklaarde dat wat hij tijdens de laatste verkiezingen bij Accion21 meemaakte, hem zwaar heeft geraakt: "Ik heb er nooit over gesproken, maar het had een grote impact, en dat was de reden waarom ik mijn eigen partij oprichtte, omdat je aan het einde van de dag niet gebruikt wilt worden, waarna al je harde werk wordt onderschat. Politiek is heel mooi van buitenaf gezien, met zijn marketing, maar binnen de organisatie zie je dat niet alles verloopt zoals het hoort. Dat was een drempel voor mij, en ik heb de afgelopen twee weken veel aanbiedingen gekregen."

Maar in zijn gedachten is hij zeker dat "ik niemand ga aanvallen over wat er in het verleden is gebeurd om mezelf beter te voelen." Dat was ook de reden waarom hij de partij verliet met een brief en geen verdere details gaf over wat er toen gebeurde.

Op de vraag hoe haalbaar zijn deelname aan deze verkiezingen op een andere lijst is, antwoordde hij: "80% haalbaar, maar het moet op de juiste lijst zijn."

ARUBAVANDAAG

Sint Maarten: Probleem met het back-upsysteem van de luchthaven opgelost

(TheDailyHerald) – Het probleem dat resulteerde in het falen van het back-upsysteem van de Princess Juliana International Airport (PJIA), waardoor de luchthaven recentelijk op twee gelegenheden zonder stroom kwam te zitten, is verholpen.

Minister van Toerisme, Economische Zaken, Transport en Telecommunicatie (TEATT) Grisha Heyliger-Marten vertelde donderdag aan "The Daily Herald" dat de back-upgeneratoren niet functioneerden omdat een onderdeel in een van de generatoren was doorgebrand. Het onderdeel moest worden vervangen en dat is inmiddels gebeurd.

De minister zei dat het onderdeel was doorgebrand door schommelingen in de stroom. "Het onderdeel is beschadigd en ze hebben het sindsdien gevonden en vervangen," zei ze.

Heyliger-Marten had de PJIA-opererende onderneming PJIAH Managing Director Perry Wilson gevraagd te onderzoeken wat de herhaalde storingen van een van de back-upgeneratoren van de luchthaven veroorzaakte en haar daar zonder uitstel verslag over uit te brengen.

Ze had toen gezegd dat er absoluut geen reden was waarom er stroomuitval zou moeten plaatsvinden, en opgemerkt dat dit een slecht imago creëert bij reizigers.

Curaçao: Dochter van 'Tyson' Quant beschuldigd van witwassen in verband met criminele organisatie

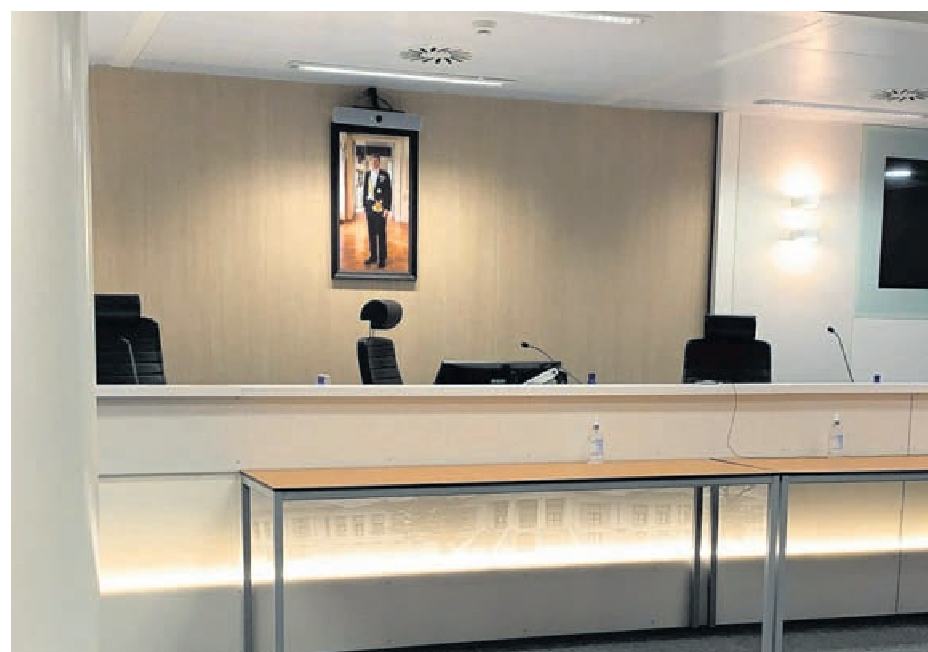
(CuraçaoChronicle) – De dochter van 'Tyson' Quant, leider van de criminele organisatie No Limit Soldiers, staat voor de rechter wegens betrokkenheid bij witwassen en profiteren van de illegale opbrengsten van haar vader gedurende meerdere jaren.

Quant wordt erkend als een van de leiders van de No Limit Soldiers (NLS), een criminele groep die oorspronkelijk als een straatbende in de Koraalspechtbuurt van Curaçao is ontstaan. In de loop der tijd breidde NLS zijn activiteiten uit naar Sint Maarten, Nederland en andere delen van de wereld.

Het Openbaar Ministerie (OM) heeft een straf geëist van 180 uur maatschappelijke dienstverlening en twee maanden voorwaardelijke gevangenisstraf, met een proeftijd van twee jaar.

De dochter wordt beschuldigd van het witwassen van criminele opbrengsten, maar wordt niet verdacht van actieve deelname aan de criminele organisatie. Volgens het OM had ze geen onafhankelijk inkomen, maar profiteerde ze van het illegale geld van haar vader, dat ze gebruikte om luxe auto's aan te schaffen en haar opleiding in Canada en Curaçao te financieren.

De aanklager maakte duidelijk dat er geen beschuldigingen worden geuit met betrekking tot haar kindertijd, waarin ze mogelijk onwetend van de illegale inkomsten van haar vader heeft geprofiteerd.

Curaçao: Geen EFO-test dit schooljaar

Nieuwe studentenevaluatie in ontwikkeling

(CuraçaoChronicle) – Minister van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport, Sithree van Heydoorn, heeft aangekondigd dat de EFO-test dit schooljaar niet zal plaatsvinden, terwijl de regering werkt aan de ontwikkeling van een nieuwe beoordeling om de voortgang van studenten en cognitieve vaardigheden te meten. De aankondiging kwam tijdens een parlementaire sessie in antwoord op vragen van MP Giselle Mc William.

Mc William vroeg naar de evaluatie van studenten die in 2020 naar het voortgezet onderwijs gingen zonder de EFO-test te hebben afgelegd vanwege de pandemie. Van Heydoorn onthulde dat 52% van de studenten die met een aanbeveling voor het HAVO-niveau (hoger algemeen voortgezet onderwijs) de middelbare school binnenkwamen, hun studie succesvol heeft voortgezet.

Tijdens de sessie besprak Van Heydoorn ook de officiële beslissing om de EFO-test te beëindigen. Het ministerie werkt, in samenwerking met relevante afdelingen, aan een nieuw systeem voor het geven van schoolaanbevelingen, dat voor het schooljaar 2024-2025 zal worden geïmplementeerd.

Er werden zorgen geuit over hoe de eindresultaten van de scholen zouden worden geëvalueerd. Van Heydoorn verduidelijkte dat de evaluaties zullen worden uitgevoerd volgens inspectienormen om discrepanties in testniveaus tussen scholen te voorkomen.

"In het basisonderwijs wordt de voortgang gemeten met behulp van interimdoelen, terwijl in het voortgezet onderwijs de einddoelstellingen worden toegepast," legde de minister uit.